

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს

ბრძანებათა და ინსტრუქციათა

პრეპეულო

СБОРНИК

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ

Министерства просвещения Грузинской ССР

10-11

თბილისი—ნოემბერი

თბილისი—1962

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1962 წ.
22 ოქტომბრის № 928 ბრძანება

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ქალაქ ცხინვალისა და ცხინვალის რაიონის ზოგიერთ სკოლაში სასწავლო-აღმწრდელი-ბითი მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ

გავეცანი რა სკოლების სამმართველოს მიერ წარმოდგენილ მოხსენებით ბარათს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ქალაქ ცხინვალისა და ცხინვალის რაიონის ზოგიერთ სკოლაში სასწავლო-აღმწრდელი-ბითი მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ, აღვნიშნავ, რომ მიუხედავად ერთგვარი წარმატებებისა, ქალაქ ცხინვალისა და ცხინვალის რაიონის ზოგიერთი სკოლის მუშაობაში ადგილი აქვს მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს ცალკეული დისციპლინებისა და საწარმოო სწავლების, საყოველთაო განათლების კანონის განხორციელებისა, სკოლებში მეთოდური მუშაობისა და სხვა დარგში. სკოლების ერთ ნაწილს ჯერ კიდევ არ გარდაუქმნია მუშაობა ახალ მოთხოვნილებათა შესაბამისად, სუსტია დირექტორებისა და სასწავლო ნაწილის გამგეების ხელმძღვანელობა და კონტროლი, ჯეროვანი ყურადღება არ ექცევა მოსწავლეთა საგნობრივი წრეების მუშაობას და სხვა.

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. სკოლების სამმართველოს მიერ წარმოდგენილი მოხსენებით ბარათი განსახილველად და საჭირო ღონისძიებების გასატარებლად გადაეგზავნოს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის განათლების განყოფილებას.

2. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის განათლების განყოფილების გამგემ ა.მ. გ. ძაგოვემა გატარებულ ღონისძიებათა შესახებ განათლების სამინისტროს წარმოდგინოს ანგარიში არა უგვიანეს 15 ნოემბრისა.

3. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების

სამმართველომ (ამხ. დ. ჯავახია) მოახდინოს ამ ბრძანების შესრულების შემოწმება 1963 წლის მეორე კვარტალში.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1962 წ. 12 ოქტომბრის დადგენი-
ლება.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი თ. ვ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრს
აშხ. თ. ვ. ლაშქარაშვილს

მოსხენებითი ბარათი

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ქალაქ ცხინვალისა და ცხინვალის რაიონის ზოგიერთ სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ

მიმდინარე წლის 10/IX-დან 17/IX-მდე საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბიუროს 1962 წლის 3 მაისის (ოქმი № 17/(8) დადგენილებების საფუძველზე თქვენი დავალებით ბრიგადამ გ. ნ. შენგელიას, დ. ტ. თაბუკაშვილის, ო. დ. ვახტანგაძის, მ. ი. ნამჩყვანიძის და ბ. ა. გოგალაძის შემადგენლობით ქ. ცხინვალისა და ცხინვალის რაიონის ზოგიერთ სკოლაში შეამოწმა სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის მდგომარეობა.

შემოწმებაში მონაწილეობა მიიღეს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის განათლების განყოფილების გამგის მოადგილემ ნ. თუთარაშვილმა, შტატგარეშე ინსპექტორებმა ო. კასრაძემ და ბ. ხაჭაპურიძემ. შემოწმებულ იქნა ცხინვალის 1-ლი, მე-2, მე-3, მე-4 და ცხინვალის რაიონის ქსუსის (რუსულ-ქართული), კეხვის საშუალო და ქურთის (რუსულ-ქართული) რვაწლიანი სკოლების მუშაობა. მოსმენილია 45 მასწავლებლის 52 გაკვეთილი.

შემოწმებით გამოირკვა, რომ ქ. ცხინვალისა და ცხინვალის რაიონის სკოლების ერთ ნაწილს სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობაში მოპოვებული აქვთ ერთგვარი წარმატებები.

ახალი სასწავლო წლისათვის მზადებასთან დაკავშირებით დროულად ჩატარდა სკოლების მიმდინარე და კაპიტალური რემონტი. სკოლები ძირითადად დაკომპლექტებულია მასწავლებელთა კვალიფიციური კადრებით. ყველა საშუალო სკოლა გადაყვანილია საწარმოო სწავლებაზე. ძირითადად კარგად არის შერჩეული საწარმოო სწავლების პროფილები და ბაზები.

მასწავლებელთა ერთი ნაწილი პასუხისმგებლობით ეკიდება თავის საქმეს, გულდასმით ემზადება გაკვეთილებისათვის, სწავლე-

ბაში საფუძვლიანად იყენებს თვალსაჩინოებას და აძლევს მოსწავლეებს მეცნიერების საფუძვლების მკვიდრ ცოდნას.

ამათგან აღსანიშნავია: რუსული ენისა და ლიტერატურის სწავლებლები: ე. ვახაევა და ლ. კოჩიევა (ცხინვალის მე-2 საშუალო სკოლა), გ. ჩელესაევი (ქსუისის საშუალო სკოლა), ზ. ცხოვრებოვა (ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლა), ფიზიკის მასწავლებელი ნ. კასრაძე (ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა), ბიოლოგიის მასწავლებელი თ. ლომიძე (ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა). მათემატიკის მასწავლებელი ექ. ჩუბინაშვილი (ქსუისის საშუალო სკოლა), მანქანათმშენობის მასწავლებელი ტ. კახნიაშვილი (კეხვის საშუალო სკოლა) და ხაზვის მასწავლებელი რ. ბაქრაძე (ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლა).

საწარმოო სწავლება და მწარმოებლური შრომა კარგადაა დაყენებული ცხინვალის მე-2 საშუალო სკოლაში (დირექტორი ნ. ოსტიევი) რომლის საწარმოო სწავლების ბაზას წარმოადგენს ცხინვალის სატყეო კომბინატი, სადაც ვაყები ეუფლებიან მებაყვის პროფესიას. სკოლისა და წარმოების ხელმძღვანელთა დაინტერესებით აიხსნება ის ფაქტი, რომ მოსწავლეთა თეორიული და პრაქტიკული მეცადინეობისათვის და მწარმოებლური შრომისათვის მოწყობილია საავეჯო საამქრო და გამოყოფილია თეორიული მეცადინეობის ოთახი, როგორც საამქრო, ასევე თეორიული მეცადინეობის ოთახი აღჭურვილია სათანადო ხელსაწყო-იარაღებით და თვალსაჩინო მასალებით. თეორიულ და პრაქტიკულ საწარმოო სწავლებას ხელმძღვანელობენ სათანადო ცენზისა და გამოცდილების მქონე სპეციალისტები. X—XI კლასების მოსწავლე ვაყები დამოუკიდებლად ამზადებენ სხვადასხვა ავეჯს—კარადებს, მაგიდებს და სხვ.

აღსანიშნავია ისიც, რომ საავეჯო კომბინატთან უკვე დამთავრების პროცესშია სპეციალური საამქრო, რითაც კიდევ უფრო გაუმჯობესდება ქალაქის მე-2 და მე-5 საშუალო სკოლების მოსწავლე ვაყების სწავლების საქმე.

ცხინვალის მე-2 საშუალო სკოლას გარკვეული მუშაობა აქვს ჩატარებული პოლიტექნიკური სწავლებისათვის საჭირო სასწავლო ბაზის შესაქმნელად. სკოლას ეზოში სათანადოდაა მოწყობილი სასწავლო-საწარმოო სახელოსნო-სადურგლო, საზეინკლო და სამკერვალო (გამგე ვ. თანდილოვი), რომელიც ძირითადად აღჭურვილია ყველა საჭირო სათავსოებით და სათანადო ხელსაწყო-იარაღებით.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია ცხინვალის მე-4 საშუალო სკო-

ლის ხაზვის მასწავლებლის რ. ბაქრაძის კარგი მუშაობა. მას საკუთარი ინიციატივით დაუმზადებია ბრტყელი დეტალები, გეომეტრიული ხაზვისათვის და ტექნიკური დეტალები პროექციული ხაზვისათვის რომელთა საერთო რაოდენობა 100 ცალს აღემატება. მოწონებას იმსახურებს მის მიერ დამზადებული სიბრტყეთა სივრცული სისტემა, რომელშიც ზემოხსენებული გეომეტრიული და ტექნიკური დეტალების მოდელების მოთავსებით მოსწავლეებს უადვილდებათ ნათლად წარმოადგინონ მოცემული დეტალი ყველა ხედში.

ზოგ სკოლაში მოგვარებულია მოსწავლეთა და მასწავლებელთა პირადი საქმეები. განსაკუთრებით გამოირჩევა პირველ კლასებში ჩარიცხულთა პირადი საქმეები ყველა საჭირო საბუთით. აღსანიშნავია ისიც, რომ 1-ლი საშუალო სკოლა (დირექტორი ვ. კასრაძე) საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ინსტრუქციის (მასწავლებელთა აღრიცხვის, დანიშვნის, გადაყვანისა და დათხოვნის შესახებ) შესაბამისად აწარმოებს მასწავლებელთა დემოგრაფიული ცნობების შეგროვებას. მათში შეტანილია უკანასკნელი 30 წ. განმავლობაში მასწავლებელთა შემადგენლობაში მომხდარი ცვლილებები.

კარგად არის მოვლილი ცხინვალის 1-ლი, მე-2, მე-3, მე-4 საშუალო სკოლების შენობები და ინვენტარი. საკლასო ოთახებსა და დერეფნებში დაცულია სისუფთავე.

მიუხედავად ზემოაღნიშნული მიღწევებისა, ქალაქ ცხინვალის და ცხინვალის რაიონის ზოგიერთი სკოლის მუშაობაში ადგილი აქვს სერიოზულ ნაკლოვანებებს. არადამაკმაყოფილებლად არის დაყენებული ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლება. ცხინვალის მე 4 საშუალო სკოლის მოსწავლეების დიდი ნაწილი ამჟღავნებს დაბალ წიგნიერებას. სუსტია როგორც ზეპირი, ისე წერითი მეტყველების კულტურა, უჭირთ წინადადებების დალაგება, ხმარობენ ზედმეტ გამოთქმებს. X კლასის (მასწავლებელი მ. მეშვილდიშვილი) მოსწავლეებს უძნელდებათ დასახელონ წაკითხული მხატვრული ლიტერატურა და მათი პერსონაჟები, ზედმეტია ლაპარაკი ნაწარმოების იდეურ-მხატვრულ ანალიზზე.

ამავე სკოლაში დაბალია მოსწავლეთა წერითი მეტყველების კულტურა. X კლასის 17 მოსწავლიდან მხოლოდ სამი მოსწავლის (საშინაო დავალება) ნამუშევარი აკმაყოფილებს მოთხოვნებს.

მასწავლებელი დემუროვა V—VIII კლასებში ქართული ენის გრამატიკას ზეპირსიტყვიერად ასწავლის. არ აწარმოებს ვარჯიშს, არ იყენებს თვალსაჩინოებას.

ანალოგიური მდგომარეობაა ცხინვალის რაიონის ქსუთის

(მასწავლებლები: თ. ჯავახიშვილი და კ. ხეთაგური) და კვლევის (მასწავლებლები ვ. დათაშვილი და რ. კახიაშვილი) საშუალო სკოლებში.

ძალზე დაბალია მოსწავლეთა ცოდნის დონე რუსულ ენასა და ლიტერატურაში. მასწავლებლები უმთავრესად გატაცებულნი არიან საპროგრამო მასალის გავლით და არა იმით, რომ მოსწავლეებს გაუმდიდრონ სიტყვების მარაგი—სასაუბრო ენა. მოსწავლეებს უჭირთ სწორი პასუხის გაცემა სულ უბრალო კითხვებზე: რა გქვია სახელი, რა გვარი ხარ? გყავს თუ არა მშობლები და რას აკეთებენ ისინი? სად გაატარე ზაფხული და სხვა. მეტყველების, სასაუბრო ენის განუვითარებლობის გამო უფროსი კლასების ბევრი მოსწავლე ვერ ასახელებს შინაურ და გარეულ ცხოველებს, ფრინველებს, წელიწადის დროებს; სწორად ვერ წერს თევებისა და ღღეების დასახელებას. ნაწილი ვერ ერკვევა საკუთარ სახელებში, ბევრი პირდაპირ და არაპირდაპირ მეტყველებაში ერთმანეთში ვერ არჩევს და სწორად ვერ წერს ზმნის განსაზღვრულ და განუსაზღვრელ კილოსა და აწმყო დროის მესამე პირში მოცემულ ზმნას. ერთმანეთისაგან ვერ ანახვავებს ზმნისსართაა და ზედსართავ სახელს, არასწორად წერენ მათ დაბოლოებას. არ შეუძლიათ პირველი პირიდან თბრობის გადატანა მესამე პირში და პირიქით. შეცდომით წერენ რიცხვით სახელებს, საკმაოდ უჭირთ სულ მარტივი წინადადებების გარჩევა და სხვა. ამ მხრივ პირველ რიგში აღსანიშნავია ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლის VIII კლასი (მასწ. ლ. დოგუზოვი), ქუთთის რვაწლიანი სკოლის რუსული სექტორის VI კლასი (მასწავლებელი ფ. ძაგოვეი) ქართული სექტორის VIII კლასი (მასწ. გ. ჯიოვეი), ცხინვალის I-ლი საშუალო სკოლის IV კლასი (მასწ. ვ. თიფიევა), V კლასი (მასწ. ე. კულიჯანოვა) და მე-4 საშუალო სკოლის X კლასი (მასწ. რ. სანაკოევა). აღნიშნული მასწავლებლები საკმაოდ ფლობენ რუსულ ენას, მაგრამ მათ დიდი მუშაობა დაჭირდებათ ამ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად.

განსაკუთრებით არაღამაკმაყოფილებლად არის დაყენებული რუსული ენის სწავლება ქაუისის საშუალო სკოლის რუსული სექტორის V კლასში (მასწავლებელი პ. ბაჩურიანი). ამ კლასის მოსწავლეებმა სუსტად იციან რუსული ენა; ხოლო მასწავლებელმა სრულებით არ იცის ოსური ენა. რის გამო მასწავლებელსა და მოსწავლეებს ერთმანეთის არაფერი ესმით.

ძალზე დაბალი ცოდნა გამოამჟღავნეს ალგებრაში ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლის IX კლასის მოსწავლეებმა (წელს ასწავლის

მოწინავე, გამოცდილი მასწავლებელი ლ. მათაშვილი). მოსწავლეებს არა აქვთ მათემატიკის ცოდნის საფუძვლები (გასულ წელს ასწავლიდა მასწავლებელი ნ. ხუციშვილი), არ იციან დაყვანილი სხვა კვადრატული განტოლების ამოხსნა. კვადრატული განტოლების ფესვების თვისება; მოაწავლეთა მომზადება იმდენად დაბალია, რომ ორწევრიდან ფესვის ამოღებისას თვითეული წევრიდან ცალ-ცალკე ამოიღეს ფესვი.

ქსუისის საშუალო სკოლის მოსწავლეებმა (მასწ. მ. ფუხაევა) არ იციან არითმეტიკული პროგრესიის ძირითადი თვისებები, პროგრესიის სხვაობის აოვნა, კეხვის საშუალო სკოლის XI კლასის (მასწ. გ. აღუაშვილი) მოსწავლეებმა ალგებრაში სრული უცოდინარობა გამოამჟღავნეს, არ იციან უტოლობის ძირითადი თვისებები, ნიუტონის ბინომის განამწკრივის ფორმულა და სხვა.

სერიოზული ნაკლოვანებები გააჩნია ფიზიკა სწავლებას შემომხებულ სკოლებში. ქსუისის საშუალო სკოლაში არ წარმოებს დენტან დაკავშირებული ცდების დემონსტრირება, რადგან ამ სკოლის ქართულ-რუსული სექტორის ფიზიკის ნ მასწავლებელს ვერ მოუხერხებია აკუმულატორის დამუხტვა და გრენეს ელემენტისათვის ელექტროლიტის მომზადება. მასწავლებლები გ. კვიციანი, ს. ჯიოევი ფიზიკას ძირითადად ექსპერიმენტის გარეშე ასწავლიან. მათ არ გამოუყენებიათ ისეთი ხელსაწყოებიც, რომლებიც დენის წყაროს სოულებით არ საქროებენ.

განვლილი მასალის უცოდინარობა გამოავლინეს ქსუისის საშუალო სკოლის XI კლასის (მასწავლებელი ს. ჯიოევი) მოსწავლეებმა. სუსტად იციან მაგნიტური ველის ინდუქცია. არ იციან დენის ძალის, ძაბვისა და წინააღმდეგობას შორის დამოკიდებულება, დენის ქიმიური და სითბური მოქმედება. აღნიშნულ საკითხებზე ვერ ჩამოაყალიბეს ძირითადი კანონები.

მოუმზადებელი გამოცხადდა გაკვეთილზე ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლის IX კლასის ფიზიკის მასწავლებელი ნ. გოგიძე, ახალი მასალის „პორიზონტისადმი კუთხით გასროლილი სხეულის მოძრაობის“ ახსნა 8 წუთში დაამთავრა.

სკოლების ერთ ნაწილში დაქუცმაცებულია ფიზიკის საათები, იგი მათემატიკის მასწავლებელთა დატვირთვის შესაყებად არის გამოყენებული. ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლაში მასწ. ნ. გოგიძეს მხოლოდ ორი საათი აქვს, ქსუისის საშუალო სკოლის მასწავლებელს ე. ჩუბინაშვილს და ნ. ლაფაჩა სამ-სამი საათი, ხოლო კეხვის საშუალო სკოლაში მასწ. ო. ჯანელიძეს 4 საათი, მაშინ, როცა ამ სკოლებში ფიზიკის ძირითად მასწავლებელთა პედაგოგიური დატვირთვა 14-15 საათს არ აღემატება.

ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლაში ქიმიისა და ბიოლოგიის საათები დაქუცმაცებულია მასწავლებელთა შორის, მასწ. გ. ტარიელაშვილი რუსული სექტორის VIII, XI კლასში წავლის ქიმიას, ხოლო ქართული სექტორის IX კლასში ზმის საფუძვლებს. მასწავლებელი ნ. მაისურაძე მხოლოდ ქართული სექტორის IX კლასში ასწავლის ქიმიას, ხოლო ფ. ჩელესაივი რუსული სექტორის IX კლასში და ა. შ. ბიოლოგიის მასწავლებელი ვ. ტარიელაშვილი მოუმზადებელი გამოცხადდა გაკვეთილებების საშუალო სკოლის ბიოლოგიის მასწავლებელი თ. დედანაშვილი არ მუშაობს საკუთარ თავზე, სათანადოდ ვერ ერკვევა მცენარეთა და ცხოველთა სუნთქვის პროცესში. უცნელდება ერთმანეთისაგან განასხვავოს ფოტოსინთეზი (ორგანული ნივთიერების წარმოქმნა მცენარის ფოთოლში) და მცენარის სუნთქვა.

ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლის VIII კლასის (მასწ. რ. არუთინოვა) მოსწავლეებმა სუსტად იციან თუ რას შეისწავლის ბიოლოგია, ადამიანის ანატომია, ფიზიოლოგია და ადამიანის ორგანიზმის ზოგადი მიმოხილვა.

ბიოლოგიის მასწავლებელთა ერთი ნაწილი არ არის დაუფლებული ხელსაწყო-იარაღების გამოყენების ტექნიკას.

რიგი ნაკლოვანებები გამოვლინდა საწარმოო სწავლებაში. ცხინვალის „ვიბრომანქანების“ ქარხანაში, სადაც საწარმოო სწავლებას გადიან ცხინვალის 1-ლი და მე-3 საშუალო სკოლების ვაჟები, მიუხედავად იმისა, რომ აგებულია 5-ოთახიანი სასწავლო საწარმოო სახელოსნო, რომლის სამ ოთახში მოწყობილია ელექტროტექნიკის, საზეინკლო და სახარატო საამქროები. ფართობით (25-30 კვ. მ.). განათებით და ტექნიკური მოწყობილობით იგი ვერ ამყოფილებს მოთხოვნებს. სახარატო საამქროში მხოლოდ სამი სახარატო და ერთი საბურღი დაზგა დგას. ამ უკანასკნელის მუშაობა უსაფრთხოების თვალსაზრისით არ არის მიზანშეწონილი.

თეორიული მეცადინეობის ოთახებში არ არის არავითარი თვალსაჩინოება, ტაბულები, სქემები, მოდელები და სხვა.

სახელოსნოში არ არის მოვარებული მოსწავლეთა პირადი ჰიგიენის დაცვის საკითხი, არა აქვთ ხელსაბანი, შხაბი და სხვა.

ქარხნის ადმინისტრაციასა და სკოლის ხელმძღვანელებს შორის ურთიერთობის უქონლობით უნდა აიხსნას ის, რომ 11 სექტემბერს ჩაიშალა პრაქტიკული მეცადინეობა ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლის X კლასის ვაჟებთან იმიტომ, რომ სახარატო საქმის ინსტრუქტორ-მასწავლებელი ფ. გაგლოვეი ორკვირიან მივლინებაში აღმოჩნდა გაგზავნილი. საზეინკლო საქმის ინსტრუქტორ-

მასწავლებელი ლოგუზოვი ადგილზე იყო, მაგრამ მუშაობას არ იწარმოებდა და განაცხადა „არაერთიარო საშუალო არ გვაქვს“. თუ მის განცხადებას დაეჯერებოდა მაშინ ასეთ შემთხვევებს სხვაგვარად უნდა განვიხილავდით. ჰქონია ადგილი. ანალოგიური მდგომარეობა იყო სამწყობო საამქროში (ინსტრუქტორ-მასწავლებელი კახავეი).

სათანადოდ არ არის დაყენებული მანქანათმცოდნეობის სწავლება ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლის IX კლასში. მასწ. მ. ჩიგოვევი კარგად არ იცნობს სასწავლო პროგრამას. პროგრამით გათვალისწინებული გადასაცემი მასალა-მექანიზმების და მანქანების გამოყენება სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში შეცვლილი იქნა უსაფრთხოების ტექნიკით, მაშინ როცა ეს საკითხი მანქანათმცოდნეობის სასწავლო პროგრამით არ არის გათვალისწინებული. ზოგ სკოლაში საჭირო ყურადღება არ ექცევა საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულთა საშუალოზე მოწყობის საქმეს. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა (დირექტორი რ. ცხოვრებოვი) გასულ სასწავლო წელს დაამთავრა 23 მოსწავლემ, რომლებმაც სიმწიფის ატესტატთან ერთად მიიღეს II და III თანრიგის მოწმობები, კურსდამთავრებულთაგან შეიდი მოეწყო უმაღლეს სასწავლებელში, სამი მუშაობს წარმოებაში, მათ შორის ერთი თავისი სპეციალობით, ხოლო 13 კურსდამთავრებული არსად არ მუშაობს. ქარხანას მათთვის არ ჰქონია დაჯავშნული ადგილები. ეს ფაქტი მიუთითებს არა მარტო კურსდამთავრებულებისადმი უყურადღებობაზე, არამედ იმაზეც, რომ საწარმოო სწავლების პროფილების შერჩევა ყოველთვის არ ხდება სახალხო მეურნეობის განვითარების გეგმის შესაბამისად.

სერიოზული ნაკლოვანებები გამოვლინდა სოფლის საწარმო-სწავლებელიანი სკოლების მუშაობაშიც.

კეხვის საშუალო სკოლაში (დირექტორი ვ. კახნიაშვილი; სასწავლო ნაწილის გამგე საწარმოო სწავლების დარგში ს. რახმაძე) არასწორად არის შერჩეული პროფესიები. IX—X კლასის მოსწავლეთა ერთი ნაწილი და XI კლასი მთლიანად ორ სპეციალობას — მეხილეობას და მევენახეობას ეუფლება. სკოლაში ადგილი აქვს აღრევას სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული საგნების სწავლებაშიც. XI კლასში არ ისწავლება წარმოების ეკონომიკა და ორგანიზაცია კოლმეურნეობებში (საბჭოთა მეურნეობებში). ელექტროტექნიკა და სოფლის მეურნეობის ელექტროფიკაცია. ამ საგნების ნაცვლად ასწავლიან მანქანათმცოდნეობას და მეცხოველეობას, რაც XI კლასში სასწავლო გეგმით არ არის გათვალისწინებული, ხოლო სპეციალური მომზადება მემკენარეობის ერთ-ერთ დარგში, რომელზედაც 4 საათია დათმობილი ცხრილში შეტანილია მემკე-

წარგობის სახით და ისიც 3 საათი. მიუხედავად იმისა, რომ XI კლასის მოსწავლეები უკვე მესამე წელია სწავლობენ მეცხოველეობას, გაკვეთილზე მათ გამოავლინეს არადამაკმაყოფილებელი ცოდნა. არ იციან მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის ძირითადი ჯიშები და მათ შორის ის ჯიშები, რომლებიც მათ ოლქშია გავრცელებული, საკვების სახეები და მათი დახასიათება. სწორი კვების მნიშვნელობა ცხოველთა პროდუქტიულობის ამაღლებისათვის, რძის შენახვის სანიტარული მოთხოვნები და მისი პირველადი დამუშავება.

განვლილი მასალის არადამაკმაყოფილებელი ცოდნა გამოავლინეს აგრეთვე ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლის X კლასის (მასწავლებელი ს. მედოევი) მოსწავლეებმა. მეხილეობაში სუსტად იციან ხეხილოვან და კენკროვან მცენარეთა ზრდისა და მსხმოიარობის თავისებურებანი, დამტვერვისათვის ჯიშების შერჩევის მნიშვნელობა და ცალკეული ხეხილოვანი კულტურების მოთხოვნები სინათლისადმი, სითბოსა და ტენისადმი.

მოსწავლეები არ იცნობენ უსაფრთხოების ტექნიკას და საწარმოო სანიტარიის წესებს. აგრეთვე სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებზე დაშვებულნი არიან სამედიცინო შემოწმების გარეშე.

ქსუისის მანქანა-მელიორაციული სადგური, რომელიც ქსუისის საშუალო სკოლის საწარმოო სწავლების ბაზას წარმოადგენს, ვერ აკმაყოფილებს სოფლის მეურნეობის მექანიზატორებისა და ტრაქტორისტების მომზადების მოთხოვნილებას. სათანადო რაოდენობით არ აქვთ მანქანები და ნაწილები.

ზოგიერთ სკოლაში არ ექცევა ყურადღება კაბინეტ-ლაბორატორიების მოწყობის საქმეს. კეხვის საშუალო სკოლაში ფიზიკაში, ქიმიასა და ბიოლოგიაში მკირე რაოდენობით აქვთ ხელსაწყო-იარაღები, თვალსაჩინო მასალები, რეაქტივები და ისიც მოთავსებულია ისეთ აატარა ოთახებში, სადაც არ შეიძლება მეცადინეობის ჩატარება. ქუთთის რვაწლიან სკოლაში ფიზიკის, ქიმიის და ბიოლოგიის ხელსაწყო-იარაღები, თვალსაჩინო მასალები და რეაქტივები სამასწავლებლოში დადგმულ კარადებშია მოთავსებული. ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლის ბიოლოგიის თვალსაჩინო მასალები მოთავსებულია საკლასო ოთახის ერთ კუთხეში, სადაც ორივე ცვლაში მეცადინეობა მიმდინარეობს. კაბინეტში არსებული ტაბულეები არ არის დამუშავებული, ხოლო ხელსაწყოთა ნაწილი ისეა დაზიანებული, რომ მათი გამოყენება არ შეიძლება. ძალზე აატარა ოთახშია მოთავსებული 1-ლი საშუალო სკოლის ბიოლოგიის კაბინეტიც.

კიდევ უფრო ცუდი მდგომარეობაა ცხინვალის რაიონის ქსუ-
ისის საშუალო სკოლაში (დირექტორი ნ. ოსტაევა), სადაც ერთ-
ცვლიან მეცადინეობაზე გადასვლის შედეგად ფიზიკის, ქიმიის და
ბიოლოგიის კაბინეტები ერთ ოთახშია მოთავსებული. ხელმძღვანელები
იარაღები არ არის აღრიცხული, მოვლილი და გამოყენებული სწა-
ვლებაში.

ფიზიკაში ლაბორატორიულ სამუშაოთა ერთი ნაწილის ჩა-
ტარების შესაძლებლობა არ აქვთ ცხინვალის 1- და მე-4 საშუალო
სკოლებს, ფართობის სიმცირისა და კაბინეტების სათანადოდ მო-
უწყებლობის გამო (არ აქვთ საკმაო რაოდენობის მოსწავლეთა მა-
გიდები, სადემონსტრაციო მაგიდა და საზომი ხელსაწყოები).

ცხინვალის რაიონის საწარმოსწავლეებიან საშუალო სკოლე-
ბში არ არის მოწყობილი ზოგადტექნიკური და ზოგადაგრონომი-
ული დისციპლინების კაბინეტები.

ფიზიკის, ქიმიის და ბიოლოგიის მასწავლებლები არ იცნობენ
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1961 წლის 21 აგვი-
სტოს ბრძანებას (№ 617, კრ. 9—10) „ინვენტარისა და მასალების
აღრიცხვის, მოვლა-პატრონობის და გამოყენების შესახებ“.

ზოგ სკოლაში საჭირო ყურადღება არ ექცევა სასწავლო სახე-
ლოსნოების მოწყობის საქმეს. კვებია საშუალო სკოლაში სრულე-
ბით არ ისწავლება ლითონის დამუშავება, საზეინკლო სახელოსნოს
მოუწყებლობის გამო, ხოლო სადურგლო სახელოსნო მოთავსებუ-
ლია ძალზე პატარა ოთახში და არ არის შექმნილი მუშაობის პი-
რობები. ქალაქის 1-ლი, მე-2 და მე-3 საშუალო სკოლებში შედარე-
ბით უკეთესად არის მოწყობილი სახელოსნოები, მაგრამ მხოლოდ
ლითონზე მუშაობისათვის, ანალოგიური მდგომარეობაა ცხინვალის
რაიონის ქსუისის საშუალო და ქურთის რვაწლიან სკოლებშიც.

ცხინვალის მე-4, ცხინვალის რაიონის, ქსუისის, კვების საშუა-
ლო და ქურთის რვაწლიან სკოლებში სათანადოდ არ არის შედ-
გენილი სკოლის წლიური გეგმები. შესასრულებელი საკითხები ზო-
გადია და გეგმაში არ არის გათვალისწინებული ცალკეული საგნე-
ბის სწავლების მდგომარეობის შესწავლა. ასევე ზოგადია და ნაჩქა-
რევად არის შედგენილი კლასის ხელმძღვანელთა სამუშაო გეგმები.
მასში არ ჩანს ცალკეული კლასების და მოსწავლეთა ასაკობრივი
თავისებურებანი. კლასის ხელმძღვანელთა სუბტი მუშაობით უნდა
აიხსნას ის, რომ ზოგიერთ სკოლაში ადგილი აქვს მოსწავლეთა
გარიცხვას უდისციპლინობისა და აკადემიური ჩამორჩენილობის
გამო. ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლის V კლასიდან გარიცხუ-
ლია ნ. პაპიაშვილი, ხოლო IV კლასიდან ელ. ტაბატაძე, რომლე-

ბიკ ამჟამად ბავშვთა კოლონიაში იმყოფებიან. ქსუისის საშუალო სკოლის V კლასიდან გარიცხულია თ. გაზაეცა და ბ. ლაფანი, რომლებიც სამი წლის განმავლობაში ერთ და იმავე კლასში იმყოფებოდნენ.

ზოგ სკოლაში მოწოდების სიმაღლეზე არ დგას პედაგოგიური საბჭოს მუშაობა. ცხინვალის რაიონის კეხვისა და ქსუისის საშუალო სკოლებში შემოწმებისათვის არ იყო გაფორმებული პედაგოგის მიმდინარე სასწავლო წლის ოქმები.

ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლაში გასულ სასწავლო წელს სამჯერ განიხილეს მოსწავლეთა დისციპლინების საკითხი და პედაგოგის ერთხელაც არ ჩაუთვლია მიზანშეწონილად ზოგიერთი მოსწავლისათვის ყოფაქცევაში ნიშნის დაკლება, მაშინ, როდესაც ამ უდისციპლინო მოსწავლეებიდან ორი მოსწავლე გაირიცხა სკოლიდან.

შემოწმებულ სკოლებში სათანადო მეთოდური მუშაობა არ სწარმოებს მასწავლებელთა შორის. რატომღაც სკოლებს არ გარდაუქმნიათ მუშაობა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მასწავლებელთა მეთოდური მუშაობის შესახებ ინსტრუქციული წერილის შესაბამისად. შექმნილია მეთოდკომისიები, ნაცვლად მეთოდგაერთიანებისა. კვლავ ერთად არის გაერთიანებული დაწყებითი კლასების მასწავლებლები. მოსმენილი მოხსენებები საჭირო დახმარებას ვერ უწყევენ მასწავლებლებს პედაგოგიური დახელოვნების საქმეში. კიდევ უფრო ცუდია ის, რომ საწარმოო სწავლების კლასების მასწავლებელთათვის არ არის შექმნილი პოლიტექნიკური მეთოდგაერთიანება. არ სწარმოებს სწავლების პროცესში კავშირის დამყარება, პოლიტექნიკური ციკლის ზოგადსაგანმანათლებლო და სპეციალურ საგნებს შორის. პოლიტექნიკური ციკლის ზოგადსაგანმანათლებლო საგნების მასწავლებლები არ იცნობენ იმ წარმოებას, რომელშიც მათი მოსწავლეები გადიან საწარმოო სწავლებას.

მასწავლებლები არ იცნობენ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს № 563 და № 585 ბრძანებას ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ფიზიკისა და ბიოლოგიის სწავლების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ.

სკოლებში პედაგოგიურად და მეთოდურად არასწორადაა შედგენილი გაკვეთილების ცხრილი. საგნები არ არის განაწილებული სათანადო შუალედებში, დარღვეულია დღეების დატვირთვის და ძნელად ასათვისებელი საგნების განაწილების პრინციპი. ქართული, რუსული და უცხო ენები რიგ შემთხვევაში შეტანილია თანმიმდევრობით სხვა საგნების ჩართვის გარეშე. ორსაათიანი საგნები გათვალისწინებულია ორშაბათსა და შაბათს. საცდელ-პრაქტი-

კული მუშაობა სოფლის მეურნეობაში V—VI კლასებში, მიუხედავად მისი სეზონურობისა, ცხრილშია შეტანილი და არ არის შეღვენილი ცალკე გრაფიკი.

სკოლების ერთ ნაწილში სათანადო ყურადღება არ ექცევა საყოველთაო განათლების კანონის განხორციელების საქმეს. საჭირო მუშაობა არ წარმოებს აკადემიურად ჩამორჩენილ და მეორეწლიან მოსწავლეებთან. ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლიდან განთესილია 9 მოსწავლე, ცხინვალის 1-ლი სკოლიდან 3 და მე-4 სკოლიდან 3 მოსწავლე.

ქეხვის საშუალო და ქუთრთის რვაწლიან სკოლებს არ ჩაუტარებიათ 7-15 წლის ასაკის ბავშვთა და მოზართა აღრიცხვა.

ზოგ სკოლაში არ სრულდება საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მითითება იმის შესახებ, რომ აირველ კლასებში მოსწავლეთა დატოვება შეიძლება დაიშვას მხოლოდ განსაკუთრებული საბატიო მიზეზების არსებობის შემთხვევაში პედაგოგიური საბჭოს დასაბუთებული გადაწყვეტილებით. ცხინვალის რაიონის სკოლების პირველ კლასებში დატოვებულია 55 ბავშვი, მათ შორის ერდვის რვაწლიან სკოლაში 2, ქუთრთის რვაწლიან სკოლაში 2 და ხეთის რვაწლიან სკოლაში 2 მოსწავლე, ხოლო ცხინვალის 1-ლ საშუალო სკოლაში 12 მოსწავლე. ცხინვალის რაიონის 4698 მოსწავლიდან მეორეწლიანია 530 მოსწავლე.

არადამაკმაყოფილებლად მუშაობს საგნობრივი წრეები. მათ მუშაობაში ძირითადი ადგილი უკავია რეფერატებს და ისიც პროგრამულ მასალებიდან, საჭირო ყურადღება არ ექცევა მოსწავლეთა ჩაბმას ტექნიკურ წრეებში (ნორჩ ნატურალისტთა, ნორჩ ქიმიკოსთა და ნორჩ ფიზიკოსთა) მოსწავლეებს არ ამზადებინებენ კვეთილებზე გამოსაყენებელ მარტივ ხელსაწყო-იარაღებს და სხვა.

ზოგიერთ სკოლაში სათანადო ყურადღება არ ექცევა საკლასო, ყოფაქცევისა და აკადემიური წარმატების აღრიცხვის ჟურნალების წარმოების საქმეს. ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლის საკლასო ჟურნალში არ არის შეტანილი დამუშავებული მასალა, ანალოგიური მდგომარეობაა ცხინვალის მე-4 და ქსუისის საშუალო სკოლებში.

მოსწავლეთა ყოფაქცევისა და აკადემიური აღრიცხვის (გასული წლის) ჟურნალებში (თითქმის ყველა სკოლაში) არ არის შეტანილი საზაფხულო დავალების და საშემოდგომო გამოცდების შედეგები. ცხინვალის რაიონის ქეხვის საშუალო სკოლაში მოსწავლეთა კლასიდან კლასში გადაყვანა არ არის დადასტურებული სკოლის დირექტორის ხელის მოწერითა და ბეჭდის დასმით.

ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლასთან არსებულ სასკოლო ინტერნატში 20 მოსწავლე ცხოვრობს (დაგეგმილია 46 მოსწავლემდე), ინტერნატი არ არის უზრუნველყოფილი ინვენტარით, არ აქვთ საკმაო რაოდენობის სკამები, სასმელო-სადარბაზო გრაფინები და ჭიქები. ლაშები გაუწყობელია და სხვ. რბილი ინვენტარიდან ლეიბები დაძველებულია და საჭიროებს შეცვლას. არ არის მოგვარებული კვების საკითხი.

ცხინვალის რაიონის ქსუისის, კეხვის და ქურთის სკოლებში არ არის მიზიდული გეგმით გათვალისწინებული სათბობი მასალა.

სკოლების ერთ ნაწილში სუსტად არის დაყენებული სკოლის დირექტორებისა და სასწავლო ნაწილის გამგეების ხელმძღვანელობა და კონტროლი მასწავლებელთა მუშაობისადმი. ცხინვალის რაიონის ქსუისის (დირექტორი ნ. ოსტაევა, სასწავლო ნაწილის გამგე ვ. ტარიელაშვილი) და კეხვის საშუალო (დირექტორი ვ. კახნიაშვილი, სასწავლო ნაწილის გამგე დ. ჯოხაძე) სკოლებში შემოწმების დღისათვის სკოლის ხელმძღვანელებს არცერთი გაკვეთილი არ ჰქონდათ მოსმენილი. განსაკუთრებით სუსტად ხელმძღვანელობს სასწავლო-აღმზრდელი მუშაობას ქსუისის საშუალო სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგე ვ. ტარიელაშვილი.

ცხინვალის 1-ლი, მე-4 და ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლებში არ არის მოწესრიგებული ატესტატებისა და მოწმობების მიღების აღრიცხვის სარეგისტრაციო ჟურნალები. ამავე სკოლებში ადგილი აქვს შევსებული ატესტატების გაუცემლობის შემთხვევებს. ატესტატების და მოწმობების მიღებისა და გაცემის სარეგისტრაციო წიგნები არ არის დანომრილი, ზონარ-გაყრილი, დალუქული და შემოწმებული განათლების განყოფილების მიერ.

განათლების სამინისტროს მიერ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში სამუშაოდ გაგზავნილ 90 ახალგაზრდა მასწავლებლიდან არ გამოცხადდა 13, მათ შორის ცხინვალის პედაგოგიური ინსტიტუტიდან 7, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან 4, თბილისის უცხო ენათა ინსტიტუტიდან 1 და თბილისის ფიზკულტურის ინსტიტუტიდან 1.

ცხინვალის რაიონის 20 საშუალო და შვიდწლიან სკოლიდან მასწავლებელთა რეკონსტრუქციის გამო უცხო ენა არ ისწავლება 3 საშუალო და 5 რვაწლიან სკოლაში, ხოლო დანარჩენ სკოლებიდან მხოლოდ ერთ სკოლაში ასწავლის სპეციალისტი. გრემის საშუალო სკოლაში უცხო ენა უკვე ორი წელია არ ისწავლება.

ქ. ცხინვალის და ცხინვალის რაიონის სკოლების მუშაობაში

აქ აღნიშნული და სხვა ნაკლოვანებები იმის შედეგია, რომ განათლების განყოფილებები (ა. ქოზაგვი და კ. ჯიოგვი) პედაგოგიურ კაბინეტთან ერთად სათანადო ხელმძღვანელობას და დახმარებას არ უწევენ სკოლებს. მართალია, ამოწმებენ სკოლებს, საკითხს რიგ ლავენ აღმასკომის სხდომებზე და განათლების საბჭოს სხდომებზე, ზოგჯერ შემოწმების შედეგებზე ბრძანებასაც უგზავნიან სკოლებს, მაგრამ ყველაფერი ეს ხდება ფორმალურად, არ მოწმდება მიცემული მითითებების შესრულების მდგომარეობა, რის გამოც ნაკლოვანებები კვლავ რჩება გამოუსწორებელი.

ცხინვალის რაიონის განათლების განყოფილებაში სკოლების ნარკვევი მასალები არ არის სათანადოდ გაფორმებული. განათლების განყოფილების ადეკაბინეთის გამგე ი. დოიჯიშვილი გამოყენებულია, როგორც სასკოლო ინსპექტორი და მოწყვეტილია მისი იდიოთად საპუშაოვ. რის გამოც რაიონის სკოლებში მეთოდური მუშაობა არადაამაყიყოფილებელია.

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ქალაქ ცხინვალის და ცხინვალის რაიონის სკოლებში აღნიშნულ ნაკლოვანებათა დროულად აღმოფხვრის მიზნით საჭიროდ მიგვაჩნია გატარდეს შემდეგი:

1. ქალაქ ცხინვალის და ცხინვალის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებებში:

ა) ყველა სკოლის პედაგოგიური საბჭოს სხდომებზე განიხილონ ეს მოხსენებითი ბარათი და დასახონ კონკრეტული ღონისძიება სკოლებისა და მასწავლებელთა მუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად;

ბ) გადაჭრით გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და დახმარება სკოლის დირექტორებისა და სასწავლო ნაწილის გამგეებისადმი. მათი მუშაობა წარმართონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ბრძანებებისა და მითითებების შესრულების უზრუნველსაყოფად. გააუმჯობესონ პედაგოგიური კაბინეტების მუშაობა, ღრმად და საფუძვლიანად შეისწავლონ ცალკეული სკოლების მუშაობა, ფართოდ მოაწყონ მოწინავე სკოლებისა და მასწავლებლების მუშაობის განხილვები. პერიოდულად მოახდინონ სკოლებზე მიცემულ მითითებათა შესრულების შემოწმება;

გ) სისტემატური ყურადღებისა და კონტროლის ქვეშ იყოს ილიონ ის მასწავლებლები, რომელთა მუშაობაში ადგილი აქვს მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს;

დ) გადაჭრით გააუმჯობესონ ხელმძღვანელობა და დახმარება დაწყებითი კლასების მასწავლებლების სამუშაო გეგმებში სხვა

საკითხებთან ერთად ცალკე გაითვალისწინონ დაწყებით კლასებში სწავლების მდგომარეობის შემოწმება;

ვ) განახორციელონ საჭირო ღონისძიებანი ცალკეულ სკოლებში და კლასების მიხედვით სასკოლო ასაკის ბავშვთა ჯანმრთელობის ალრიცხვისათვის საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მიერ 1959 წლის 15 ივლისის №579 დადგენილებით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად;

გ) განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ საწარმოო სწავლების საქმეს. გააძლიერონ კონტროლი და დახმარება თეორიულ და პრაქტიკულ საწარმოო სწავლებაში ჩაბმულ მოსწავლეთა მუშაობაში. მიიღწიონ იმას, რომ საწარმოო სწავლება ხორციელდებოდეს ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცების კანონის სრულ შესაბამისად.

2) სკოლის დირექტორებმა და სასწავლო ნაწილის გამგეებმა:

ა) პედკოლექტივების მუშაობა წარმართონ მოსწავლეთა მაღალ აკადემიური წარმატებისა და შეგნებული დისციპლინის განმტკიცების უზრუნველსაყოფად;

ბ) წინასწარ საფუძვლიანად მოემზადონ გაკვეთილებზე დასწრებისათვის. გაეცნონ გაკვეთილის გეგმას და გადასაცემ მასალას. მიიღწიონ იმას, რომ გაკვეთილების მოსმენის შემდეგ მათი ჩანაწერები არ წარმოადგენდეს გაკვეთილების მსვლელობის სქემატურ აღწერას, არამედ ქმედით დახმარებას უწევდეს მასწავლებლებს მეთოდურ-პედაგოგიური დახელოვნებისა და ცალკეული საგნების ღრმა მეცნიერულ საფუძვლებზე სწავლების საქმეში;

გ) გააუმჯობესონ მუშაობა საყოველთაო განათლების კანონის განხორციელებისათვის. მოაწესრიგონ მოსწავლეთა მოძრაობა, უზრუნველყონ არსებული კონტინენტის შენარჩუნება და არ დაუშვან მოსწავლეთა განთესვა;

დ) დაუყოვნებლივ აღმოფხვრან მეთოდურ მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებები. გააუმჯობესონ დახმარება ახალგაზრდა და დამწყებ მასწავლებლებისადმი. უზრუნველყონ მტკიცე კავშირის დამყარება ზოგად-პოლიტექნიკური ციკლის დისციპლინებსა და სპეციალურ საგნებს შორის;

ე) გააუმჯობესონ მოსწავლეთა საგნობრივი წრეების მუშაობა. მიიღწიონ იმას, რომ წრეების მუშაობა ხელს უწყობდეს მოსწავლეთა გონებრივი ჰორიზონტის გაფართოებას და დამოუკიდებელი მუშაობის ჩვევების გამომუშავებას;

ვ) აღმოფხვრან სკოლის გეგმიანობაში არსებული ნაკლოვანებები. სკოლის წლიურ სამუშაო გეგმაში აუცილებლად გაითვალის-

წინონ ცალკეული საგნების, წერიითი და ზეპირი მეტყველების და-
წერგვის, მოსწავლეთა შრომითი აღზრდისა და სხვა აქტუალური
საკითხები; ხოლო კლასის ხელმძღვანელთა აღმზრდელობითი საშუ-
შაო გეგმები შედგეს ცალკეული კლასებისა და მოსწავლეთა კომპლექსური
კომპლექსური თავისებურებათა გათვალისწინებით;

ბ) გააუმჯობესონ პედაგოგიური საბჭოს მუშაობა. მეოთხედის
შედგებებზე მოსმენილი მოხსენებები აუცილებლად უნდა იძლეოდეს
სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის ღრმა ანალიზს, ხოლო და-
დგენილებებში კონკრეტულად მიუთითებდეს ნაკლოვანებათა გამო-
სწორებაზე;

თ) გაკვეთილების ცხრილი შეადგინონ პედაგოგიური მოთხო-
ვნის სრული დაცვით. დაიცვან საგნების განაწილებისა და დღეე-
ბის დატვირთვის არინციპი საგნების შეთვისების სიძნელის გათვა-
ლისწინებით;

ი) დაუყოვნებლივ მიიღონ ზომები კაბინეტ-ლაბორატორიების
მოწყობის და მათი საჭირო ხელსაწყო-იარაღებით შევსებით. ამ სა-
ქმეში მტკიცედ იხელმძღვანელონ საქართველოს სსრ განათლების
სამინისტროს 1961 წლის 21 აგვისტოს ბრძანებით (№617, კრ.
9—10) „საქართველოს სსრ სკოლებში სასწავლო კაბინეტების ინ-
ვენტარის და მასალების აღრიცხვის, მოვლა-პატრონობის და გა-
მოყენების შესახებ“.

3) ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლაში მოეწყოს
ფიზიკის, ქიმიის და ბიოლოგიის კაბინეტები.

4) საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მომარაგე-
ბისა და დამხმარე საწარმოთა სამმართველომ სამხრეთ ოსეთის
ავტონომიური ოლქის სკოლებისათვის დამხმარე მასალების (სახე-
ლოსნოსათვის ხის მასალის) გაგზავნა აწარმოოს რკინიგზით, რაც
თავიდან ააცილებს სკოლებს ტრანსპორტის ზედმეტ ხარჯებს.

5) სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის განათლებითა განყო-
ფილებამ:

ა) მტკიცე კონტროლი დააწესოს მასწავლებელთა შორის საა-
თების განაწილებაზე და ამიერიდან არ დაუშვას საათების დაქუც-
მაცემა მასწავლებელთა შორის;

ბ) შეისწავლოს დაწყებით კლასებში რუსული ენის სწავლების
მდგომარეობა და სათანადო წინადადებები წარმოდგინოს განა-
თლების სამინისტროს სასწავლო გეგმებში ცვლილებების შეტანის
მიზნით;

გ) მიმდინარე სასწავლო წლის პირველ ნახევარში შეისწავ-
ლოს ამ ღონისძიებათა შესრულების მდგომარეობა და მასთან და-
კავებული ბარათი წარმოუდგინოს განათლების სამინისტროს არა უგვი-
ნეს 15 ნოემბრისა.

საქართველოს
განათლების
მინისტროს
გენერალური
სამსახური

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
პოლიტექნიკური და საწარმოო სწავლების
მეთოდკაბინეტის დირექტორის
მოადგილე გ. შენგელაძე

დადგენილება

1962 წ. 12 ოქტომბერი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიისა და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმისა

მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის 1962 წლის საზაფხულო საკურსო ღონისძიებათა შესრულების შესახებ

მოისმინა რა მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის დირექტორის ამხ. თ. ზახაშვილის ანგარიში 1962 წლის საზაფხულო საკურსო ღონისძიებათა შესრულების შესახებ, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმი აღნიშნავენ, რომ მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტმა და მისმა ფილიალებმა 1962 წლის ზაფხულის პერიოდში მნიშვნელოვანი მუშაობა ჩაატარეს რესპუბლიკის სკოლების მასწავლებელთა და განათლების დარგის სხვა მუშაკთა მეთოდურ-პედაგოგიური დახელოვნებისათვის. ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 3050 მასწავლებლისა და განათლების სხვა მუშაკისა, გადამზადდა 3093, მათ შორის რუსული სკოლების 525 მასწავლებელი, სომხური სკოლების—89, აზერბაიჯანული სკოლების—28, აფხაზური სკოლების—26 და ოსური სკოლების 51 მასწავლებელი.

მიზნინარე წელს აირველად გაიარეს დახელოვნების კურსები ცალკეული საგნების მეთოდურ გაერთიანებათა თავმჯდომარეებმა, ქ. სოხუმის, ქუთაისისა და თელავის დაწესებულებების, ხატვის, სიმღერისა და სამკერვალო საქმის მასწავლებლებმა (კურსები გაიარა 43 სპეციალისტმა) და საუწყებო საბავშვო ბავაბალების აღმზრდელებმა.

განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა 1962/63 სასწავლო წელს საწარმოო სწავლებლაზე გადასაყვანი სკოლების დირექტორე-

ბისა და სპეციალისტ-მასწავლებელთა დახელოვნებას. დახელოვნების კურსები გაიარა საწარმოოსწავლებიანი სკოლის 214 დირექტორმა და 32 სპეციალისტ-მასწავლებელმა.

სკოლა-ინტერნატებისადმი ქმედითი დახმარების ხელშეწყობის მიზნით, ხელოვნების კურსები და კურს-სემინარები ჩატარდა ქ. რუსთავში, ბათუმში, განთიადში და სხვ.

გადასინჯული და განტვირთული იქნა დახელოვნების კურსების სასწავლო გეგმები და პროგრამები, არსებითი ხასიათის სიახლენი იქნა შეტანილი სკოლის ხელმძღვანელ მუშაკთა და უცხო ენების მასწავლებელთა დახელოვნების კურსების პროგრამებში.

გაუმჯობესდა კურსებზე ყოფნის პერიოდში მსმენელთა კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო და მასობრივ-კულტურული მომსახურების პირობები. ზოგიერთი კურსები: უცხო ენათა (ქობულეთში) ისტორიისა და გეოგრაფიის მასწავლებელთა (ცხინვალში) მთლიანად იყო უზრუნველყოფილი საჭირო ინვენტარით. საკურსო ღონისძიებებისათვის გამოყოფილი ობიექტების დირექტორები (ცხინვალის სკოლა-ინტერნატი, თელავის პირველი და მეორე საშუალო სკოლები, ბორჯომის რუსული საშუალო სკოლა და სხვ). ქმედით დახმარებას უწევდნენ ინსტიტუტს კურსების მუშაობის ნორმალურად ჩატარების საქმეში.

ქ. ქუთაისის, აბაშის, ბორჯომის, ვანის, დუშეთის, ზესტაფონის, ზუგდიდის, კასპის, ლანჩხუთის, მცხეთის, ონის, საგარეჯოს, სამტრედიის, საჩხერის, ხაშურის, ცაგერის, წულუკიძის და სხვ. რაიონების განათლების განყოფილებები და პროფკავშირის საქალაქო და რაიონული კომიტეტები სათანადო პასუხისმგებლობით მოეკიდნენ დასახელოვნებელი კონტინგენტის აღრიცხვისა და შერჩევის საქმეს, ჩაატარეს სათანადო მუშაობა მასწავლებლებთან და სკოლის სხვა მუშაკებთან, რის შედეგად უზრუნველყვეს საზაფხულო კურსებზე კონტინგენტის დროულად მივლინება.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, ზაფხულის პერიოდში საკურსო ღონისძიებათა გატარების საქმეში აღვილი ჰქონდა რიგ ნაკლოვანებებს:

ქ. თბილისის, ფოთის, რუსთავის, ახალქალაქის, ახალციხის, დმანისის, ყაზბეგის, ლაგოდეხის, ლენტეხის, მარნეულის, მახარაძის, მესტიის, ორჯონიკიძის, თეთრიწყაროს, თიანეთის, ხობის, წითელწყაროსა და სხვ. რაიონების განათლების განყოფილებებმა და პროფკავშირის საქალაქო და რაიონულმა კომიტეტებმა დროულად არ მოახდინეს დასახელოვნებელი კონტინგენტის აღრიცხვა, არ ჩაატარეს სათანადო ახსნა-განმარტებითი მუშაობა კურსებზე მისა-

ვლინებელ კადრებთან, არ შეისწავლეს მათი მდგომარეობა, ხშირ შემთხვევაში დაკმაყოფილდნენ მხოლოდ მივლინების ბრძანების მიცემით კურსების დაწყების რამდენიმე დღით ადრე. რის გამოც ვერ უზრუნველყვეს დასახელოვნებელი კონტინგენის გეგმების შესრულება. ასე მაგალითად, ქ. თბილისის განათლების განყოფილების მიხედვით არ დაკომპლექტდა რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა დახელოვნების 1 ჯგუფი.

უნდა აღინიშნოს, რომ ქ. თბილისის, დმანისისა და ლენტეხის რაიონების განათლების განყოფილებები სისტემატურად ვერ ასრულებენ კონტინგენტს, ხოლო ყაზბეგის, მარნეულის, მახარაძის, ორჯონიკიძის და ხობის რაიონების განათლების განყოფილებებს არც გასულ წელს შეუსრულებიათ მასწავლებელთა დახელოვნების გეგმები.

ადგილი ჰქონდა კურსების მუშაობაში სხვა სახის ნაკლოვანებებსაც: კვლავ განმეორდა მცირეწლოვან ბავშვებიანი და ავადმყოფი მასწავლებლების მივლინების შემთხვევები, მსმენელების გამოცხადება საჭირო მეთოდური ლიტერატურისა და სახელმძღვანელოების გარეშე.

რესპუბლიკის ზოგიერთ რაიონში სათანადოდ არ იყო ორგანიზებული მსმენელთა კვება, კულტურულ-მასობრივი მომსახურება და სხვ.

მასწავლებელთა და განათლების დარგის სხვა მუშაკთა დახელოვნების კურსების მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმი ადგენენ:

1. დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტს (ამბ. თ. ა. ზახაშვილი):

ა) გაატაროს ქმედითი ღონისძიებანი 1962 წლის საკურსო ღონისძიებათა გეგმის დროულად შესასრულებლად;

ბ) იზრუნოს სალექციო თემატიკაში სიახლეთა დანერგვისათვის. მოახდინოს დახელოვნების კურსების მუშაობის საუკეთესო ნიმუშების გაზიარება განზოგადება;

გ) დროულად მიიღოს ზომები 1963 წლის საკურსო ღონისძიებათა დაგეგმვისა და სკოლის წინაშე მდგომი ამოცანების შესაბამისად კურსების მასწავლო გეგმებისა და პროგრამების დაზუსტება-დამუშავებისათვის.

2. დაევალოს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და

რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებს და პროფკავშირის შესაბამისი კომიტეტების თავმჯდომარეებს:

ა) განუხრელად დაიცვან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მითითებანი კურსებზე მისავლინებელი კონტინგენტის შერჩევის შესახებ; პასუხისმგებლობით მოეკიდონ მასწავლებელთა და განათლების სხვა მუშაკთა კურსებზე დროულად და დანიშნულებისამებრ მივლინებას; მიიღონ საჭირო ზომები იმ პირთა მიმართ, რომლებიც თავს არიდებენ პედაგოგიური კვალიფიკაციის ამაღლების საქმეს;

ბ) 1962 წლის 20 ნოემბრამდე შეისწავლონ, აღრიცხონ და გადაუგზავნონ მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტს 1963 წლისათვის მასწავლებელთა და სკოლის სხვა მუშაკთა დახელოვნების კურსებზე მისავლინებელი კონტინგენტი;

გ) 1963 წელს დახელოვნების კურსებზე მისავლინებელი კონტინგენტის საკითხი განიხილონ სამინისტროების კოლეგიებზე, ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების საბჭოების სხდომებზე სათანადო საქალაქო და სარაიონო პროფკავშირულ კომიტეტებთან ერთად;

დ) გაუწიონ სათანადო დახმარება მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტსა და მის ფილიალებს დახელოვნების კურსებისა და სემინარების ჩატარებაში.

3. ქ. თბილისის, ქ. რუსთავის, ქ. ფოთის, დმანისის, ლენტეხის, ყაზბეგის, მარნეულის, მახარაძის, ორჯონიკიძის, ხობის, ახალციხის, ახალქალაქის, ლაგოდეხის, მესტიის, თეთრიწყაროს, თიანეთისა და წითელწყაროს რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა ა/წ. 20 ნოემბრამდე წარმოუდგინონ განათლების სამინისტროს დასაბუთებული ანგარიში მაწავლებელთა და სკოლის სხვა მუშაკთა დახელოვნების საქმეში ჩატარებული მუშაობისა და 1962 წლის ივნისისა და ივლისის თვეებში დახელოვნების კურსებზე კონტინგენტის შეუსრულებლობის შესახებ, ხოლო ზემოაღნიშნული ქალაქებისა და რაიონების პროფკავშირის რაიკომების თავმჯდომარეებმა ასეთივე ანგარიში წარუდგინონ განათლების უმაღლესი სკოლებისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკურ კომიტეტს.

4. დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საგეგმო-საფინანსო სამმართველოს (ამხ. ა. კვაჭაძე) 1963 წლის ბიუჯეტში გაითვალისწინოს სათანადო სახსრები კურსების მსმენელთა მთელი კონტინგენტის რბილი და მაგარი ინვენტარით მოპარაგებისა და კულტურულ-მასობრივი მომსახურების უზრუნველსაყოფად.

5. მომარაგებისა და დამხმარე საწარმოთა სამმართველომ (ამხ. ს. არველაძე) უზრუნველყოს კურსებისათვის საჭირო რბილი და მაგარი ინვენტარის დროულად გამოყოფა მასწავლებლებელთა და ხელოვნების ინსტიტუტის განაცხადის მიხედვით.

6. აღნიშნული დადგენილება განხილულ იქნას აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროების კოლეგიებზე, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების საბჭოების სხდომებზე სათანადო საქალაქო და სარაიონო პროფკავშირულ კომიტეტებთან ერთად.

7. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კადრების (ი. კვაჭაძე) და რესპუბლიკური კომიტეტის საწარმოო-მასობრივი მუშაობის (მ. ლომჯარია) განყოფილებებმა სისტემატური კონტროლი დააწესონ ამ დადგენილების შესრულებაზე.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი

თ. ლაშქარაშვილი

განათლების, უმაღლესი სკოლებისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის

თავმჯდომარე ლ. მალლაფერიძე

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი

№ 838

ქ. თბილისი, 1962 წ. 20 სექტემბერი

მე-11 რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები - სამშობ-
ლოს“ შედეგებისა და მე-12 რესპუბლიკური კონკურსის ჩატა-
რების ღონისძიებათა შესახებ

აღვნიშნავ, რომ მე-11 რესპუბლიკური კონკურსი „ნორჩი
ტექნიკოსები—სამშობლოს“, რომელიც ვ. ი. ლენინის სახ. პიონე-
რთა ორგანიზაციის შექმნის 40 წლისთავს მიეძღვნა, რესპუბლი-
კური მნიშვნელობის დიდი მასობრივი ღონისძიება იყო და წარ-
მოადგენდა მოსწავლე-ახალგაზრდობის ტექნიკური ნიჭისა და შე-
მოქმედებითი უნარის მცლავრ დემონსტრაციას.

კონკურსის ჩატარებამ გვიჩვენა არა მარტო მოსწავლეების
მზარდი ინტერესი და მიდრეკილება სამეცნიერო-ტექნიკური შე-
მოქმედებისადმი, არამედ ის დიდი და შინაარსიანი მუშაობაც, რაც
რიგმა სკოლებმა და სკოლის გარეშე საბავშვო დაწესებულებებმა
ნიჭიერ და ტექნიკით დაინტერესებულ მოსწავლეთა გამოსავლი-
ნებლად გასწიეს.

კონკურსში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სსრ 57 რაი-
ონის 984 რვაწლიანი და საშუალო სკოლის 33.324 მოსწავლემ,
რომლებმაც თავიანთი სკოლებისათვის დაამზადეს 20.124 თვითნა-
კეთი ხელსაწყო ან მოქმედი მოდელი ფიზიკასა, ქიმიასა, მათემა-
ტიკასა და სხვა სასწავლო საგნებში.

აღვილებზე მოწყობილ სარაიონო, საქალაქო და საოლქო გა-
მოფენებზე წარმოდგენილი თვითნაკეთობებიდან შერჩეული იქნა
და ქ. თბილისში შემავჯამებელ რესპუბლიკურ გამოფენისათვის გად-
მოიგზავნა 1302 სხვადასხვა სახის თვალსაჩინო ხელსაწყო და დი-
დაქტიკური მასალა.

რესპუბლიკურ გამოფენაზე წარმოდგენილი თვითნაკეთობანი-
ფიზიკაში, მათემატიკასა და სხვა საგნებში გასულ წლებთან შედ-
რებით დიდი გემოვნებითა და თემატიკურად სრულყოფილად
შესრულებული.

რესპუბლიკურ გამოფენაზე სანიმუშოდ შესრულებული ხელ-
საწყობები და მოქმედი მოდელები წარმოადგინეს: აფხაზეთის ასს-
რესპუბლიკის (წარმოადგინა 40 ექსპონატი), აჭარის ასს რესპუბ-
ლიკის (156 ექსპონატი), სამხრეთ ოსეთის ა/ო-ის (120 ექსპონატი),
ქ. თბილისის (498 ექსპონატი), ქ. ფოთის (107 ექსპონატი), ქ. ქუ-
თაისის (85 ექსპონატი), თელავის (48 ექსპონატი) სკოლებმა.

სკოლის გარეშე საბავშვო დაწესებულებებიდან განსაკუთრე-
ბით გამოირჩეოდნენ: ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური, ქ. ქ. ბა-
თუმის, სოხუმის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურები და ქ. ქუთაისის
ბიონერთა სასახლის ტექნიკის განყოფილება.

კონკურსზე კარგი ექსპონატები წარმოადგინეს ქ. თბილისის
მე-9, მე-15, 114-ე და ქ. ფოთის 1-ლი საშუალო სკოლების ქიმიის
წრეებმა; ქ. ქუთაისის მე-5, ქ. სოხუმის მე-17 და გუდაუთის 1-ლი
საშუალო სკოლების ფიზიკის წრეებმა; ქ. თბილისის 116-ე საშუა-
ლო სკოლის ხაზვის, ქ. ბათუმის მე-5, ქობულეთის 1-ლი და ასპინ-
ძის საშუალო სკოლის ელექტროტექნიკოსთა, ქ. ცხინვალის მე-3,
ქ. ტყვარჩელის მე-4, ვალის რაიონის ქვემო ბარლების, გურჯაანის
რაიონის მახარაძის საშუალო სკოლებისა და კოჯრის სკოლა-ინ-
ტერნატის ტექნიკურმა, ქ. თბილისის 72-ე, 111-ე, თელავის მე-5 და
გორის რაიონის მეჯვრისხევის საშუალო სკოლების ხელმარჯვეთა,
ქ. თბილისის 78-ე, ხაშურის მე-3 საშუალო სკოლების გეოგრაფიის,
ქუთაისის 25-ე, ბათუმის მე-13 და თელავის მე-4 საშუალო სკოლე-
ბის სადურგლო წრეებმა.

გამოფენაზე მრავლად იყო წარმოდგენილი ორიგინალური
ხელსაწყობები ავტომატიკასა და ტელემექანიკაში.

ინდივიდუალურ შემსრულებელთაგან შემდგამებელ გამოფენაზე
ექსპონატების წარმოდგენით გამოირჩეოდნენ:

ანდლულაძე თეიმურაზი (ქ. თბილისის მე-15 საშუალო სკო-
ლის IX კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა ატომურ საწვავზე მომუ-
შავე ელექტროსადგურის მაკეტი), ბარამიძე კოტე, ბურცინიძე ვა-
ჟა, ვალიშვილი ვალერიანი და დონლუხაშვილი გივი (ქ. გორის
მე-3, მე-5 და მე-6 საშუალო სკოლების IX კლასის მოსწავ-
ლეები, წარმოადგინეს ძაფსახვევი ავტომატის მოქმედი მოდელი);
ბერიძე ნიკოლოზი (ქ. თბილისის მე-4 საშუალო სკოლის IX კლა-
სის მოსწავლე, წარმოადგინა ყურძნის საწნეხი მანქანის მოდელი);

დერუენკო ვლადიმერ, ფეტისოვი ვლადიმერ და ფედორიაკი ივანე (ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლის VII კლასის მოსწავლეები, წარმოადგინეს ავტომატიზებული და ელექტროფიცირებული რკინიგზის მოქმედი მოდელი); გვალია დევი (ქ. ფოთის საშუალო სკოლის VII კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა ხის დასამუშავებელი უნივერსალური ჩარხი); ახალაძე ლეონარ, გაჩეჩილაძე ლერი და მშვენიერაძე ბენო (ქ. რუსთავის მე-14 საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლეები, წარმოადგინეს ნატრიუმისა და ქლორნატრიუმის ატომებისაგან ქლორნატრიუმის წარმოქმნის სადემონსტრაციო ხელსაწყო); სულაშვილი გურამი (ხაშურის 1-ლი საშუალო სკოლის IX კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა ჯიბის რადიომიმღები); ოგანეზოვი ნიკოლოზი (ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა ხმამალა მოლაპარაკე აპარატი („დროის ცნობათა ბიურო“); ელიგულაშვილი ალექსანდრე (სამტრედიის 1-ლი საშუალო სკოლის XI კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა ექვსელექტრონმილაკიანი რადიომიმღები); გოგელია ალბერტი და ომიადე დემური (ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლეები, წარმოადგინეს შუქნიშნის მოქმედი მოდელი მაგნიტური ქანქარის გამოყენებით); ახალმოსული მურმანი (გურჯაანის რაიონის კაჭრეთის სკოლა-ინტერნატის VIII კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა ქადრაკის სათამაშო მაგიდა); კიკვაძე ნოზრევანი და კოჭლამაზაშვილი ოთარი (თელავის 8-წლიანი სკოლის VI კლასის მოსწავლეები, წარმოადგინეს ხეზე ამომწვარი მხატვრული სურათების სერია); ლიუ შოთა (გურჯაანის საშუალო სკოლის VII კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა საწური მანქანის მოქმედი მოდელი); გორელაშვილი აეთანდილი (საგარეჯოს საშუალო სკოლის IX კლასის მოსწავლე, წარმოადგინა ატომის ელექტროფიცირებული მოდელი); ჩხაიძე ივერი და ყურშუბაძე მაყვალა (ქობულეთის რაიონის ჩაისუბნის სკოლა ინტერნატის VII კლასის მოსწავლეები, წარმოადგინეს დაბალი სიხშირის გამაღლიერებელი) და სხვა.

ორიგინალური ხელსაწყოები იყო წარმოდგენილი ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრისა (ხელმძღვანელი კოტოეჩუკი ვლადიმერი) და ქ. თბილისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის მიერ.

უნდა აღინიშნოს რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარებისა და შემაჯამებელი გამოფენის მოწყობის საქმეში ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის (დირექტორი გ. ეპიტაშვილი) მთელი კოლექტივის აქტიური მუშაობა.

გამოთენა, რომელიც მოწყობილი იყო საქართველოს სსრ/სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოთენის მსუბუქი მრეწველობის პავილიონში 45 დღის განმავლობაში დაათვალიერა 35.000 მოსწავლემ.

საქართველოს
შინაგარეო
მინისტრის
განცხადება

მოსწავლეთა ნამუშევრებმა, განსაკუთრებით მოკმეძმა მოდელებმა, ავტომატურმა ხელსაწყოებმა და აპარატებმა მოსწავლეებზე დიდი შთაბეჭდილება დატოვა.

ამ გამოთენიდან შეიძლება და ქ. მოსკოვში სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოთენის ნორჩ ტექნიკოსთა და ნატურალისტთა პავილიონში გადაიგზავნა 27 ავტომატური ხელსაწყო.

მიუხედავად აღნიშნული წარმატებისა, კონკურსის ჩატარებაში ადგილი ჰქონდა ნაკლოვანებებს: რესპუბლიკის ყველა რაიონი და სკოლა არ იყო ჩაბმული კონკურსში; ადგილებზე ხელშემწყობი კომისიები და ზოგიერთი რაიონის განათლების განყოფილებები ფორმალურად, ზერელედ მოეკიდნენ კონკურსის ჩატარების საქმეს; სუსტი იყო ბოლნისის, ამბროლაურის, დუშეთის, ზესტაფონის, ლანჩხუთის, ონის, სიღნაღის, აბაშის, ცაგერის, მცხეთის, წულუკიძის, წყალტუბოს, ზუგდიდის, კასპის რაიონების მონაწილეობა.

ამ რაიონებიდან წარმოდგენილი უხარისხო და უშინაარსო ნაკეთობანი გამოთენისათვის შეუფერებელი იყო.

ჯერ კიდევ სუსტია ქ. ჭიათურისა და კასპის სკოლის გარეშე საბავშვო დაწესებულებების მონაწილეობა ამ საქმეში. ეს დაწესებულებები სკოლებს არ უწყევენ საქირო დახმარებას წრეების ჩამოყალიბებასა და კონკურსისათვის სანიმუშო თემატიკის შერჩევაში. ამით უნდა აიხსნას ის გარემოება, რომ გამოთენაზე წარმოდგენილი იყო კასპიდან ერთი ექსპონატი, ხოლო ჭიათურიდან 2 ექსპონატი.

კონკურსში სრულებით არ მიიღეს მონაწილეობა დმანისის, ქარელის, თეთრიწყაროს, ტყაბულის, ხობის, წალენჯიხის, წალკის, წითელწყაროს, ჩოხატაურისა და ჩხოროწყუს რაიონების სკოლებმა.

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. კონკურსში აქტიური მონაწილეობისათვის დაჯილდოებულ იქნენ 1-ლი ხარისხის დიპლომით:

1. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური.
2. აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგური.
3. აპარის ასს რესპუბლიკის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგური.
4. ქ. თბილისის 88-ე საშუალო სკოლის კერამიკის წრე.
5. ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე.

მე-2 ხარისხის დიპლომით:

1. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ნორჩ ტექნიკოსთა/საოლქო სადგური.
2. ქ. რუსთავის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგური.
3. ქ. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგური.
4. ქ. ფოთის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგური.
5. ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლის ხაზვის წრე.
6. ქ. თბილისის 95-ე საშუალო სკოლის ქარგვის წრე.
7. ქ. თბილისის 1-ლი სკოლა-ინტერნატის კერამიკის წრე.
8. ქ. ფოთის 1-ლი საშუალო სკოლის ქიმიის წრე.
9. კოჯრის სკოლა-ინტერნატის ტექნიკური წრე.
10. გალის რაიონის ქვემო ბარღების საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე.

მე-3 ხარისხის დიპლომით:

1. ქ. ქუთაისის პიონერთა სასახლის ტექნიკის განყოფილება.
2. ქ. თბილისის 26 კომისრის სახ. პიონერთა სახლის ელექტროტექნიკის წრე.
3. ქ. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის ქიმიის წრე.
4. ქ. თბილისის მე-5 საშუალო სკოლის საზეინკლო წრე.
5. ქ. თბილისის 78-ე საშუალო სკოლის გეოგრაფიის წრე.
6. ქ. თბილისის 72-ე საშუალო სკოლის ხელმარჯვეთა წრე.
7. ქ. თბილისის მე-9 საშუალო სკოლის ქიმიის წრე.
8. ქ. თბილისის მე-15 საშუალო სკოლის ქიმიის წრე.
9. ქ. თბილისის 114-ე საშუალო სკოლის ქიმიის წრე.
10. ქ. თბილისის 111-ე საშუალო სკოლის ხელმარჯვეთა წრე.
11. ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლის ფიზიკის წრე.
12. ქ. ქუთაისის 25-ე საშუალო სკოლის სადურგლო წრე.
13. ქ. სოხუმის მე-17 საშუალო სკოლის ფიზიკის წრე.
14. გუდაუთის 1-ლი საშუალო სკოლის ფიზიკის წრე.
15. ქ. ბათუმის მე-5 საშუალო სკოლის ელექტროტექნიკოსთა წრე.
16. ქ. ბათუმის მე-13 საშუალო სკოლის სადურგლო წრე.
17. ქობულეთის 1-ლი საშუალო სკოლის ელექტროტექნიკოსთა წრე.
18. ქ. ფოთის მე-5 საშუალო სკოლის საზეინკლო წრე.
19. ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე.

20. თელავის მე-4 საშუალო სკოლის სადურგლო წრე.
21. თელავის მე-5 საშუალო სკოლის ხელმარჯვეთა წრე.
22. ხაშურის მე-3 საშუალო სკოლის გეოგრაფიის წრე.
23. გორის რაიონის მეჯვრისხევის საშუალო სკოლის მარჯვეთა წრე.
24. გურჯაანის რაიონის მახარაძის საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე.
25. ასპინძის საშუალო სკოლის ელექტროტექნიკოსთა წრე.

2. პირველი პრემიით (20 მანეთის ფასიანი საჩუქრითა და 1-ლი ხარისხის დიპლომით) დაჯილდოვდნენ მოსწავლეები:

1. კრაინიკი ვასილი—ქ. თბილისის მე-13 სკოლა
2. ბერიძე ნიკოლოზი—ქ. თბილისის მე-4 საშუალო სკოლა
3. ა) ვალიშვილი ვალერიან—ქ. გორის მე-6 საშუალო სკოლა
ბ) ბარამიძე კონსტანტინე—ქ. გორის მე-3 საშუალო სკოლა
გ) ბურძენიძე ვაჟა—ქ. გორის მე-5 საშუალო სკოლა
დ) დონღუზაშვილი გივი—ქ. გორის მე-6 საშუალო სკოლა
4. ა) კუზნიჩენკო ვიქტორი—კოჯრის სკოლა-ინტერნატი
ბ) ტულბა პეტრე—კოჯრის სკოლა-ინტერნატი
გ) ანდრეიჩენკო ალა—კოჯრის სკოლა-ინტერნატი
5. ა) დერუჟენკო ვლადიმერ—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა
ბ) ფეტისოვი ნიკოლოზი—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა
გ) ფედოროიაკო ივანე—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა

მეორე პრემიით (12 მანეთის ფასიანი საჩუქრითა და მე-2 ხარისხის დიპლომით) დაჯილდოვდნენ:

1. ანდლულაძე თეიმურაზი—ქ. თბილისის მე-15 საშუალო სკოლა.
2. ელიაზარაშვილი ვიქტორი—ქ. თბილისის 27-ე საშუალო სკოლა
3. ა) ამირხანიანი ოთარი—ქ. თბილისის 95-ე საშუალო სკოლა
ბ) ხაჩატურიანი ლევანი—ქ. თბილისის 95-ე საშუალო სკოლა
გ) თოროსიანი ალბერტ—ქ. თბილისის 95-ე საშუალო სკოლა

4. ა) იაცენკო ანატოლი—ქ. ქუთაისის მე-10 საშუალო სკოლა
ბ) შიშინაშვილი ლაზარე—ქ. ქუთაისის მე-17 საშუალო სკოლა
5. ბადრიშვილი ბადრი—ქ. თბილისის მე-18 საშუალო სკოლა
6. გვალია დევი—ქ. ფოთის მე-5 საშუალო სკოლა
7. ა) ახალაძე ლეონარი—ქ. რუსთავის მე-14 საშუალო სკოლა
ბ) გაჩეჩილაძე ლერი—ქ. რუსთავის მე-14 საშუალო სკოლა
გ) მშვენიერაძე ბენიამინ—ქ. რუსთავის მე-14 საშუალო სკოლა.
8. ა) კოლმაგერი ვიქტორი—ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლა
ბ) კოსტავა ვახტანგი—ქ. ქუთაისის მე-9 საშუალო სკოლა
9. ოვანეზოვი ნიკოლოზი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
10. ა) დუგინი ვლადიმერი—კოჯრის სკოლა-ინტერნატი
ბ) საზონოვი ვლადიმერი—კოჯრის სკოლა ინტერნატი

მესამე პრემიით (10 მანეთის ფახიანი საჩუქრითა და მე-3 ხარისხის დიპლომით) დაჯილდოვდნენ:

1. ა) ლონგურაშვილი ალბერტი—ქ. თბილისის მე-4 საშუალო სკოლა
ბ) კერესელიძე თემური—ქ. თბილისის მე-4 საშუალო სკოლა
2. ა) ბერაძე დევინი—ქ. თბილისის მე-5 საშუალო სკოლა
ბ) ხმელიძე ვლადიმერი—ქ. თბილისის მე-5 საშუალო სკოლა
3. ლაშაური მალხაზი—ქ. თბილისის 36-ე საშუალო სკოლა
4. შვარცი ვლადიმერი—ქ. სოხუმის მე 8 საშუალო სკოლა
5. გრაჩოვი ევგენია—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
6. გევენოვი ლეონიდე—ქ. თბილისის 27-ე საშუალო სკოლა
7. ა) მარტარაშვილი ნოდარი—ქასპის 1-ლი საშუალო სკოლა
ბ) ნონიაშვილი კახი—ქასპის 1-ლი საშუალო სკოლა
გ) ნონიაშვილი ვლადიმერი—ქასპის 1-ლი საშუალო სკოლა
დ) ჯაგაური შალვა—ქასპის 1-ლი საშუალო სკოლა
8. ვარაზი გიორგი—ქ. თბილისის 51 საშუალო სკოლა
9. ა) ქურციკიძე მაგული—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა
ბ) ჩიხლაძე იოსები—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა
გ) ქოლაძე რეზო—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა
10. სულაშვილი გურამი—ხაშურის 1-ლი საშუალო სკოლა
11. ა) გაჩეჩილაძე ვასილი—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლა
ბ) გალკინი იური—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლა
12. ელიგულაშვილი ალექსანდრე—სამტრედიის 1-ლი საშუალო სკოლა

13. ა) ჩხაიძე ივერი—ქობულეთის რაიონის ჩაისუბნის სკოლა-ინტერნატი
 ბ) ყურშუბაძე მაყვალა—ქობულეთის რაიონის ჩაისუბნის სკოლა-ინტერნატი
14. კიბინი ილია—ქ. ფოთის მე-3 საშუალო სკოლა
15. გონჩაროვი მიხეილი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
16. კოტოვშჩუკი იური—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა
17. ა) ბერეგნოვი მიხეილი—ქ. რუსთავის 1-ლი საშუალო სკოლა
 ბ) მამაცაშვილი გივი—ქ. რუსთავის მე-3 საშუალო სკოლა
18. ა) ლომთაძე ვალერი ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა
 ბ) ხმელიძე მერემაია—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა
19. შონია რამაზი—ცხაკაიას მე-2 საშუალო სკოლა
20. პლაქსა აღუქანდრე—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა
21. ჩალიგავა ომარი—ოჩამჩირის 1-ლი საშუალო სკოლა
22. ა) თავართქილაძე გონელი—ქ. ფოთის მე-5 საშუალო სკოლა
 ბ) ტაბალუა გიორგი—ქ. ფოთის მე-5 საშუალო სკოლა
23. ხეჩიკაშვილი რუსუდანი—ქ. თბილისის მე-15 საშუალო სკოლა
24. ა) მურჯიკენელი ნოდარი—ხაშურის რაიონის წრომის 8-წლიანი სკოლა
 ბ) ჩუტკერაშვილი მეგლუდი—ხაშურის რაიონის წრომის 8-წლიანი სკოლა
 გ) მაისურაძე ჯუმბერი—ხაშურის რაიონის წრომის 8-წლიანი სკოლა
25. ანელი ნუგზარი—ქ. თბილისის 1-ლი საშუალო სკოლა

სიგელით:

1. ა) სეფიაშვილი თენგიზი—ქ. თბილისის 23-ე საშუალო სკოლა
 ბ) ახვლედიანი დავითი—ქ. თბილისის 23-ე საშუალო სკოლა
2. ა) ჯობაძე ნათელა—ქ. თბილისის მე-12 საშუალო სკოლა
 ბ) ჭუმბურიძე ნათელა—ქ. თბილისის მე-12 საშუალო სკოლა
3. ა) მერაბიშვილი ნოდარი—ქ. თბილისის მე-6 საშუალო სკოლა

- ბ) გოზალოვი ალბერტი—ქ. თბილისის მე-6 საშუალო სკოლა
4. კულუმბეგოვი ვიქტორი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
5. მეტრეველი თამაზი—ქ. თბილისის მე-10 საშუალო სკოლა
6. მაისურაძე შალვა—ქ. თბილისის მე-12 საშუალო სკოლა
7. ა) კობალაძე ნიკოლოზი—სამტრედიის რაიონის კულაშის საშუალო სკოლა
 ბ) სტურუა ალექსანდრე—სამტრედიის რაიონის კულაშის საშუალო სკოლა
8. ა) ფროლოვა ვალენტინა—ქ. თბილისის 27-ე საშუალო სკოლა
 ბ) ლომიძე კონსტანტინე—ქ. თბილისის 27-ე საშუალო სკოლა
 გ) ბეზვერხოვი ლეონიდე—ქ. თბილისის 27-ე საშუალო სკოლა
9. ლობჯანიძე ერმილე—ქ. თბილისის მე-6 საშუალო სკოლა
10. ჭარბაძე რომანი—ქ. ქუთაისის მე-6 საშუალო სკოლა
11. ერომინი ვალერი—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა
12. ა) მარქარიანი კარლო—ქ. თბილისის 21-ე საშუალო სკოლა
 ბ) დანელიანი იური—ქ. თბილისის 21-ე საშუალო სკოლა
13. ლურჯუმელია როინი—ქ. ქუთაისის მე-2 სკოლა-ინტერნატი
14. ა) კოვზირიძე იოსები—ქ. ქუთაისის მე-3 საშუალო სკოლა
 ბ) დახუნდარიძე თენგიზი—ქ. ქუთაისის მე-3 საშუალო სკოლა
 გ) დემეტრადე მურმანი—ქ. ქუთაისის მე-3 საშუალო სკოლა
15. ა) გოგელია ალბერტი—ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლა
 ბ) ოშიაძე დემური—ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლა
16. იობიძე როლანდი—ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლა
17. სლავინსკი სტანისლავი—ქ. ცხინვალის მე-2 საშუალო სკოლა
18. ა) ბაბუციძე ელზა—ცხინვალის რაიონის აჩაბეთის 8-წლიანი სკოლა
 ბ) ბაბუციძე ნელი—ცხინვალის რაიონის აჩაბეთის 8-წლიანი სკოლა
19. ა) კოლავევი ბათრაცი—ქ. ცხინვალის მე-2 საშუალო სკოლა
 ბ) ბესავევი გივი—ქ. ცხინვალის მე-2 საშუალო სკოლა
20. ლიუ შოთა—გურჯაანის საშუალო სკოლა

21. ა) ვაფრინდაშვილი ლევანი—ქ. ჭიათურის 1-ლი საშუალო სკოლა
 ბ) სალამბეკოვი პეტრე—ქ. ჭიათურის 1-ლი საშუალო სკოლა
 გ) კაპანაძე თეიმურაზი—ქ. ჭიათურის 1-ლი საშუალო სკოლა
22. თორდაშვილი გიორგი—ყვარლის მე-2 საშუალო სკოლა
23. ა) გედევანიშვილი ივანე—ქ. თბილისის მე-14 საშუალო სკოლა
 ბ) კახალიკაშვილი ლავრენტი—ქ. თბილისის მე-14 საშუალო სკოლა
24. ბერიაშვილი ლევანი—გურჯაანის რაიონის ჩუმლაყის საშუალო სკოლა
25. კარავანოვი სლავიკ—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა
26. ა) ივანოვი ვიაჩესლავი—კოჯრის სკოლა-ინტერნატი
 ბ) გონჩაროვი გიორგი—კოჯრის სკოლა-ინტერნატი
27. ა) ლოხოვი ვლადიმერი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
 ბ) ლოხოვი როლანდი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
28. ა) დავითულიანი მურმანი—ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლა
 ბ) კაშია მურადი—ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლა
 გ) იაკოვლევნი ვლადიმერი—ქ. ქუთაისის მე-5 საშუალო სკოლა
29. ა) თედევი ივანე - ჯავის რაიონის ქვაისის საშუალო სკოლა
 ბ) ჯიოგვი ალექსანდრე—ჯავის რაიონის ქვაისის საშუალო სკოლა
30. ა) კაპანაძე ანზორი—ქ. ჭიათურის 1-ლი საშუალო სკოლა
 ბ) მოდებაძე ბონდო—ქ. ჭიათურის 1-ლი საშუალო სკოლა
31. შენგელია გიორგი—სამტრედიის მე-2 საშუალო სკოლა
32. კოჩიევი ვალერი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
33. უსტაევი სოსლანი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
34. ა) ნოზაძე გენადი—ქ. თბილისის 13-ე საშუალო სკოლა
 ბ) მელაძე თეიმურაზი—ქ. თბილისის 13-ე საშუალო სკოლა
35. გორელაშვილი ავთანდილი—საგარეჯოს საშუალო სკოლა
36. ა) ბაბახანოვი სერგო—ქ. თბილისის 13-ე საშუალო სკოლა

- ბ) ველიკანოვი სერგო — ქ. თბილისის 63-ე საშუალო სკოლა
37. ა) კოკაია ივანე — ქ. თბილისის მე-6 საშუალო სკოლა
 ბ) შენგელია გელა — ქ. თბილისის მე-6 საშუალო სკოლა
 გ) მინასაშვილი ვაჟა — ქ. თბილისის მე-6 საშუალო სკოლა
38. ა) გუტმანი ანატოლი — ქ. თბილისის 33-ე საშუალო სკოლა
 ბ) ჩუნიხინი ალექსანდრე — ქ. თბილისის 33-ე საშუალო სკოლა
39. ა) ჯულხაძე მზია — ქ. თბილისის მე-9 საშუალო სკოლა
 ბ) გაბრიელაშვილი ლია — ქ. თბილისის მე-9 საშუალო სკოლა
40. ა) ივანოვი ბორისი — ქ. თბილისის მე-19 საშუალო სკოლა
 ბ) კუნდუშ ვლადიმერი — ქ. თბილისის მე-19 საშუალო სკოლა
41. ა) არაქელაშვილი სოფიო — ქ. თბილისის მე-18 საშუალო სკოლა
 ბ) კულუმბეგაშვილი ბეგლარი — ქ. თბილისის მე-18 საშუალო სკოლა
 გ) ჩიკვაძე მევლუდი — ქ. თბილისის მე-18 საშუალო სკოლა
42. ა) კაზაროსიანი სერგო — ახალციხის რაიონის ვალეს საშუალო სკოლა
 ბ) გორევი ვლადიმერი — ახალციხის რაიონის ვალეს საშუალო სკოლა
43. ა) ქავთარაძე შოთა — ქ. ქუთაისის მე-9 საშუალო სკოლა
 ბ) პერეგოზნიკოვი სერგო — ქ. ქუთაისის მე-9 საშუალო სკოლა
44. ა) დემუროვი დავითი — ქ. თბილისის მე-80 საშუალო სკოლა
 ბ) ტერმიქელიანი ალექსანდრე — ქ. თბილისის მე-80 საშუალო სკოლა
45. ნათიძე ნელი — ქ. თბილისის მე-5 საშუალო სკოლა
46. ა) ცხოვრებოვი რუსლანი — ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
 ბ) ბიტევი ალექსანდრე — ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
47. კიკვაძე ნოშრევანი — თელავის 8-წლიანი სკოლა
48. კოჭლამაზაშვილი ოთარი — თელავის 8-წლიანი სკოლა
49. ა) ბიბილაშვილი გულნარა — ახალციხის რაიონის იდუმლის 7-წლიანი სკოლა

ბ) ბიბილაშვილი ნათელა—ახალციხის რაიონის იდუმლის 7-წლიანი სკოლა

50. ა) კტოიანი გრიგოლი—ახალქალაქის სომხური საშუალო სკოლა

ბ) ეზოიანი სტეფანე—ახალქალაქის სომხური საშუალო სკოლა

51. ბესტაევი ოთარი—ცხინვალის რაიონის ვანათის საშუალო სკოლა

52. ასატურიანი ოვანესი—ქ. თბილისის 95-ე საშუალო სკოლა

53. ახალმოსული მურმანი—გურჯაანის რაიონის კაჭრეთის სკოლა-ინტერნატი

54. სვანიძე შოთა—ქ. ბათუმის მე-17 საშუალო სკოლა.

3. კონკურსში მოსწავლეთა მასობრივად ჩაბმისა და ნაყოფიერი მუშაობის ჩატარებისათვის დაჯილდოებულ იქნას „სახალხო განათლების წარჩინებულის“ სამკერდე ნიშნით კოტოვშიუჯი ვლადიმერი—ქ. ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი.

4. ნორჩ ტექნიკოსთა წრეების მუშაობაზე ნაყოფიერი ხელმძღვანელობისა და კონკურსში მოსწავლეთა მასობრივად ჩაბმის უზრუნველყოფისათვის დაჯილდოებულ იქნენ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის საპატიო სიგელებით სკოლისა და სკოლის გარეშე დაწესებულებათა მუშაკები:

1. ნესტეროვი ნიკოლოზი—კოჯრის სკოლა-ინტერნატის წრის ხელმძღვანელი.

2. რატიანი ოთარი—კოჯრის სკოლა-ინტერნატის წრის ხელმძღვანელი.

3. ცხოვრებოვი მიხეილი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრის ხელმძღვანელი.

4. ერისთავი ვალენტინი—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლის ხაზვის მასწავლებელი.

5. გიორგაძე არჩილი—ქ. რუსთავის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურის სარქიტექტურო-სამშენებლო წრის ხელმძღვანელი.

6. ლეშკაშელი შოთა—აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის დირექტორი.

7. ლექვიანიძე სიმონი—ქ. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის დირექტორი.

8. კოპეკინი გიორგი—თელავის პიონერთა სახლის ხელმძღვანელი.

9. შარაძე ანდრო—აჭარის ასს რესპუბლიკის ნორჩი ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის დირექტორი.

10. ხიდირბეგიშვილი ივანე—ხაშურის რაიონის სურამის 8-წლიანი სკოლის შრომის მასწავლებელი.

11. ჩხლაძე გრიგოლი—ქ. ბათუმის 1-ლი საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი.

12. მგელაძე ზურაბი—ქობულეთის პიონერთა სახლის ავიაწრის ხელმძღვანელი.

13. ბოკერია ოთარი—ქ. ქუთაისის პიონერთა სასახლის დირექტორი.

14. ტაბიძე რევაზი—ქ. ქუთაისის პიონერთა სასახლის ავტომოდელიზმის წრის ხელმძღვანელი.

15. გიორგაძე ნიკოლოზი—ახალციხის რაიონის იდუმლის 7-წლიანი სკოლის შრომის მასწავლებელი.

16. გოროზია გივი—ქ. ქუთაისის 25-ე საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი.

5. აბაშის, ამბროლაურის, ბოლნისის, დუშეთის, ზუგდიდის, ზესტაფონის, ლანჩხუთის, ონის, სიღნაღის, ცაგერის, მცხეთის, წულუკიძის, წყალტუბოსა და კასპის განათლების განყოფილებათა გამგეებმა პირადად უხელმძღვანელონ კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ ჩატარებას, მ/წლის 31 დეკემბრამდე აცნობონ განათლების სამინისტროს კონკურსის მიმდინარეობის შესახებ.

6. დმანისის, ქარელის, თეთრიწყაროს, ტყიბულის, ხობის, წალენჯიხის, წალკის, წითელწყაროს, ჩოხატაურისა და ჩხორწყურის განათლების განყოფილებათა გამგეებს დასახელებული რაიონების სკოლების კონკურსში მონაწილეობის მიუღებლობისათვის შეეთითოთ.

7. მ/წლის სექტემბრიდან 1963 წლის 1 ივნისამდე გამოცხადდეს მე-12 რესპუბლიკური კონკურსი „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“.

8. კონკურსის დებულება და საორიენტაციო თემატიკა დამტკიცდეს.

9. მე-12 რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ ჩატარების ხელმძღვანელობისათვის დამტკიცდეს საორგანიზაციო კომიტეტი შემდეგი შემადგენლობით:

1. ბეროზაშვილი ირაკლი—საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრის მოადგილე — საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე.

2. გურგენიძე ნელი — საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი — საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე.

3. ებიძაშვილი გიორგი — ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის დირექტორი — საორგანიზაციო კომიტეტის მდივანი.

4. კვარაცხელია ჯუანშერი — ბორის ცნელაძის სახ. პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლია დირექტორი, აიონეთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარე.

5. კვიციანი ვიქტორი — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მეთოდური განყოფილების უფროსი.

6. თვაური ლუდმილა — განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის მდივანი.

7. ტონია სერგო — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველოს საწარმოო სწავლების განყოფილების უფროსი.

8. ჩხივანიძე აკაკი — ქ. თბილისის განათლების განყოფილების გამგის მოადგილე.

9. ოსტროვსკაია ვალენტინა — საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის სასკოლო განყოფილების გამგის მოადგილე.

10. პეტრიაშვილი ნათელა — საქართველოს ალკკ თბილისის კომიტეტის მდივანი.

11. დარსალია ქეთევან — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სასკოლო ინსპექტორი.

12. სანაძე გრიგოლი — პედაგოგიკის სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტის მათემატიკისა და ფიზიკის სწავლების მეთოდური სექტორის გამგე.

13. ბუთიკაშვილი შალვა — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კაპიტალური მშენებლობის განყოფილების ტექნიკური ზედამხედველობის ჯგუფის უფროსი.

10. მე-12 რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები სამშობლოს“ საორგანიზაციო კომიტეტმა უხელმძღვანელოს კონკურსის ჩატარებას და პერიოდულად განიხილოს კონკურსის მიმდინარეობის საკითხები.

11. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის დირექტორმა:

ა) დროულად ჩაატაროს კონკურსისათვის მოსამზადე-

ბელი მუშაობა და ა/წ 25 ოქტომბრამდე უზრუნველყოს რაიონები აჭირო მეთოდური მასალებით.

ბ) კონკურსის ჩატარების საქმეში გაუწიოს საჭირო დახმარება და კონსულტაცია ცალკეული საგნის მასწავლებლებსა და ტექნიკური წრეების ხელმძღვანელებს;

გ) მიავლინოს სადგურის მუშაკები დახმარების აღმოსაჩენად აბაშის, ამბროლაურის, ბოლნისის, დუშეთის, ზესტაფონის, წალენჯიხის, ლანჩხუთის, ონის, მცხეთის, სიღნაღის, წულუკიძის, ზუგდიდისა და სხვა რაიონებში;

დ) მოამზადოს და 1962/63 სასწავლო წლისათვის გამოსცეს ბროშურების სახით თვითნაკეთ ხელსაწყოთა აღწერილობები და ნახაზები და უზრუნველყოს მათი დაგზავნა რესპუბლიკის რაიონების, ქალაქების სკოლებსა და სკოლის გარეშე დაწესებულებებში.

12. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგებმა:

ა) ბედავოგიკურ კაბინეტებთან ერთად მასწავლებელთა სექციებზე ფართოდ განიხილონ მე-11 რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ შედეგები და მე-12 რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარების დებულება და დასახონ ღონისძიებანი კონკურსში მოსწავლეთა ფართო მონაწილეობისათვის;

ბ) კონკურსის ჩატარების დებულების მიხედვით ა/წლის 30 ოქტომბრამდე შექმნან ხელშემწყობი კომისიები, უხელმძღვანელონ კონკურსის ჩატარებას და დროულად წარუდგინონ რესპუბლიკურ საორგანიზაციო კომიტეტს ცნობები ჩატარებული მუშაობის შესახებ.

გ) მიიღონ გადამჭრელი ზომები, რათა თითოეულ სკოლაში ჩამოყალიბდეს ტექნიკური სახის წრეები და ყოველმხრივ ხელი შეუწყონ მათ ნაყოფიერ მუშაობას;

დ) მზადება რესპუბლიკურ კონკურსში „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ მონაწილეობისათვის დაიწყონ ყოველი სასწავლო წლის დაწყებისთანავე.

13. კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ შემავამებელი სარაიონო, საქალაქო და საოლქო მნიშვნელობის გამოფენები მოეწყოს 1963 წლის 1-ლ აპრილამდე, ხოლო რესპუბლიკური—1961 წლის 1-ლ მაისს ქ. თბილისში.

14. ქ. თბილისისა და ქ. ქუთაისის პიონერთა სასახლეების, საქალაქო და საოლქო ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურებისა და პიო-

ნერთა სახლების დირექტორებმა გაშალონ კონკურსისათვის მოსამზადებელი მუშაობა და ტექნიკური წრეების საქმიანობა მკიდრად დაუქავშირონ კონკურსის ამოცანებს.

15. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საფინანსო სამმართველომ (ამხ. ა. კვაჭაძე) 1963 წლისათვის ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ბიუჯეტში გაითვალისწინოს კონკურსის ჩატარებისა და თვითნაკეთ აღწერილობათა გამოშვებისათვის საჭირო თანხა.

16. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მომარაგებისა და დამზადებ წარმოებათა სამმართველომ (ამხ. ს. არველაძე):

ა) კონკურსის საჭიროებისათვის, აგრეთვე აღწერილობათა და ნახაზების გამოშვებისათვის, გამოუყოს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალურ სადგურს 300 კილოგრამი საბეჭდი ქაღალდი;

ბ) უზრუნველყოს საორგანიზაციო კომიტეტის გადაწყვეტილების შესაბამისად კონკურსში გამარჯვებულ მოსწავლეთათვის საჭირო რაოდენობისა და სახეობის ჯილდოების შეყენა.

17. გაზეთ „სახალხო განათლებისა“ და ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრებას“ რედაქციებმა აერიოდულად გააშუქონ კონკურსის მიმდინარეობის საკითხები.

18. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველომ უხელმძღვანელოს კონკურსის მზადებისა და ჩატარების საქმეს.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1962 წლის 7 სექტემბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

დ ა მ ტ კ ი ც ე ბ უ ლ ი ა
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1962 წლის 7 სექტემბრის დადგენილებით

**მე-12 რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—
სამშობლოს“**

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

1. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური 1962 წლის 1-ლი სექტემბრიდან 1963 წლის 1-ლ ივნისამდე ატარებს მე-12 რესპუბლიკურ კონკურსს „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“.

2. კონკურსის ჩატარების მიზანია:

ა) დაეხმაროს მოსწავლეებს სკოლაში მიღებული ცოდნის გაღრმავებასა და განმტკიცებაში: ფიზიკასა, ქიმიასა, მათემატიკასა, ხაზვასა და სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო დარგების საფუძვლების გაცნობაში;

ბ) ხელი შეუწყოს სკოლებს, სკოლა-ინტერნატებს, საბავშვო სახლებს, სკოლის გარეშე საბავშვო დაწესებულებებს ბავშვთა ტექნიკური შემოქმედების შემდგომ განვითარებაში, ტექნიკური წრეების ქსელის გაშლასა და წრეებში მოსწავლეთა ფართო მასების ჩაბმაში;

გ) ხელი შეუწყოს თვითნაკეთი ხელსაწყოებისა და ტექნიკური შემოქმედების საუკეთესო ნიმუშების დამზადების, გამოვლინების და ნორჩ ტექნიკოსთა მუშაობის გამოცდილების განხორციელება-გავრცელების საქმეს;

დ) ჩაატაროს პიონერთა და მოსწავლეთა შორის მშობლიური მეცნიერებისა და ტექნიკის მიღწევების ფართო პრობანგანდა.

3. კონკურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ:

ა) რვაწლიანი და საშუალო სკოლების მოსწავლეებს, სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების აღსაზრდელებს, სკოლის გარეშე დაწესებულებების მუშაობაში ჩაბმულ მოსწავლეებს;

ბ) სკოლების საგნობრივსა და ტექნიკური წრეების კრ-
ლექტივებს, პიონერულ რგოლებს, რაზმებსა და რაზმეულებს.

4. კონკურსზე შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს მოსწავლეული მიერ კარგად შესრულებული თვითნაკეთი სასწავლო-თხზულებები ხელსაწყოების ნიმუშები ფიზიკაში (მექანიკა, სითბო, ელექტრობა, სინათლე, ბგერა), ქიმიაში, მათემატიკაში, ასტრონომიაში, ხაზვა-ში, გეოგრაფიაში, მინერალოგიასა და სხვა სასწავლო დისციპლი-ნებში; ავიამოდელები, გემთმოდელები და ავტომოდელები; ჰიდრო-ძალოვანი დანადგარების, ელექტრომანქანების, ძრავების, რკინი-გზისა და ქალაქის ტრანსპორტის ობიექტებისა და სხვა ნაგებობათა მოდელები და მაკეტები. კონკურსზე შეიძლება წარმოდგენილი იქ-ნეს აგრეთვე მოსწავლეთა ნამუშევრები კავშირგაბმულობის, რადიო, საარქიტექტურო-სამშენებლო ღირებებში; მოსწავლეთა ნამუშევრები მანქანათმშენებლობის, სოფლის მეურნეობის მექანიზაციისა და ელექტროფიკაციის დარგებში.

სასურველია თითოეულ ნამუშევარს თან ერთვოდეს სათანადო აღწერილობა და ნახაზები.

კონკურსისათვის ექსპონატების შერჩევის დროს მხედველო-ბაში უნდა იქნეს მიღებული კონსტრუქციის ორიგინალობა და შეს-რულების ხარისხი.

5. მე-12 რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარებას ხელმძღვანე-ლობს რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი.

6. ადგილებზე ავტონომიური რესპუბლიკების განათლების სა-მინისტროებთან, ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებთან იქმნება კონკურსის ჩატარების ხელშემწყობი კო-მისიები განათლების განყოფილებათა, საქართველოს ალკ სოლქო, საქალაქო და სარაიონო კომიტეტების, პიონერთა საბჭოებისა, სკოლის გარეშე დაწესებულებების წარმომადგენელთა და მასწავ-ლებელთა შემადგენლობით, რომლებიც თავიანთ მუშაობას წარმარ-თავენ რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის მითითებათა საფუძველზე.

7. ხელშემწყობი კომისიები ატარებენ შემდეგ მუშაობას:

ა) აცნობენ კონკურსის ჩატარების პირობებს რაიონისა და ქალაქის ყველა მოსწავლეს;

ბ) კონკურსის მონაწილეთათვის ატარებენ კონსულტა-ციებს და უწყვენ მათ პრაქტიკულ დახმარებას;

გ) 1963 წლის 1-ლ აპრილამდე აწყობენ კონკურსზე წარმოდგენილი ნამუშევრების გამოფენას;

დ) გამოფენიდან შეარჩევენ და 1963 წლის 15 აპრი-

ლამდე საუკეთესო ექსპონატებს გადაგზავნიან ქ. თბილისში შემავალი
 ჯამებელ რესპუბლიკურ გამოფენაზე მონაწილეობის მისაღებად.
 ე) შემავალი რესპუბლიკური გამოფენა მოეწყობა
 1963 წლის 1 მაისს ქ. თბილისში.

8. მოსწავლეთა კოლექტივები, რომლებიც კონკურსში მონაწილეობის სურვილს გამოთქვამენ, წერილობით აცნობებენ ამის შესახებ ადგილობრივ კომისიებს. წერილში აღინიშნება თუ რამდენი მოსწავლე ებმება კონკურსში, რა სახის ექსპონატების გაკეთებაა განზრახული და ვისი ხელმძღვანელობით გაკეთდება იგი, ხოლო ადგილობრივი კომისიები კი საბოლოო ცნობებს უგზავნიან რესპუბლიკურ საორგანიზაციო კომიტეტს შემდეგი მისამართით: ქ. თბილისი, აკ. წერეთელის არ. № 1, ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური.

9. კონკურსის შემავალი რესპუბლიკურ გამოფენაზე დაიშვება მხოლოდ ის ნამუშევრები, რომლებიც აკმაყოფილებენ დებულებით გათვალისწინებულ მოთხოვნილებებს.

დაჯილდოება

10. საორგანიზაციო კომიტეტი აჯამებს ადგილებზე ჩატარებულ მუშაობას, გამოფენის მასალებიდან შეარჩევს საუკეთესო ნამუშევრებს და აჯილდოებს მათ ავტორებს. ჯილდოვდებიან აგრეთვე კოლექტივები და წრეების ხელმძღვანელები, რომლებიც კარვად ჩაატარებენ ამ დარგში მუშაობას.

დაწესებულია შემდეგი ჯილდოები:

კოლექტივებისათვის

- I პრემია—(1-ლი ხარისხის დიპლომი)— 5
- II " —(მე-2 " ")—10
- III " —(მე-3 " ")—15

მოსწავლეთათვის

- I პრემია—(20 მანეთის ფასიანი საჩუქარი და 1-ლი ხარისხის დიპლომი) — 5
- II " —(12 მანეთის ფასიანი საჩუქარი და მე-2 ხარისხის დიპლომი) —10

კონკურსის სანიმუშო თემატიკა

რა შეიძლება დამზადდეს კონკურსისათვის

კონკურსის თემატიკა ცალკეულ საგნებში მეტად მრავალფეროვანია. ყველა იმ ხელაწყოს ან იარაღის აქ დასახლება, რაც ნორჩ ტექნიკოსებს სკოლების კაბინეტებისათვის შეუძლიათ დაამზადონ შეუძლებელია.

ქვემოთ მოგვყავს თვითნაკეთობების მხოლოდ დაახლოებითი თემატიკა, რომელიც ერთ მთლიან შევსებულ ნაკრებს არ წარმოადგენს, იგი უნდა შეივსოს და გაფართოვდეს.

პირველ რიგში მასწავლებლის ან წრის ხელმძღვანელის ყურადღება უნდა გამახვილდეს ისეთი ხელსაწყოების დამზადებაზე, რომელიც სკოლას არ გააჩნია და ჩვენი მრეწველობის მიერაც გამოშვებული არ არის. ამ საქმეში უდაოდ გადამწყვეტი მნიშვნელობა მასწავლებლებს ეკუთვნით, რომლებიც უნდა დაეხმარონ მოსწავლეებს თემის შერჩევაში.

1. ფიზიკაში

წარმოდგენილი ექსპონატები ფართოდ უნდა ასახავდნენ ფიზიკა-ტექნიკური წრეების მუშაობასა და მის მნიშვნელობას პოლიტექნიკური სწავლების საქმეში. ნამუშევრების შერჩევის დროს განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს კომპლექსურ ხელსაწყოებს, მოდელებსა და სასწავლო-თვალსაჩინო ნივთებს, რომლებიც ასახავენ ფიზიკის კანონებისა და მოვლენების გამოყენებას ტექნიკაში, ყველა მოქმედი მოდელი და ხელსაწყო უნდა იქნეს ისეთი სახით წარმოდგენილი, რომ შესაძლებელი იყოს მათი მუშაობის დემონსტრირება.

გარდა ამისა კონკურსზე შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს ხელსაწყოები ლაბორატორიული სამუშაოებისათვის; მეთოდური მასალები ტექნიკური პრობაგანდის მასობრივ ღონისძიებათა სახეების შესახებ (ნორჩ ფიზიკოსთა საღამოები, ოლიმპიადები და ახვ.); მოსწავლეთა საზოგადოებრივ სასარგებლო შრომა კოლმეურნეობებში, მანქანა-ტრაქტორთა სარემონტო სახელოსნოებში და წარმოებებში.

2. რადიოტექნიკასა და კავნირგაბმულობის დარგებში

სადენებიანი კავშირგაბმულობისა და სიგნალიზაციის აპარატები (ტელეფონი, ტელეგრაფი; შუქიანი, მაგნიტიანი და სიგნალიზაცია).

რადიომიმღებები (დეტექტორული ერთ და მრავალელექტრონმილაკიანი, სამგზავრო-ტურისტული).

მიმღებ-გადამცემები 38—40 მეგაჰერცზე, სატელევიზიო ბერითი სიგნალიზაციის მიმღებები, მიმღებები და გამაძლიერებლები ნახევარგამტარებზე.

რადიოგამაძლიერებლები (სასკოლო რადიოკვანცი, გადასატანი გამაძლიერებელი, ხშირ ჩაწერისა და აღდგენის გამაძლიერებლები).

თვალსაჩინო ხელსაწყოები და მზომი აპარატურა; სასკოლო რადიოკვანციებისა და რადიოწრეების მუშაობის ამსახველი სტენდები და ფარები.

3. ავტომატიკა და ტელემექანიკაში

რადიოთი სამართავი მოდელები, ფოტოფექტზე მოქმედი და მოძრავი მოდელები, მარტივი ტელემექანიკური მოწყობილობები, გამომთვლელი აპარატის მოდელები. ავტომატური რეგულირების მარტივი მოქმედი მოდელები. მაგნიტური, მექანიკური, ელექტროპნევმატური და ელექტროჰიდრავლიკური გამაძლიერებლები; დამამხსოვრებელი და ჩამწერი მოწყობილობანი და ხელსაწყოები. შემსრულებელ მოწყობილობათა ნიმუშები (გამშვებები, ელექტრომაგნიტური რელეები, მართვის ძრავები და სხვ.). ჩარხების, მექანიზმების და მანქანების მოქმედი მოდელები, რომლებშიც გამოყენებულია ავტომატიკისა და ტელემექანიკის ელემენტები და სხვ.

4. რკინიგზის დარგში

რკინიგზის ტრანსპორტის მოძრავი შემადგენლობის მოდელები და მაკეტები, რკინიგზის ტრანსპორტზე ხელოვნური ნაგებობის მოდელები და მაკეტები, სიგნალიზაციის და ავტობლოკირების ნიმუშები.

5. ავიასამოდელო დარგში

თვალსაჩინოება ავიამოდელისტთა წრეებისათვის; თვითმფრინავების სქემატური, რეზინძრავიანი და ბენზინძრავიანი მოდელები; პლანერების, ჰელიკოპტერებისა და საბჭოთა თვითმფრინავების ასლები; რეაქტიული თვითმფრინავებისა და ექსპერიმენტული თვით-

შფრინავების მოდელეზი; დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრებეს
მაკეტეზი; კოსმოსური რაკეტეზის მოდელეზი და მაკეტეზი.

6. გემოსამოდლო დარგში

ისტორიული გემების მოდელეზი (მშობლიური საზღვაო ფლო-
ტის განვითარების ისტორიის ამსახველი); ორჩხომელას, კატარდის,
სამგზავრო და სატვირთო-სამგზავრო გემების, ფრეგატის, შხუნის,
ჯაის კლიბერის, შლუბის, გლისერის, გემისა წყალქვეშა ფრთით,
წყალქვეშა ნავის, საჰაერო ბალიშინი გლისერის, ბატისკაფის, ბა-
ტისფერისა და სხვათა მოდელეზი.

7. ავტოსამოდლო დარგში

თვალსაჩინობანი ავტომოდელიზმის წრეებისათვის: ავტო-
მანქანების რეზინძრავიანი და ელექტროძრავიანი მოდელეზი; სხვა-
დასხვა კლასის სამამულო ავტომანქანების მოდელეზი; სამამულო
წარმოების ავტომანქანების ისტორიისა და განვითარების ამსახ-
ველი მაკეტეზი; მსუბუქი, სატვირთო და ავტობუსთა მანქანების
ნაირსახეობათა მოდელეზი; რადიოთი სამართავი ავტობუსების მო-
დელეზი და სხვ.

8. სოფლის მეურნეობის დარგში

ამ დარგში შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს სასოფლო-სამეურ-
ნეო მანქანა-იარაღების მოდელეზი და სკოლის ნაკვეთზე გამოსაყე-
ნებელი სამუშაო ინვენტარი.

სოფლის მეურნეობის მავნებლებთან ბრძოლის ხელსაწყოები
და იარაღები. სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის შესასწავლი ფარები.

9. მანქანათმშენებლობის დარგში

სამთო საქმის ტექნიკის მოდელეზი.

მეტალურგიული მრეწველობის ტექნიკის მოდელეზი.

ლითონის დამუშავებისა და ჩარხმშენებლობის ტექნიკის მო-
დელეზი; სამშენებლო ტექნიკის მოდელეზი.

10. ფოტოგრაფიის დარგში

ნორჩ ფოტომოყვარულთა მიერ დამზადებული ფოტოხელსაწ-
ყოები და ფოტოაპარატები; ფოტოგადაღების აპარატები; ხელსაწ-
ყოები მაკრო და მიკრო გადაღებისათვის, ლაბორატორიული მოწ-
ყობილობა; ფირისა და ფოტოფირფიტების გამოსავლინებელი, კონ-
ტაქტური ბეჭდვის ხელსაწყოები; გამადიდებლები და ფარნები; სა-
რეპროდუქციო და საპროექციო აპარატები.

11. ქიმიის დარგში

მარილმჟავას, გოგირდმჟავას, აზოტმჟავას, კოქსოქიმიური წარმოების, ნავთობის გამოხდის, ნავთობის კრეკინგისა და დეჰიდრაციის მოქმედი მოდელების დამზადება.

ბრძმედის, გაზგენერატორის, მიწისქვეშა გაზიფიკაციის, ატომური რეაქტორის, ორგანული სინთეზის ქარხნების მაკეტების-ელემენტარიუმის, ელექტროფიცირებული ტაბულების დამზადება.

ქიმიური წარმოების ნედლეულისა და პროდუქციის მოსწავლეთა მიერ ლაბორატორიაში მიღებული არაორგანული პრეპარატების და მინერალური სასუქების კოლექციების შედგენა.

პოლიმერული ნაერთების—სინთეზური ბოჭკოს, ბაკელიტის, ტექსტოლიტის მიღება; საწყისი და საბოლოო პროდუქტების ნიმუშებისაგან სტენდის დამზადება.

ნიადაგის, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების, ადგილობრივი მთის ქანების ანალიზის ჩატარება და სათანადო აღწერილობის შედგენა.

კრისტალიზაციის მეთოდით სხვადასხვა მაკეტების დამზადება.

12. თვალსაჩინო მახალა ხაზვაში, მათემატიკასა და გეოგრაფიაში

13. ნორჩ პიონერთა საფეხურების თემატიკიდან

თვალსაჩინოების ხელსაწყოები და დიდაქტიკური მასალა. I—IV კლასებისათვის (მათ შორის საჩუქარი პირველკლასელებს).

პიონერული ოთახის და სამუშაო კუთხეების გასაფორმებელი თვითნაკეთობანი.

პიონერული სათამაშოები.

სასკოლო ზეიმებისა და ნაძვის ხის გასაფორმებელი ნაკეთობანი და მხატვრული თვითშემოქმედებისათვის საჭირო ნამუშევრები; თვითნაკეთი ინვენტარი სპორტული თამაშებისათვის.

ხეზე და ფირფიცარზე მუშაობის ნიმუშები;

ნაგებობათა, მანქანებისა და სხვათა მოქმედი მოდელები და მაკეტები;

საოჯახო ნივთები, საჩუქრები მშობლებისა და უფროსებისათვის.

П Р И К А З

МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 838

г. Тбилиси, 20-го сентября 1962 года

Об итогах XI Республиканского конкурса „Юные техники—Родине“ и о мероприятиях по проведению XII Республиканского конкурса

Отмечаю, что XI Республиканский конкурс „Юные техники—Родине“, посвященный 40-летию основания пионерской организации имени В. И. Ленина, явился большим массовым мероприятием республиканского значения и представлял собой мощную демонстрацию технической мысли и творческих способностей учащейся молодежи.

Проведение конкурса показало не только растущий интерес и склонность учащихся к научно-техническому творчеству, но и ту большую и содержательную работу, которую провел ряд школ и внешкольных учреждений для выявления талантливых и заинтересованных изучением техники учащихся.

В конкурсе приняло участие 33.324 учащихся из 984-х восьмилетних и средних школ 57-ми районов Грузинской ССР, которые для своих школ изготовили 20.124 самодельных прибора и действующих моделей по физике, химии, математике и другим учебным предметам.

Из самодельных приборов, представленных на районных, городских и областных выставках были отобраны и пересланы в г. Тбилиси для итоговой Республиканской выставки 1302 различных наглядных пособия и дидактический материал.

Представленные на Республиканской выставке самодельные приборы по физике, математике и другим предметам были выпол-

нены, по сравнению с прошлыми годами, тематически правильно и с большим вкусом.

На республиканскую выставку образцово выполненные приборы и действующие модели представили средние школы АССР (представлено 40 экспонатов), Аджарской АССР— (156 экспонатов), Юго-Осетинской Автономной Области (120 экспонатов), г. Тбилиси—(498 экспонатов), г. Поти—(107 экспонатов), г. Кутаиси—(85 экспонатов) и г. Телави—(48 экспонатов).

Из внешкольных учреждений особенно выделились: центральная станция юных техников; станции юных техников гг. Батуми, Сухуми, а также отдел техники дворца пионеров г. Кутаиси.

Хорошей работой отличились различные кружки школ, участвовавших в конкурсе: химические кружки 9-ой, 15-ой и 114 средних школ г. Тбилиси и Потийской 1-ой средней школы; физические кружки Кутаисской 5-ой, Сухумской 17-ой и Гудаутской 1-ой средних школ; кружок черчения Тбилисской 116 ой средней школы; электротехнические кружки Батумской 5-ой, Кобулетской 1-ой и Аспяндзской средних школ; технические кружки Цхинвальской 3-ей, Ткварчельской 4-ой, Квемо-Баргебской (Гальского района), Махарадзевской (Гурджаанского района) средних школ и Коджорской школы-интерната; кружки „Умелые руки“ Тбилисских 72-ой, 111-ой, Телавской 5-ой и Меджврисхевской (Горийского района) средних школ; географические кружки Тбилисской 78-ой и Хашурской 3-ей средних школ; столярные кружки Кутаисской 25-ой, Батумской 3-ей и Телавской 4-ой средних школ.

На выставке в большом количестве были представлены оригинальные приборы по автоматике и телемеханике.

Среди индивидуальных исполнителей, представивших экспонаты на итоговую выставку отличились: Андгуладзе Теймураз (ученик IX класса 15-ой средней школы г. Тбилиси, представил макет атомной электростанции); Барамидзе Коте, Бурдзенидзе Важа, Валишвили Валерьян и Донгузашвили Гиви (ученики IX класса Горийских 3-ей, 5-ой и 6-ой средних школ, представили действующую модель нитемотального автомата); Беридзе Николай (ученик IX класса 4-ой средней школы г. Тбилиси, представил действующую модель пресса для выдавливания винограда); Дерюженко Владимир, Фетисов Владимир и Федоряко Иван (ученики VII класса 4-ой средней школы г. Ткварчели, представили дейст-

вующую модель автоматизированной и электрифицированной железной дороги); Гвалия Девд (ученик VII класса 5-ой средней школы г. Поти, представил деревообрабатывающий универсальный станок); Ахаладзе Леомар, Гачечиладзе Лери и Мшвениерадзе Венъямин (ученики X класса 14-ой средней школы г. Рустави, представили демонстрационный прибор для получения хлористого натрия из атомов натрия и хлора); Сулашвили Гурами (ученик IX класса Хашурской 1-ой средней школы, представил карманный радиоприемник); Оганезов Николай (ученик X класса 3-ей средней школы г. Цхинвали, представил „справочное бюро времени“ — громкоговорящий аппарат); Элигулашвили Александр (ученик XI класса Самтредской 1-ой средней школы, представил 6-ти ламповый радиоприемник); Гогелия Альберт и Омиадзе Демури (ученики X класса 5-ой средней школы г. Кутаиси, представили действующую модель светофора с применением магнитного маятника); Ахалмосули Мурман (ученик VIII класса Качретской школы-интерната Гурджаанского района, представил шахматный столик); Киквадзе Ношреван и Кочламазашвили Отари (ученики VI класса Телавской восьмилетней школы, представили серию художественных картин, исполненных выжиганием); Лю Шота (ученик VII класса Гурджаанской средней школы, представил действующую модель соковыжимательного пресса); Горелашвили Автандил (ученик IX класса Сагареджойской средней школы, представил электрифицированную модель атома); Чхаидзе Ивери и Куршубадзе Маквала (ученики VII класса Чаисубанской школы-интерната Кобулетского района, представили усилитель низкой частоты) и др.

Оригинальные приборы были представлены техническим кружком 4-ой средней школы г. Ткварчели (руководитель Котовшук Владимир) и станцией юных техников г. Тбилиси.

Нужно отметить активную работу всего коллектива Центральной станции юных техников (Директор Г. Эпиташвили) в деле проведения Республиканского конкурса и организации итоговой выставки.

Выставку, которая была организована в павильоне легкой промышленности Выставки Достижений Народного Хозяйства Грузинской ССР посетило 35.000 учащихся в течение 45-ти дней.

Работы учащихся особенно действующие модели, автоматизи-

ческие приборы и аппараты произвели на учащихся большое впечатление.

С этой выставки были отобраны и посланы в Москву на Выставку Достижений Народного Хозяйства в павильон «Юные техники и натуралисты» 27 автоматических приборов.

Несмотря на отмеченные успехи, в проведении конкурса имели место серьёзные недостатки: не все районы и школы Республики были вовлечены в конкурс, отделы просвещения и комиссии содействия конкурсу на местах некоторых районов формально и поверхностно отнеслись к делу проведения конкурса, из-за чего слабым было участие Амбролаурского, Абашского, Болнисского, Душетского, Зестафонского, Зугдидского, Каспского, Ланчхутского, Михетского, Онского, Сигнахского, Цагерского, Цулукидзевого и Цхалгубского районов. Представленные ими некачественные и несодержательные самодельные приборы не соответствовали выставке.

Всё еще слабо участие Чиатурского и Каспского внешкольных учреждений. Эти учреждения не оказывают школам должной помощи в организации кружков и подборе для конкурса наилучшей тематики. Этим объясняется то, что на выставке были представлены из Каспи—один экспонат, а из Чиатура только два экспоната.

Совершенно не участвовали в конкурсе школы Дманисского, Карельского, Тетрицкаройского, Ткибульского, Хобского, Цаленджихского, Цалкского, Цителцкаройского, Чохатаурского и Чхорцукского районов.

П р и к а з ы в а ю:

1. За активное участие в конкурсе наградить:

Дипломом 1-ой степени:

1. Центральную станцию юных техников
2. Областную станцию юных техников Абхазской АССР
3. Областную станцию юных техников Аджарской АССР
4. Керамический кружок 88-ой средней школы г. Тбилиси
5. Технический кружок 4-ой средней школы г. Ткварчели

Дипломом 2-ой степени:

1. Городскую станцию юных техников Юго-Осетинской автономной области

-
2. Руставскую городскую станцию юных техников
  3. Потийскую городскую станцию юных техников
  4. Кутаисскую городскую станцию юных техников
  5. Кружок черчения 116-ой средней школы г. Тбилиси
  6. Керамический кружок 1-ой школы-интерната г. Тбилиси
  7. Кружок рукоделия 95-ой средней школы г. Тбилиси
  8. Химический кружок 1-ой средней школы г. Поти
  9. Технический кружок Коджорской школы-интерната
  10. Технический кружок Квемо-Баргебской средней школы Гальского р-на.

Дипломом 3-ей степени:

1. Отдел техники дворца пионеров г. Кутаиси
2. Электротехнический кружок дома пионеров р-на им. 26-ти Комиссаров г. Тбилиси
3. Химический кружок станции юных техников г. Кутаиси
4. Слесарный кружок 5-ой средней школы г. Тбилиси
5. Географический кружок 78-ой средней школы г. Тбилиси
6. Кружок „Умелые руки“ 72-ой средней школы г. Тбилиси
7. Химический кружок 9-ой средней школы г. Тбилиси
8. Химический кружок 15-ой средней школы г. Тбилиси
9. Химический кружок 114-ой средней школы г. Тбилиси
10. Кружок „Умелые руки“ 111-ой средней школы г. Тбилиси
11. Физический кружок 5-ой средней школы г. Кутаиси
12. Столярный кружок 25-ой средней школы г. Кутаиси
13. Физический кружок 17-ой средней школы г. Сухуми
14. Физический кружок Гудаутской 1-ой средней школы
15. Электротехнический кружок 5-ой средней школы г. Батуми
16. Столярный кружок 13-ой средней школы г. Батуми
17. Электротехнический кружок Кобулетской 1-ой средней школы
18. Слесарный кружок 5-ой средней школы г. Поти
19. Технический кружок 3-ей средней школы г. Цхинвали
20. Столярный кружок Телавской 4-ой средней школы
21. Кружок „Умелые руки“ Телавской 5-ой средней школы
22. Географический кружок Хашурской 3-ей средней школы
23. Кружок „Умелые руки“ Меджврисхевской средней школы Горийского р-на

24. Технический кружок Махарадзеивской средней школы
Гуражаанского р-на

25. Электротехнический кружок Аспиндзской средней школы.

2. Первой премией (ценным подарком стоимостью в 20 руб. и дипломом I-ой степени) наградить учащихся:

1. Крайника Василия—13-я средняя школа г. Тбилиси
2. Беридзе Николая—4-я средняя школа г. Тбилиси
3. а) Валишвили Валарьяна—6-я средняя школа г. Гори
б) Барамидзе Константина—3-я средняя школа г. Гори
в) Бурдзенидзе Важа—5-я средняя школа г. Гори
г) Донгузашвили Гиви—6-я средняя школа г. Гори
4. а) Кузниченко Виктора—Коджорская школа-интернат
б) Тулба Петра Коджорская школа-интернат
в) Андреченко Аллу—Коджорская школа-интернат
5. а) Дерюженко Владимира—4-я средняя школа г. Ткварчели
б) Фетисова Николая—4-я средняя школа г. Ткварчели
в) Фадоряко Ивана—4-я средняя школа г. Ткварчели

Второй премией (ценным подарком стоимостью в 12 руб. и дипломом II степени) наградить:

1. Андгуладзе Теймураза—15-я средняя школа г. Тбилиси
2. Элиазарашвили Виктора—27-я средняя школа г. Тбилиси
3. а) Амирханян Отара—95-я средняя школа г. Тбилиси
б) Хачатурян Левана—95-я средняя школа г. Тбилиси
в) Торосян Альберта—95-я средняя школа г. Тбилиси
4. а) Яценко Анатолия—10-я средняя школа г. Кутаиси
б) Шишинашвили Лазаря—17-я средняя школа г. Кутаиси
5. Бадршвили Балри—18-я средняя школа г. Тбилиси
6. Гвалия Деви—5-я средняя школа г. Поти
7. а) Ахаладзе Леомара—14-я средняя школа г. Рустави
б) Гачечиладзе Лери—14-я средняя школа г. Рустави
в) Мшвениерадзе Венъямина—14-я средняя школа г. Рустави
8. а) Колмаера Виктора—5-я средняя школа г. Кутаиси
б) Костава Вахтанга—9-я средняя школа г. Кутаиси
9. Оганезова Николая—3-я средняя школа г. Цхинвали

10. а) Дугина Владимира—Коджорская школа-интернат
б) Сазонова Владимира — Коджорская школа-интернат

Третьей премией (ценным подарком стоимостью в 10 руб. и дипломом III степени) наградить:

1. а) Лонгурашвили Альберта—4-я средняя школа г. Тбилиси
б) Кереселидзе Теймураза—4-я средняя школа г. Тбилиси
2. а) Беридзе Девина—5-я средняя школа г. Тбилиси
б) Хмелидзе Владимира—5-я средняя школа г. Тбилиси
3. Лашаури Малхаза—36-я средняя школа г. Тбилиси
4. Шварова Владимира—8-я средняя школа г. Сухуми
5. Грачёву Евгению—3-я средняя школа г. Цхинвали
6. Гевенова Лезида—27-я средняя школа г. Тбилиси
7. а) Маркаршвили Нодара—Каспская 1-я средняя школа
б) Нониашвили Кахи—Каспская 1-я средняя школа
в) Нониашвили Владимира—Каспская 1-я средняя школа
г) Джагаури Шалва—Каспская 1-я средняя школа
8. Варази Георгия—51-я средняя школа г. Тбилиси
9. а) Курцикидзе Магули—7-я средняя школа г. Кутаиси
б) Чихладзе Иосифа—7-я средняя школа г. Кутаиси
в) Чоладзе Резо—7-я средняя школа г. Кутаиси
10. Сулашвили Гурами—Хашурская 1-я средняя школа
11. а) Гачечиладзе Василия—116-я средняя школа г. Тбилиси
б) Галкина Юрия—116-я средняя школа г. Тбилиси
12. Элигулашвили Александра—Самтредская 1-я средняя школа
13. а) Чхаидзе Ивери—Чаисубанская школа-интернат Кобулетского района
б) Куршубадзе Маквалу—Чаисубанская школа-интернат Кобулетского района
14. Кибина Илью—3-я средняя школа г. Поти
15. Гончарова Михаила—3-я средняя школа г. Цхинвали
16. Котовщук Юрия—4-я средняя школа г. Ткварчели
17. а) Бережнова Михаила—1-я средняя школа г. Рустави
б) Мамацшвили Гиви—3-я средняя школа г. Рустави
18. а) Ломтадзе Валерия—7-я средняя школа г. Кутаиси

- 6) Хмелидзе Мурмана—7-я средняя школа г. Кутаиси
19. Шония Рамаза—Цхакаевская 2-я средняя школа
20. Плакси Александра—4-я средняя школа г. Ткварчели
21. Чалигава Омара—Очамчирская 1-я средняя школа
22. а) Таварткиладзе Гонели—5-я средняя школа г. Пот
- б) Табагуа Георгия—5-я средняя школа г. Пот
23. Хечикашвили Русудан—15-я средняя школа г. Тбилиси
24. а) Мурджикнели Нодара—Цромская восьмилетняя школа Хашурского района
- б) Чугкерашвили Мевлуди—Цромская восьмилетняя школа Хашурского р-на
- в) Майсурадзе Джумбери—Цромская восьмилетняя школа Хашурского района
25. Анели Нугзара—1-я средняя школа г. Тбилиси

Грамотой:

1. а) Сепиашвили Тенгиза—23-я средняя школа г. Тбилиси
- б) Ахведиани Давида—23-я средняя школа г. Тбилиси
2. а) Джобадзе Нателу—12-я средняя школа г. Тбилиси
- б) Чумбуридзе Нателу—12-я средняя школа г. Тбилиси
3. а) Мерабишвили Нодара—6-я средняя школа г. Тбилиси
- б) Гозалова Альберта—6-я средняя школа г. Тбилиси
4. Кулумбекова Виктора—3-я средняя школа г. Цхинвали
5. Метревели Тамаза—10-я средняя школа г. Тбилиси
6. Майсурадзе Шалву—12-я средняя школа г. Тбилиси
7. а) Кобаладзе Николая—Кулашская средняя школа Самтредского района
- б) Стуруа Александра—Кулашская средняя школа Самтредского района
8. а) Фролову Валентину—27-я средняя школа г. Тбилиси
- б) Ломидзе Константина—27-я средняя школа г. Тбилиси
- в) Безверхова Леонида—27-я средняя школа г. Тбилиси
9. Лобжанидзе Ермолая—6-я средняя школа г. Тбилиси
10. Чарбадзе Романа—6-я средняя школа г. Кутаиси
11. Ерёмина Валерия—4-я средняя школа г. Ткварчели
12. а) Маркарян Карла—21-я средняя школа г. Тбилиси
- б) Данелян Юрия—21-я средняя школа г. Тбилиси
13. Гурчумелия Ройна—2-я школа-интернат г. Кутаиси

14. а) Ковзиридзе Иосиф — 3-я средняя школа г. Кутаиси
 б) Дахундаридзе Тенгиза — 3-я средняя школа г. Кутаиси
 в) Деметрадзе Мурмана — 3-я средняя школа г. Кутаиси
15. а) Гогелия Альберта — 5-я средняя школа г. Кутаиси
 б) Омиадзе Демури — 5-я средняя школа г. Кутаиси
16. Иобидзе Роланда — 5-я средняя школа г. Кутаиси
17. Славинского Станислава — 2-я средняя школа г. Цхинвали
18. а) Бабуцидзе Эльзу — Ачабетская восьмилетняя школа Цхинвальского района
 б) Бабуцидзе Нелли — Ачабетская восьмилетняя школа Цхинвальского района
19. а) Колаева Батраци — 2-я средняя школа г. Цхинвали
 б) Бесаева Гиви — 2-я средняя школа г. Цхинвали
20. Лю Шота — Гурджаанская средняя школа
21. а) Гаприндашвили Левана — 1-я средняя школа г. Чиатура
 б) Саламбекова Петра — 1-я средняя школа г. Чиатура
 в) Капанадзе Теймураза — 1-я средняя школа г. Чиатура
22. Тордашвили Георгия — Кварельская 2-я средняя школа
23. а) Гедеванишвили Ивана — 14-я средняя школа г. Тбилиси
 б) Казаликашвили Лаврентия — 14-я средняя школа г. Тбилиси
24. Бериашвили Левана — Чумлакская средняя школа Гурджаанского района
25. Караванова Славика — 4-я средняя школа г. Ткварчели
26. а) Иванова Вячеслава — Коджорская школа-интернат
 б) Гончарова Георгия — Коджорская школа-интернат
27. а) Лохова Владимира — 3-я средняя школа г. Цхинвали
 б) Лохова Роланда — 3-я средняя школа г. Цхинвали
28. а) Давитулиани Мурмана — 5-я средняя школа г. Кутаиси
 б) Кашия Мурада — 5-я средняя школа г. Кутаиси
 в) Яковлева Владимира — 5-я средняя школа г. Кутаиси
29. а) Тедеева Ивана — Кваисская средняя школа Джавского района
 б) Джиоева Александра — Кваисская средняя школа Джавского района
30. а) Капанадзе Анзора — 1-я средняя школа г. Чиатура
 б) Модебадзе Бондо — 1-я средняя школа г. Чиатура

31. Шенгелая Георгия—Самтредская 2-я средняя школа
32. Кочаева Валерия—3-я средняя школа г. Цхинвали
33. Устаева Сослана—3-я средняя школа г. Цхинвали
34. а) Нозадзе Генадия—63-я средняя школа г. Тбилиси
б) Меладзе Теймураза—63-я средняя школа г. Тбилиси
35. Горелашвили Автандила—Сагареджойская средняя школа
36. а) Бабаханова Сергея—63-я средняя школа г. Тбилиси
б) Великанова Сергея—63-я средняя школа г. Тбилиси
37. а) Кокая Ивана—6-я средняя школа г. Тбилиси
б) Шенгелия Гела—6-я средняя школа г. Тбилиси
в) Минасашвили Важа—6-я средняя школа г. Тбилиси
38. а) Гутмана Анатолия—33-я средняя школа г. Тбилиси
б) Чунихина Александра—33-я средняя школа г. Тбилиси
39. а) Джулхадзе Мзию—9-я средняя школа г. Тбилиси
б) Габриелашвили Лию—9-я средняя школа г. Тбилиси
40. а) Иванова Бориса—19-я средняя школа г. Тбилиси
б) Кундуш Владимира—19-я средняя школа г. Тбилиси
41. а) Аракелашвили Софью—18-я средняя школа г. Тбилиси
б) Кулумбегашвили Беглара—18-я средняя школа г. Тбилиси
в) Чхиквадзе Мевлуди—18-я средняя школа г. Тбилиси
42. а) Казаросян Сергея—Валейская средняя школа Ахалцихского района
б) Горева Владимира—Валейская средняя школа Ахалцихского района
43. а) Кавтарадзе Шота—9-я средняя школа г. Кутаиси
б) Перевозчикова Сергея—9-я средняя школа г. Кутаиси
44. Сванидзе Шота—17-я средняя школа г. Батуми
45. а) Демурова Давида—80-я средняя школа г. Тбилиси
б) Тер-Микаэлян Александра—80-я средняя школа г. Тбилиси
46. Натидзе Нелли—5-я средняя школа г. Тбилиси
47. а) Цховребова Руслана—3-я средняя школа г. Цхинвали
б) Битиева Александра—3-я средняя школа г. Цхинвали
48. Киквадзе Ношревана—Телавская восьмилетняя школа
49. Кочламазашвили Отара—Телавская восьмилетняя школа
50. а) Бибилашвили Гульнару—Идумальская семилетняя школа Ахалцихского района

- 6) Бибилашвили Нателу - Идумальская семилетняя школа Ахалцихского района
51. а) Ктойян Григория—Ахалкалакская армянская средняя школа
ბიბილაშვილი ნატელა
ბიბილაშვილი ნატელა
- ბ) Езоян Степана — Ахалкалакская армянская средняя школа
52. Бестаева Отара—Ванатская средняя школа Цхинвальского района
53. Асатурян Ованеса - 95-я средняя школа г. Тбилиси
- 54 Ахалмосули Мурмана Качретская школа-интернат Гурджаанского района

3. За плодотворную работу и массовое вовлечение учащихся в конкурс наградить нагрудным значком „Отличник народного образования“:

1. Котовщук Владимир — Преподавателя физики 4 ой средней школы г. Ткварчели
4. За плодотворное руководство работой кружков юных техников и за обеспечение массового вовлечения в конкурс учащихся наградить работников школ и внешкольных учреждений похвальной грамотой Министерства Просвещения Грузинской ССР и Грузинского Республиканского Комитета профсоюза работников просвещения, высших школ и научных учреждений:
1. Нестерова Николая—Руководителя кружка Коджорской школы-интерната
2. Ратиани Отара—Руководителя кружка Коджорской школы-интерната
3. Цховребова Михаила—Руководителя технического кружка 3-ей средней школы г. Цхинвали
4. Эристави Валентина—Преподавателя черчения 116-ой средней школы г. Тбилиси
5. Георгадзе Арчила—Руководителя архитектурно-строительного кружка станции юных техников г. Рустави
6. Лешкашели Шота—Директора областной станции юных техников Абхазской АССР
7. Леквинадзе Семена—Директора станции юных техников г. Кутаиси

8. Копейкина Георгия—Руководителя кружка „умелые руки“ Телавского дома пионеров
9. Шарадзе Андрея—Директора областной станции юных техников Аджарской АССР
10. Хидирбегишвили Ивана—Преподавателя труда Сурамской восьмилетней школы Хашурского района
11. Чихладзе Григория—Преподавателя физики 1-ой средней школы г. Батуми
12. Мгеладзе Зураба—Руководителя авиакружка Кобулетского дома пионеров
13. Бокерия Отара—Директора дворца пионеров г. Кутаиси
14. Табидзе Реваза—Руководителя кружка автомоделистов дворца пионеров г. Кутаиси
15. Георгадзе Николая—Преподавателя труда Идумальской семилетней школы Ахалцихского района
16. Горозия Гиви—Преподавателя труда 25-ой средней школы г. Кутаиси

5. Заведующим отделами просвещения Абашского, Амбролаурского, Болнисского, Душетского, Зугдидского, Зестафонского, Ланчхутского, Онского, Сигнахского, Цагерского, Мцкетского, Цулукидзевого, Цхалтубского и Каспского районов лично Руководить проведением конкурса „Юные техники—Родине“, до 31-го декабря текущего года сообщить Министерству просвещения о ходе конкурса.

6. Заведующим отделами просвещения Дманисского, Карельского, Тетрицкаройского, Ткибульского, Хобского, Цаленджикского, Цалкского, Цителцкаройского, Чохатаурского и Чхороцкуйского районов за неучастие в конкурсе школ вышеозначенных районов указать.

7. Сентября текущего года по 1-е июня 1963 года объявить 12-й Республиканский конкурс „Юные техники—Родине“.

8. Положение и примерную тематику конкурса утвердить.

9. Для Руководства конкурсом утвердить организационный комитет в следующем составе:

1. Берозашвили Ираклий—Заместитель Министра просвещения Грузинской ССР—Председатель организационного комитета.

2. Гургенидзе Нелли—Секретарь ЦК ЛКСМ Грузии—Зам. председателя организационного комитета.

3. Эпиташвили Георгий — Директор Центральной станции юных техников — Секретарь организационного комитета.
4. Кварацхелия Джуаншер — Директор Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзnelадзе, Председатель Республиканского совета пионеров Грузии.
5. Квимсадзе Виктор — Начальник отдела методики Министерства просвещения Грузинской ССР.
7. Тваури Людмила — Секретарь Грузинского Республиканского комитета профсоюза работников просвещения, высших школ и научных учреждений.
7. Тония Сергей — Зав. отделом производственного обучения Министерства просвещения Грузинской ССР.
8. Чхиквадзе Акакий — Зам. заведующего Тбилисского отдела просвещения.
9. Островская Валентина — Зам. заведующего школьным отделом ЦК ЛКСМ Грузии.
10. Петриашвили Натела — Секретарь Тбилисского городского комитета ЛКСМ Грузии.
11. Дарсалия Кетевана — Инспектор Министерства просвещения Грузинской ССР.
12. Санадзе Григорий — Заведующий сектором математики и физики института педагогических наук.
13. Бутикашвили Шалва — Начальник группы технадзора отдела капитального строительства Министерства просвещения Грузинской ССР.
10. Организационному комитету 12-го Республиканского конкурса „Юные техники — Родине“ руководить проведением конкурса и периодически рассматривать вопросы хода конкурса.
11. Директору Центральной станции юных техников:
  - а) своевременно провести подготовительную работу и до 25-го октября обеспечить районы необходимым методическим материалом;
  - б) оказывать необходимую помощь в деле проведения конкурса и проводить консультации для преподавателей отдельных дисциплин и руководителей технических кружков;
  - в) для оказания практической помощи на местах командировать работников станции в Абашский, Амбролаурский, Болнисский, Душетский, Зестафонский, Цаленджихский, Зугдид-

ский, Ланчхутский, Онский, Мцхетский, Сигнахский, Цулукидзевский и другие районы;

г) подготовить и в 1962/63 учебном году издать в виде отдельных брошюр описания и чертежи самодельных приборов и обеспечить их рассылку в школы и внешкольные учреждения районов и городов Республики.

12. Министрам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, заведующему отделом просвещения Юго-Осетинской Автономной области, заведующим районными и городскими отделами просвещения:

а) широко обсудить итоги 11-го Республиканского конкурса „Юные техники—Родине“ и положение проведения 12-го Республиканского конкурса с преподавательскими секциями, организованным при педагогических кабинетах и обеспечить широкое вовлечение учащихся в конкурс;

б) согласно положению о проведении конкурса до 30-го октября 1962 года создать комиссии содействия, руководить проведением конкурса и своевременно представлять в Республиканский организационный комитет сведения о проведенной работе;

в) принять решительные меры для создания в каждой школе кружков технического профиля и оказывать всестороннюю помощь для их плодотворной работы;

г) подготовку к участию в Республиканском конкурсе „Юные техники—Родине“ начинать сначала каждого учебного года.

13. Районные, городские и областные итоговые выставки конкурса „Юные техники—Родине“ провести до 1-го апреля 1963 года, а Республиканскую—1-го мая 1963 года в г. Тбилиси.

14. Директорам Тбилисского и Кутаисского дворцов пионеров, городских и областных станций юных техников и домов пионеров развернуть подготовительную работу для проведению конкурса и работу технических кружков тесно увязать с задачами конкурса.

15. Планово-финансовому управлению Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. А. Квачадзе) предусмотреть в 1963 году в бюджете Центральной станции юных техников для проведения конкурса и издания описаний самодельных приборов необходимую сумму.

16. Управлению снабжения и подсобных предприятий Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. С. Арвеладзе):
а) для нужд конкурса и издания описаний самоделных приборов выделить Центральной станции юных техников 300 кг. печатной бумаги;

б) обеспечить приобретение в требуемом количестве премий для учащихся-победителей конкурса, в соответствии с решением организационного комитета.

17. Редакциям газеты „Сахалхо ганатлеба“ и журнала— „Скола да цховреба“ периодически освещать ход конкурса.

18. Управлению школ Министерства просвещения Грузинской ССР руководить подготовкой и проведением конкурса.

Основание: постановление коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР от 7-го сентября 1962 года.

Министр просвещения

Грузинской ССР

Т. Лашкарашвили

У т в е р ж д е н о
Постановлением коллегии Министерства
просвещения Грузинской ССР от
7-го сентября 1962 года

ПОЛОЖЕНИЕ

О 12-ом Республиканском конкурсе „Юные техники—Родине“

1. Центральная станция юных техников с 1-го сентября 1962 года по 1-е июня 1963 года проводит 12-ый республиканский конкурс „Юные техники—Родине“.

2. Задачи проведения конкурса:

а) содействовать школам в приобретении знаний учащимся по физике, химии, математике, черчению и по ознакомлению с основами промышленности и сельского хозяйства;

б) оказывать помощь школам, школам-интернатам, детским домам и внешкольным учреждениям в дальнейшем развитии технического творчества детей, в расширении сети технических кружков с вовлечением в них широких масс учащихся;

в) выявлять лучшие образцы самодельных приборов и технического творчества, широко обобщать передовой опыт работы юных техников;

г) вести широкую пропаганду достижений отечественной науки и техники среди пионеров и школьников.

3. В конкурсе могут участвовать:

а) учащиеся 8-летних и средних школ, воспитанники школы-интернатов и детских домов, члены кружков внешкольных учреждений;

б) коллективы предметных и технических кружков, пионерские звенья, отряды и дружины.

4. На конкурс могут быть представлены изготовленные учащимися лучшие образцы самодельных приборов по физике (механика, электротехника, теплота, электричество, свет, звук),

химии, математике, астрономии, черчению, географии, минералогии и другим учебным дисциплинам; авиамодели, автомодели и судомодели; макеты и модели гидросиловых установок, электромашин, моторов, объектов ж/дорожного транспорта и других сооружений. На конкурс можно представить также работы учащихся по связи, радио и архитектурно-строительному делу; работы учащихся по отраслям механизации и электрификации сельского хозяйства.

Желательно чтобы каждый экспонат сопровождался кратким, пояснительным текстом и чертежами.

При подборе экспонатов для конкурса следует обратить внимание на оригинальность конструкции и качество исполнения.

5. Руководство по 12-му Республиканскому конкурсу осуществляет республиканский организационный комитет.

6. На местах при Министерствах просвещения автономных республик, отделах просвещения городов и районов создаются комиссии по содействию конкурсу в составе представителей работников отделов просвещения, областных, городских и районных комитетов ЛКСМ Грузии, пионерских советов, внешкольных учреждений и педагогов, которые всю свою работу ведут на основании указания республиканского организационного комитета.

7. Комиссии по содействию конкурсу проводят следующую работу:

а) знакомят всех учащихся городских и сельских школ с условиями проведения конкурса;

б) для участников конкурса проводят консультации и оказывают им практическую помощь;

в) до 1-го апреля 1963 года из числа представленных на конкурс экспонатов организуют выставку;

г) на выставках отбирают лучшие экспонаты и до 15-го апреля 1963 года посылают их для участия на республиканскую итоговую выставку в гор. Тбилиси;

д) заключительная выставка будет организована 1-го мая 1963 года в гор. Тбилиси.

8. Коллективы учащихся, изъявившие желание участвовать в конкурсе, в письменном виде дают знать об этом местным комиссиям. В письме должно быть указано количество желающих участвовать в конкурсе, выполняемая ими работа и под чьим руководством ведётся работа, а местные комиссии направляют окончательные сведения республиканскому организационному комитету

по адресу: г. Тбилиси, проспект Ак. Церетели № 1, Центральная станция юных техников.

9. На заключительную республиканскую выставку будут допущены экспонаты, отвечающие требованиям данного положения.

ПРЕМИРОВАНИЕ

10. Организационный комитет подводит итоги работы, проведённой на местах, из выставочного материала отбирает лучшие работы и награждает их авторов. Награждаются также коллективы и руководители кружков хорошо поработавшие в этом направлении.

Установлены следующие премии:

Для коллективов

- I премия—(диплом 1-ой степени)— 5
- II премия—(диплом 2-ой степени)—10
- III премия—(диплом 3-ей степени)—15

Для учащихся

- I премия—(ценный подарок стоимостью 20 рублей и диплом 1-ой степени)— 5
- II премия—(ценный подарок стоимостью 12 рублей и диплом 2-ой степени)— 10
- III премия—(ценный подарок стоимостью 10 рублей и диплом 3-ей степени)—25
грамота—50

ПРИМЕРНАЯ ТЕМАТИКА КОНКУРСА

Что можно изготовить для конкурса

Тематика конкурса весьма разнообразна. Невозможно перечислить все наглядные пособия и другие полезные для школьных кабинетов вещи, которые юные техники могут изготовить для конкурса.

Ниже приводится только примерная тематика самоделок. Этот список не является исчерпывающим, его можно расширить и дополнить.

Преподаватели или руководители кружков должны заострять внимание на постройке таких приборов, которых нет в данной школе и нашей промышленностью не изготавливаются. В этом деле преподаватели школ и руководители кружков должны проявить инициативу в выборе интересных тем для постройки самоделок.

1. По физике

Представленные экспонаты должны широко отображать работу, проводимую физико-техническими кружками и разъяснить значение этих кружков в деле политехнизации. При отборе экспонатов значительное внимание должно быть уделено комплексным приборам, моделям и инструментам, учебно наглядным пособиям, отображающим применение законов физики в области техники. Все действующие приборы и модели должны быть представлены в таком виде, чтобы можно было демонстрировать их работу.

Наряду с этим, на конкурс должны быть представлены приборы, предназначенные для лабораторной работы; методические материалы, методы массовых форм технической пропаганды (вечера юных физиков, олимпиады и т. д.), общественно-полезный труд учащихся в колхозах, совхозах, РТС и на производстве.

2. По радиотехнике и связи

Аппаратура проводной связи и сигнализации (телефон, телеграф, световая, магнитная и звуковая сигнализация); радиоприемники (детекторные, одно и многоламповые, походные и туристские); приемопередатчики на 38--40 мегагерц; приемники телевизионных звуковых сигналов, приемники и усилители на полупроводниках; радиоусилители, школьные радиоузлы, переносные усилители, усилители звукозаписи; наглядные пособия и измерительная аппаратура; стенды и щиты, отображающие работу радиокружков.

3. По автоматике и телемеханике

Действующие модели и аппараты по автоматике и телемеханике; аппараты, управляемые по радио на расстоянии; модели действующие и движущие на фотоэффекте; простейшие телемеха-

нические устройства; модели вычислительных аппаратов; простейшие действующие модели автоматического регулирования; магнитные, механические, электропневматические и электрогидравлические усилители; запоминающие и записывающие устройства и приборы; образцы исполнительных устройств (пускатели, электромагнитные реле, двигатели управления) и др.

Действующие модели станков, механизмов и машин, в которых использованы элементы автоматики, телемеханики и др.

4. В области железнодорожного транспорта

Модели и макеты подвижного состава железнодорожного транспорта; модели и макеты искусственных сооружений на ж/дорожном транспорте и образцы сигнализации и автоблокировки.

5. В области авиамоделизма

Наглядные пособия для кружков, изучающих авиамодельное дело; схематические, резиномоторные и бензиномоторные модели самолетов; копии Советских самолетов, планеров и вертолетов; модели реактивных самолетов и экспериментальных самолетов; макеты искусственных спутников земли; макеты и модели космических ракет; кордовые модели и др.

В области судомоделизма

Модели исторических судов (отображающие историю развития отечественного морского флота); модели яхты, катера, пассажирского и грузо-пассажирского судна, фрегата, шхуны, чайного клипера, шлюпа, глассера, теплохода с подводными крыльями; подводной лодки, глассера на воздушной подушке, батискафа, батисферы и др.

7. В области автомоделлизма

Наглядные пособия для кружков, изучающих автомоделльное дело; резиномоторные и электромоторные автомоделли; гоночные автомоделли разных классов; макеты, раскрывающие историю и развитие отечественного производства автомашин; разновидности моделей легковых, грузовых и автобусных машин; модели автомашин оригинальных конструкций и др.

8. В области сельского хозяйства

Модели сельскохозяйственных машин, инструментов и инвентаря для работы на пришкольных участках; приборы и инструменты по борьбе с вредителями сельского хозяйства; щиты для изучения учащимися сельско-хозяйственной техники.

9. В области машиностроения

Модели техники горного дела и металлургической промышленности; модели техники обработки мегалла и станкостроения; модели строительной техники.

10. По фотографии

Фотоприборы, фотоаппараты, изготовленные юными фотолюбителями; аппараты для фотосъемок, приборы для макро и микро съемки, лабораторное оборудование; принадлежности для проявления фотопластинок и контактной печати; увеличительные фонары; репродукционные и проекционные аппараты.

11. По химии

Изготовление действующих моделей производств заводским способом соляной, серной и азотной кислот, коксохимического, перегонки нефти, крекинга нефти и т. п.

Изготовление макетов доменной печи, газогенератора, подземной газификации, атомного реактора, заводов органического синтеза, элементарии, электрифицированных таблиц.

Составление коллекций сырья и продукции химического производства, органических препаратов, полученных учащимися в лаборатории.

Получение полимеров—синтетического волокна, бакелита, текстолита; изготовление стенда из исходных в конечных продуктов.

Проведение анализа почвы, сельскохозяйственных продуктов, местных полезных ископаемых.

Изготовление разных макетов методом кристаллизации.

12. Наглядный материал по черчению, математике и географии

13. Из тематики ступеней юных пионеров

Наглядные пособия и дидактический материал для 1-IV классов (в том числе подарки первоклассникам). Самоделки для оформления рабочих уголков пионерской комнаты. Пионерские игрушки.

Изделия для оформления новогодних елок и комнат при проведении школьных праздников; вспомогательные изделия для художественной самодеятельности; самодельный инвентарь для спортивных игр; образцы работ по дереву и фанере; действующие модели сооружений, машин и др. макеты; предметы домашнего обихода; подарки для старших и родителей.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1962 წ.

14 ნომბრის № 990 ბრძანება

ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-15 რესპუბლიკური
ოლიმპიადის შედეგებისა და მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის
ჩატარების ღონისძიებათა შესახებ

აღენიშნავ, რომ ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა ოლიმპიადების ჩატარება კარგ ტრადიციად იქცა ჩვენი რესპუბლიკის მოსწავლეთათვის. პოლიტექნიკური სწავლების თანამედროვე ეტაპზე ამ ღონისძიებამ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა მოსწავლეთა მიერ ფიზიკასა და ქიმიაში თეორიული ცოდნის და ექსპერიმენტული ამოცანების გადაწყვეტის ათვისებისა და დამოუკიდებელი კვლევითი მუშაობის ჩვევების გამომუშავება-დაუფლების საქმეში.

წინა წლებთან შედარებით ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-15 რესპუბლიკური ოლიმპიადის ჩატარება უფრო კარგად იყო ორგანიზებული. ოლიმპიადის მესამე დასწრებული ტური ჩატარდა ზონალურად, განათლების სამინისტროს წარმომადგენლის თანდასწრებით. ამან ხელი შეუწყო ოლიმპიადის ორგანიზებულად ჩატარებას და მოსწავლეთა ცოდნის გამომჟღავნების საქმეში ობიექტური შეფასების დაცვას.

მე-15 რესპუბლიკურ ოლიმპიადაში მონაწილეობა მიიღო რესპუბლიკის 70 რაიონის რვაწლიანი და საშუალო სკოლების 20 ათასზე მეტმა მოსწავლემ. მეორე დასწრებულ ტურში მონაწილეობა მიიღო 6271 ნორჩმა ფიზიკოსმა და 5015 ნორჩმა ქიმიკოსმა; მესამე დასწრებულ ტურში მონაწილეობდა 337 ნორჩი ფიზიკოსი და 446 ნორჩი ქიმიკოსი, ამათგან გამარჯვებული გამოვიდა 55 ნორჩი ფიზიკოსი და 174 ნორჩი ქიმიკოსი.

ოლიმპიადაში განსაკუთრებული აქტივობით გამოირჩეოდნენ ქ. ქ. თბილისის, ქუთაისის, რუსთავეისა და ახალციხის რაიონის სკოლები.

ფიზიკაში კარგი ცოდნა გამოამჟღავნეს ამბროლაურის 1-ლი, ახალციხის 1-ლი, ცხაკიას მე-4 საშუალო სკოლების მოსწავლეებმა;

ქიმიში ქ. თბილისის 23-ე, 37-ე, 42-ე, ქ. ქუთაისის მე-9, და მე-10, ცხაკაიას მე-2, სამტრედიის მე-2 და ქ. გორის 1-ლი საშუალო სკოლებს მოსწავლეებმა, აგრეთვე ამბროლაურის რაიონის ნამანევის რაიონის სორის, ახალციხის რაიონის ვალესის რაიონის 1-ლი და მე-4, წყალტუბოს რუსული, გურჯაანისა და საჩხერის მე-2 საშუალო სკოლის მოსწავლეებმა.

მომზადების დაბალი დონე გამოამჟღავნეს ფიზიკაში გორის, ორჯონიკიძისა და ზესტაფონის რაიონების სკოლების მოსწავლეებმა; ქიმიში—წულუკიძის, მახარაძის, ჩოხატაურის, ლანჩხუთის რაიონების სკოლების მოსწავლეებმა.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დაჯილდოვდეს სიგელებით მე-15 რესპუბლიკურ ოლიმპიადაში გამარჯვებული ნორჩი ფიზიკოსები:

1. თვარაძე ინგა—ცაგერის საშუალო სკოლა
2. კობერიძე რუიზან—ონის 1-ლი საშუალო სკოლა
3. ჯმუხაძე დარეჯან—ამბროლაურის 1-ლი საშუალო სკოლა
4. ბაკურაძე თამაზ— " " "
5. დვალი რეჯიბი—ამბროლაურის რაიონის ნამანევის საშუალო სკოლა
6. სეფიაშვილი შოთა—ქ. ფოთის მე-2 საშუალო სკოლა
7. ქუკულაძე აზა—ახალციხის 1-ლი საშუალო სკოლა
8. ნათენაძე თინა— " " "
9. ჩიტაძე ბულგარი " " "
10. ლავლაგანი ჯულიეტა—ახალციხის მე-3 საშუალო სკოლა
11. ტერსენოვი ოთარ—წალკის რაიონის ხრამაესის საშუალო სკოლა
12. აოშნაგოვი გრიგოლ— " " "
13. გულანიანი სერგო—ახალქალაქის რუსული საშუალო სკოლა
14. ბაკურაძე თინათინ—ბოლნისის საშუალო სკოლა
15. მამედოვი სამედ—ბოლნისის რაიონის ფახრალინის საშუალო სკოლა
16. ფოტოვა ოლიმპიადა—წალკის საშუალო სკოლა
17. ქირთიბაია ლეილა—ხოზის რაიონის შუაქველონის საშუალო სკოლა
18. შონია ნაირა—ხოზის რაიონის ხიბულის საშუალო სკოლა
19. ბესელია ნუგზარ—ცხაკაიას მე-2 საშუალო სკოლა
20. დარჯანია ნინო— " მე-4 "
21. გოგავა იამზე — " " "

22. რურუა ლამზირა—გეგეჭკორის მე-2 საშუალო სკოლა

სკოლა

23. რუსია გიული—გეგეჭკორის რაიონის ბანძის საშუალო სკოლა

ეროვნული
მეცნიერული
საზოგადოებრივი

ლო სკოლა

24. მელქოიანი მერაბი—გეგეჭკორის რაიონის ბანძის საშუალო სკოლა

სკოლა

26. ცერცვაძე თენგიზ— ზუგდიდის I-ლი საშუალო სკოლა

27. ლევჩენკო პეტრე—წალენჯიხის რაიონის ჩაის საბჭოთა მეურნეობის საშუალო სკოლა

28. მარწანიშვილი მზევინარ —გაგრის I-ლი საშუალო სკოლა

29. ნადარია მაცვალა—

30. ლაცისი რიხარდი—სოხუმის ნ. ბარათაშვილის სახ. მე-7 საშუალო სკოლა

31. სელიმეზიდი ივანე—სოხუმის მიაკოესკის სახ. მე-4 საშუალო სკოლა

32. ლაინა ელენე—სოხუმის მეორე საშუალო სკოლა

33. რატიანი ეთერ —სოხუმის მე-5 საშუალო სკოლა

34. მგავანაძე მანანა—ბათუმის მე-2 საშუალო სკოლა

35. მიქელაშვილი ლილი—ქობულეთის მე-3 საშუალო სკოლა

36. ჯარიაშვილი თინა—დუშეთის რაიონის მკადიჯვრის საშუალო სკოლა

37. ვეშაგური შოთა—დუშეთის რაიონის ფასანაურის საშუალო სკოლა

38. კარიაული დალი—დუშეთის მე-2 საშუალო სკოლა

39. ყურშავეიშვილი ტურჟა—თიანეთის საშუალო სკოლა

40. მახათაძე სვეტლანა—თბილისის 69-ე საშუალო სკოლა

41. ბავლენკო ლარისა— " 96-ე "

42. ჯელიადინი როსტომი — " 70-ე "

43. გოლდბაუმი ბორისი— " 97-ე "

44. ტერტერაშვილი ამირან— " 112-ე "

45. ჩიკვაიძე იოსები— " 77-ე "

46. გიორგაძე თემური— " 111-ე "

47. ზაქარიაძე ინგა— " 69-ე "

48. ხაჭომია სულიკო— " მე-14 "

49. კარაპეტნიანი როზა— " 92-ე "

50. აფრიკიანი ანა— " " "

51. ხოჯაიანი როზა — " 93-ე "

52. ლარიბაშვილი რობერტი—თელავის რაიონის რუსისპირის საშუალო სკოლა
53. გიორგაძე რევაზი—ქ. ქუთაისის მე-8 საშუალო სკოლა
54. გვარამაძე მერაბი—ცხინვალის რაიონის ქსუისის საშუალო სკოლა
55. ცახილოვი ბორისი—ქ. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლა
- ნორჩი ქიმიკოსები:
1. პავლიუკი გალინა—ქ. ქუთაისის მე-9 საშუალო სკოლა
  2. ალენიკოვი იური— " " "
  3. ბუაძე ელისაბედი— " " "
  4. ხაინდრავა სერგო— " " "
  5. მოლჩანოვი ვიქტორი— " " "
  6. ცინცაძე ვალერიანე— " " "
  7. ალტიშჩერი ვიდა— " მე-10 "
  8. ჯიქია გურანდა— " " "
  9. იაშჩენკო ლარისა— " " "
  10. ზარცევა ლარისა— " " "
  11. ლაითაძე ნარგიზა— " " "
  12. სერდინოვა ლარისა— " მე-17 "
  13. წულაძე ნინო— " მე-4 "
  14. ბოშნია ვალერი—წყალტუბოს რუსული საშუალო სკოლა
  15. კასიმოვა თამარი— " " "
  16. მუხკე თამარი— " " "
  17. ფედკო ელენე— " " "
  18. ნიშნიანიძე გიორგი—ტყიბულის მე-3 საშუალო სკოლა
  19. ბარდაველიძე იამზე—სამტრედიის მე-2 საშუალო სკოლა
  20. ვაშაკიძე ლიანა— " " "
  21. ზაქარეიშვილი მადონა— " " "
  22. ოსეტროვა ალა—ცხაკაიას მე-4 საშუალო სკოლა
  23. ბესელია ნუგზარ— " მე-2 "
  24. მიხელაშვილი ბესიკი— " " "
  25. სეფიაშვილი მოშე— " " "
  26. სეფიაშვილი იოსებო— " " "
  27. ფარცვანია დალი— " " "
  28. დიხამინჯია ეკატერინე— " " "
  29. ლატარია რევაზი—ხოზის რაიონის ხეთის საშუალო სკოლა
  30. კვარაცხელია მედეა—ხოზის რაიონის ნოჯიხევის საშუალო სკოლა

31. ბედოშვილი ნანული—ქ. გორის 1-ლი საშუალო სკოლა
32. ხითაროვი იზოლდა — " " "
33. ადლიაშვილი ეკატერინე " მე-6
34. პასტუროვი იური — " მე-7
35. ეცადაშვილი ლეილა — " 1-ლი "
36. კირაკოზოვი ლარისა — " მე-2 "
37. სიხარულიძე მანანა — " 1-ლი "
38. რუბაკი თამარი — " მე-7 "
39. ქანდაროვი გრიგოლი " " "
40. არსენიძე ცისანა —ქ. გორის მე-4 "
41. ტომილოვა გალინა — " მე-7 "
42. მელაძე ლუიზა—ხესტაფონის მე-4 საშუალო სკოლა
43. კვინიკაძე მედეა — " მე-2 "
44. შველიძე გიორგი—ხესტაფონის რაიონის შრომის საშუალო სკოლა
45. ჩიკოვა ნათელა—ორჯონიკიძის რაიონის მოლითის საშუალო სკოლა
46. პოლიხრანიდი გიორგი—თეთრი წყაროს რაიონის ირაგის საშუალო სკოლა
47. ქრისტესაშვილი ელენე—საჩხერის მე-2 საშუალო სკოლა.
48. ქამუშაძე მანანა — " " "
49. ქელეხსაშვილი ჯიმშერ — " " "
50. სადუნიშვილი ასმათი — " 1-ლი "
51. გოგოლაძე ლუდმილა — " მე-2 "
52. ხუბულავა ალექსი—ზუგდიდის 1-ლი საშუალო სკოლა.
53. ბიწაძე მერი—ქ. ჭიათურის მე-2 საშუალო სკოლა
54. აბუანდაძე ნანი — " " "
55. კილასონია ლილი—ხაშურის მე-3 საშუალო სკოლა
56. ჭანტურია ნინარა—წალენჯიხის რაიონის საჩინოს საშუალო სკოლა
57. როსნაძე დარეჯანი—ონის რაიონის სორის საშუალო სკოლა.
58. გუგუშაშვილი ნათელა—ონის მე-2 საშუალო სკოლა
59. ჯაფარიძე გიული — " " "
60. კერვალიშვილი ნადია—ონის რაიონის სორის საშუალო სკოლა
61. მესხი ნორა—ონის რაიონის კვაშხიეთის საშუალო სკოლა.
62. ბიძიშვილი სვეტლანა—ონის 1-ლი საშუალო სკოლა
63. გოცირიძე დავითი—ონის რაიონის კვაშხიეთის საშუალო სკოლა

64. თაგვანე იური—ონის 1-ლი საშუალო სკოლა
 65. ლობჯანიძე გივი—ონის რაიონის ღების საშუალო სკოლა
 66. თვარაძე ინგა—ცაგერის საშუალო სკოლა
 67. მუშკუდინი ნინელი—ცაგერის რაიონის ოყურეშის საშუალო სკოლა

ალო სკოლა

68. სილაგაძე ნაილი—ცაგერის რაიონის ორბელის საშუალო სკოლა

69. ჩაკვეტაძე იზოლდა—ცაგერის რაიონის ტვიშის საშუალო სკოლა

70. მამარდაშვილი მელორი—ცაგერის რაიონის ოყურეშის საშუალო სკოლა

71. ფრუიძე მაყვალა—ცაგერის რაიონის ალბანის საშუალო სკოლა

72. ნიკოლაიშვილი ციალა—ამბროლაურის მე-2 საშუალო სკოლა

73. აგლაძე ჯელირა—ამბროლაურის მე-2 საშუალო სკოლა

74. გიორგობიანი გროზა—ამბროლაურის მე-2 საშუალო სკოლა

65. სანებლიძე დავითი—ამბროლაურის რაიონის ნამანევის საშუალო სკოლა

76. ქარაზანიშვილი ეთერი—ამბროლაურის რაიონის ბუგეულის საშუალო სკოლა

77. ზედგინიძე მხალდე—ახალციხის ქართული საშუალო სკოლა

78. აოდოიანი ასმიკ —ახალციხის რუსული საშუალო სკოლა

79. წინწკალაძე ნათელა—ახალციხის რაიონის ვალეს 1-ლი საშუალო სკოლა

80. ნადირაძე ნატო—ახალციხის რაიონის ვალეს 1-ლი საშუალო სკოლა

81. აოლიკონოვი ვალერი—ახალციხის რუსული მე-4 საშუალო სკოლა

82. მარუშაკ ლიუდმილა—ახალციხის რუსული მე-4 საშუალო სკოლა

83. ქოჩლაძე ზურაბი—თელავის 1-ლი საშუალო სკოლა

84. ავაქოვა ლუიზა— " " "

85. ქვეხიშვილი დამიკო—თელავის რაიონის ფშავლის საშუალო სკოლა

85. უთიაშვილი ბესარიონი—თელავის მე-4 საშუალო სკოლა

87. კალავიშვილი ნანა — " " "

88. ჩხოტუა რუსუდანი — " " "

69. ხელაშვილი შოთა—ლაგოდების რაიონის ლელიანის საშუალო სკოლა
90. ჯაგაშვილი ლუიზა—წითელწყაროს ქართული საშუალო სკოლა
91. ნატროშვილი ნანი—წითელწყაროს ქართული საშუალო სკოლა
92. ქემაშვილი ივანე—სიღნაღის რაიონის ვაჭირის საშუალო სკოლა
93. შოშიაშვილი თამარი—სიღნაღის რაიონის ვაჭირის საშუალო სკოლა
94. ბუთლიაშვილი ნანული—სიღნაღის რაიონის ვაჭირის საშუალო სკოლა
95. ნანობაშვილი ვიქტორი—სიღნაღის რაიონის ვაჭირის საშუალო სკოლა
96. თარალაშვილი ანა—სიღნაღის რაიონის ულიანოვკის საშუალო სკოლა
97. დავითური ლეილა—დუშეთის რაიონის ბარისახოს სკოლა-ინტერნატი
98. შალიკაშვილი ლიანა—დუშეთის მე-2 საშუალო სკოლა
99. ასლამაზოვა ნანული—დუშეთის 1-ლი საშუალო სკოლა
100. კუნტელაძე იზოლდა—დუშეთის რაიონის მკადიჯვრის საშუალო სკოლა
101. მანიჭაშვილი ლედი—გურჯაანის საშუალო სკოლა
102. თუთაშვილი ნათელა— " "
103. ბიწაძე დალი— " "
104. შანშიაშვილი მარინე— " "
105. ძევისაშვილი ვაჟა—გურჯაანის რაიონის კაჭრეთის სკოლა-ინტერნატი
106. ათაბეგაშვილი ნუგზარ—გურჯაანის რაიონის კაჭრეთის სკოლა-ინტერნატი
107. ბაზერაშვილი ლიდა—გურჯაანის რაიონის კაჭრეთის სკოლა-ინტერნატი
108. სხირტლაძე ცისმარი—გურჯაანის საშუალო სკოლა
109. ჭუჭულაშვილი ციური— " "
110. მაისურაძე ნოდარი—საგარეჯოს რაიონის პატარძელის საშუალო სკოლა
111. სიმონიანი სილვა—ახალქალაქის საშუალო სკოლა
112. კარახანიანი ალიდა— " "

113. მოისევეი ლეონიდე—ქ. ფოთის მე-3 საშუალო სკოლა
 114. ბორზენკო ვლადიმერი— „ მე-4 „
 115. ტერსენოვი იური— „ „ „
 116. ნარია რევაზი—გაგრის 1-ლი საშუალო სკოლა
 117. კეშელავა იროდიონი—გაგრის მე-2 საშუალო სკოლა
 118. სოლიანიკოვა ტატიანა—ქ. სოხუმის მე-2 საშუალო

სკოლა

119. ეროხინა ვალინა—ქ. სოხუმის მე-2 საშუალო სკოლა
 120. გვოზდიკ ლიუდმილა—ტყვარჩელის მე 2 საშუალო სკოლა
 121. ჭიჭინაძე ევგენია— „ „ „
 122. ლიპატოვი გენადი— „ „ „
 123. ხავთასი გიორგი—ქ. ბათუმის მე-5 საშუალო სკოლა
 124. მირონოვა ალა—მახინჯაურის რუსული საშუალო სკოლა
 125. ფედოროვა ელენე—რუსთავის მე-12 საშუალო სკოლა
 126. ოვსებიანი სვეტლანა—ქ. თბილისის 93-ე საშუალო სკოლა
 127. კეკელიძე დალი—ქ. თბილისის მე-4 საშუალო სკოლა
 128. ციციშვილი ციური— „ „ „
 129. ბასიაშვილი ნანული— „ მე-5 „
 130. კახიძე ნიკო— „ მე-6 „
 131. ჩანტლაძე ნანული— „ „ „
 132. დრონოვი ვიქტორი „ მე-2 „
 133. კულიჯანოვი ვიჩესლავი— „ „ „
 134. კლარჯეიშვილი ისიდორე— „ მე-100 „
 135. ბარამიძე ვახტანგი— „ 61-ე „
 136. არეზინი ი. ვ. „ 64-ე „
 137. კყონია ხათუნა— „ 23-ე „
 138. ცაგარეიშვილი ზიზო— „ „ „
 139. შადური ბაოინე— „ „ „
 140. გოგიშვილი ლიანა— „ „ „
 141. ხარაშვილი ოთარი— „ „ „
 142. კოტრიკაძე ეთერი— „ 30-ე „
 143. ბაზაძე მერაბი— „ „ „
 144. ცალქალამანიძე ნინელი— „ 35-ე „
 145. ხმალაძე ვ. ი.— „ 39-ე „
 146. როზენტერი ლევი— „ 32-ე „
 147. შირაკიანი გურგენი— „ 33-ე „
 148. ეგოროვი ალექსანდრე— „ 37-ე „
 149. ჯიქია ვალენტინი— „ „ „
 150. ზილბერფარბ ბელა— „ „ „

151.	დადიანი ლევანი—ქ.	თბილისის	37-ე	საშუალო	სკოლა
152.	იაგდჯიან ტატიანა—	"	"	"	"
153.	ბუტ ეკატერინე—ქ.	თბილისის	38-ე	საშუალო	სკოლა
154.	რუხაია არჩილი—	"	1-ლი	"	"
155.	სუქნიძე მზია—	"	42-ე	"	"
156.	უანიაშვილი ლიანა—	"	"	"	"
157.	აბულაძე მანანა—	"	"	"	"
158.	დვალი ციალა—	"	"	"	"
159.	ნემსაძე ნესტანი—	"	"	"	"
160.	დოლიძე ლიანა—	"	"	"	"
161.	რუხაძე ნარგიზი—	"	47-ე	"	"
162.	გილაური ზურაბი—	"	"	"	"
163.	ჯელიადინი როსტომი—	"	70-ე	"	"
164.	ოფიცერიანი რობერტი—	"	"	"	"
165.	ცვეტკოვი ვალერი—	"	78-ე	"	"
166.	მარტინოვი ნატალია—	"	81-ე	"	"
167.	პავლენკო ლარისა—	"	96-ე	"	"
168.	ყიფშიძე ელიზა—ყვარლის რაიონის	რაიონის	ჭიკაანის	საშუალო	სკოლა

სკოლა

169.	ბერაია მზისადარი—ქ.	ფოთის	1-ლი	საშუალო	სკოლა
170.	ხორავა ცისანა—	"	"	"	"
171.	ბიშნაია ნელი—ქ.	რუსთავის მე-3	საშუალო	სკოლა	
172.	შირშოვა ლარისა—	"	"	"	"
173.	გოგუა მთვარისა—	"	მე-12	"	"
174.	ბეჟანიშვილი მარინა—თელავის მე-4	საშუალო	სკოლა		

2. ოლიმპიადის ჩატარების საქმეში აქტიური მონაწილეობისათვის დაჯილდოებულ იქნეს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის საპატიო სიგელით:

1. შირიანაშვილი მათე—პროფესორი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი;
2. ფირცხალავა ნოე—თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქიმიის ფაკულტეტის დეკანი, დოცენტი;
3. ავალიანი თამარი—ქ. ქუთაისის მე-9 საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;
4. დახუნდარიძე ვარლამი—ქ. ქუთაისის მე-10 საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;

-
5. ტუსკია ქეთევანი—ქ. თბილისის 42-ე საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;
  6. კაჭარავა თინათინი—ქ. თბილისის 23-ე საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;
  7. იაროშჩენკო ტატიანა—ქ. თბილისის 37-ე საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;
  8. ხავთასი დავითი—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის დოცენტი;
  9. უგულავა მიხეილი—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის დოცენტი;
  10. ჯოხაძე ვალაქტიონი—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის დოცენტი;
  11. ყაჭეიშვილი გიორგი—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის უფროსი მასწავლებელი;
  12. ინჯია მედეა—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის ლაბორანტი;
  13. ჩიქოვანი ოლა—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის ასპირანტი;
  14. გოცირიძე ელენე—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის უფროსი მასწავლებელი;
  15. გურგენიშვილი ლეილა—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის ასისტენტი;
  16. ხინთიბიძე ლილი—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის ასისტენტი;
  17. არეშიძე თამარი—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის ასისტენტი;
  18. სიდამონიძე შოთა—თბილისის სახ. უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრის ასისტენტი;
  19. დათებაშვილი დავითი—ზოგადი ფიზიკის კათედრის უფროსი მასწავლებელი;
  20. პაპიაშვილი ნინო—ზოგადი ფიზიკის კათედ. ლაბორანტი;
  21. კობახიძე ვალერიანე—ზოგადი ფიზიკის კათედრის დოცენტი.

3. 1962 წლის ოქტომბრიდან 1963 წლის 15 აპრილამდე ჩატარდეს ნორჩი ფიზიკოსთა და ქიმიკოსთა მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადა.

4. ოლიმპიადის ხელმძღვანელობისათვის დამტკიცდეს საორგანიზაციო კომიტეტი შემდეგი შემადგენლობით;

1. ჯავახია დავითი—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველოს უფროსი—საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე;

2. გურგენიძე ნელი—საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი—საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე;

3. ეგაძე თეიმურაზი—ქ. თბილისის განათლების განყოფილების გამგე;

4. დარსალია ქეთევანი—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სასკოლო ინსპექტორი;

5. ეპიტაშვილი გიორგი—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის დირექტორი—საორგანიზაციო კომიტეტის მდივანი;

6. თალაკვაძე გერმანე—ქ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არაორგანიზებული ქიმიის კათედრის დოცენტი;

7. კობახიძე ვალერიანე—ქ. თბილისის სახ. უნივერსიტეტის ფიზიკის კათედრის დოცენტი;

8. ჯაფარიძე ნიკოლოზი—ქ. თბილისის 23-ე საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;

9. ტონია სერგო—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საწარმოო სწავლების განყოფილების გამგე;

10. მესხი დავითი—ქ. თბილისის 77-ე საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი;

11. უნგაიძე კლარა—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ქიმიის ლაბორატორიის გამგე;

12. ტუსკია ქეთევანი—ქ. თბილისის 42-ე საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;

13. თვაური ლუდვილა—განათლების უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის მდივანი.

5. ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის დებულება დამტკიცდეს;

6. ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის ჩამტარებელმა საორგანიზაციო კომიტეტმა:

ა) უხელმძღვანელოს ოლიმპიადის ჩატარებას და პერიოდულად განიხილოს ოლიმპიადის მიმდინარეობის საკითხები;

ბ) საჭირო დახმარება და კონსულტაცია გაუწიოს ფიზიკისა და ქიმიის მასწავლებლებსა და სკოლის გარეშე საბავშვო დაწესებულებათა ხელმძღვანელებს მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის ჩატარების საქმეში;

გ) დროულად ჩაატაროს ოლიმპიადისათვის მოსამზადებელი მუშაობა და რაიონები უზრუნველყოს საჭირო მეთოდური მასალებით;

დ) უზრუნველყოს ზონების ცენტრში მესამე დასწრებული ტურის ხელმძღვანელობისათვის სპეციალისტების მივლინება.

7. ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა ოლიმპიადის ჩატარებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს (საორგანიზაციო, სასწავლო, სამივლინებო, სასტამბო) ეწვევა ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური.

8. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რაიონებისა და ქალაქების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) პედაგოგიურ კაბინეტებთან ფიზიკისა და ქიმიის მასწავლებელთა სექციებზე განიხილონ ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის დებულება და დასახონ ლონისძიებანი ფიზიკასა და ქიმიაში მოსწავლეთა თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის დონის ამალღებისათვის;

ბ) უზრუნველჰყონ ოლიმპიადაში მოსწავლეთა ფართო მონაწილეობა;

გ) უხელმძღვანელონ ოლიმპიადის ცალკეული ტურების ჩატარებას და საორგანიზაციო კომიტეტში დროულად წარმოადგინონ ანგარიში ჩატარებული მუშაობის შესახებ;

9. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დამხმარე საწარმოთა და მომარაგების სამმართველომ (ამხ. ს. არველადე) გამოუყოს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალურ სადგურს ოლიმპიადის საჭიროებისათვის 500 კილოგრამი ქალაღი.

10. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საგეგმოსაფინანსო სამმართველომ (ამხ. ა. კვაჭაძე) 1963 წლისათვის გაითვალისწინოს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ბიუჯეტში ოლიმპიადის ჩატარებისათვის საჭირო თანხა.

11. გაზეთ „სახალხო განათლებისა“ და ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრებას“ რედაქციებმა პერიოდულად გააშუქონ ოლიმპიადის მიმდინარეობის საკითხები.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1962 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების

მ ი ნ ი ს ტ რ ი თ. ლაშქარაშვილი

და მ ტ კ ი ც ე ბ უ ლ ი ა
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1962 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებით

ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის დამატებითი პირობების დამუშავება

1. ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის ტარდება 1962 წლის ოქტომბრიდან 1963 წლის აპრილამდე.

2. ოლიმპიადის მიზანს ისახავს გააღრმავოს მოსწავლეთა ცოდნა ფიზიკასა და ქიმიაში, გამოაყვინოს საუკეთესო ნორჩი ფიზიკოსები და ნორჩი ქიმიკოსები; ხელი შეუწყოს სკოლაში ფიზიკისა და ქიმიის წრეების მუშაობის გაუმჯობესებას.

ოლიმპიადის მონაწილეობა სავალდებულოა ყველა რვაწლიანი და საშუალო სკოლისათვის.

3. ოლიმპიადის ხელმძღვანელობისათვის არსდება რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი.

4. ოლიმპიადის ჩატარებისათვის რაიონებსა და ქალაქებში განათლების განყოფილებათა გამგეების უშუალო ხელმძღვანელობით, ალკა რაიკომების (ქალაქკომების) სკოლის გარეშე დაწესებულებათა, სკოლის მუშაკთა წარმომადგენლობით იქმნება კომისიები.

5. ოლიმპიადის ტარდება სამ ტურად: პირველი—დაუსწრებელი, მეორე და მესამე—დასწრებული.

6. პირველი დაუსწრებელი ტური ტარდება უშუალოდ სკოლებში.

ამ ტურისათვის ამოცანებს შეარჩევს საგნის მასწავლებელი. უნდა შეირჩეს სამი ამოცანა: გამოანგარიშებითი, კითხვა-ამოცანა და ექსპერიმენტული. საგნის მასწავლებელი ამოწმებს ნაშრომებს, შეათასებს მას და გამოაყოფს გამარჯვებულს.

7. მოსწავლეთა ნამუშევრების შეფასება ხდება ქულებით. ამოცანის სწორი და სრული ამოხსნა შეფასდება ორი ქულით, სწორი,

მაგრამ არასრული ამოხსნა ერთი ქულით, ხოლო არასწორი ამოხსნისათვის მონაწილეს ქულა არ ეწერება.

8. პირველ დაუსწრებელ ტურში გამარჯვებული მოსწავლეები დაიშვებიან მეორე დასწრებულ ტურში. მეორე დასწრებულ ტურში ჩატარდება 1963 წლის 25 იანვრამდე საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ დადგენილ დღეს, ერთდროულად 10-დან 13 საათამდე მე-7, 8, 9, 10, 11 კლასების მოსწავლეთათვის ფიზიკაში და 14-დან 17 საათამდე მე-8, 9, 10, 11 კლასების მოსწავლეთათვის ქიმიაში. მეორე ტურს ატარებს სარაიონო (საქალაქო) კომისია.

9. ოლიმპიადის მეორე დასწრებული ტურის ჩატარებისათვის რაიონში (ქალაქში) არსდება ერთი პუნქტი.

შენიშვნა: თუ ტურში მონაწილეთა რაოდენობა პუნქტის გამტარუნარიანობაზე მეტი აღმოჩნდება (ნავარაუდევია საშუალო სკოლის შენობაში 200 მოსწავლის გატარება), გამოიყოფა დამატებითი პუნქტი.

10. მეორე დასწრებული ტურის ჩამტარებელი კომისია მიიღებს ამოცანებს დალუქული პაკეტით და დაწვრილებით ინსტრუქციას მეორე ტურის ჩატარების შესახებ.

11. მეორე დასწრებული ტურის ჩატარების შემდეგ კომისია აჯამებს ჩატარებულ მუშაობას, განიხილავს ამოხსნილ ამოცანებს, შეაფასებს ქულებით და გამოყოფს გამარჯვებულებს. გამარჯვებულად ჩაითვლებიან ის მოსწავლეები, რომლებიც დააგროვებენ არანაკლებ 6 ქულისა. კომისია ანგარიშს ჩატარებულ მუშაობაზე და გამარჯვებულ მოსწავლეთა სახელობით სიას მათ ნაშრომებთან ერთად უგზავნის რესპუბლიკურ საორგანიზაციო კომიტეტს არა უგვიანეს 1963 წლის 10 თებერვლისა.

12. რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი შეამოწმებს მეორე ტურში გამარჯვებულ მოსწავლეთა ნაშრომებს და შეარჩევს მოსწავლეებს, რომლებიც მესამე დასწრებულ ტურზე დაიშვებიან.

13. მესამე დასწრებული ტური ჩატარდება ცენტრალიზებული წესით ზონების მიხედვით (რესპუბლიკაში შექმნილია 17 ზონა);

I. ქ. თბილისი (ცენტრი):—ქ. რუსთავი და მცხეთისა და სამგორის რაიონები;

ზონები:

II. ქ. სოხუმი (ცენტრი):—აფხაზეთის ასსრ;

III. ქ. ბათუმი (ცენტრი):—აჭარის ასსრ;

IV. ქ. ცხინვალი (ცენტრი):—სანხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი;

V. ქ. ქუთაისი (ცენტრი):—წყალტუბოს, მაიაკოვსკის, ტყე-
ბულის, სამტრედის, ვანის, წულუკიძის რაიონები;

VI. ფოთი:—ქ. ფოთის სკოლები;

VII. ცაგერი (ცენტრი):—ონის, ამბროლაურის, ლენტეხის
რაიონები;

VIII. ცხაკაია (ცენტრი):—ხობის, გეგეჭკორის, აბაშის, ჩხო-
როწყუს რაიონები;

IX. ზუგდიდი (ცენტრი):—წალენჯიხის, მესტიის რაიონები;

X. ზესტაფონი (ცენტრი):—ორჯონიკიძის, ჭიათურის, საჩხე-
რის, თერჯოლის რაიონები;

XI. ქ. გორი (ცენტრი):—ხაშურის, ბორჯომის, კასპის, ქა-
რელის რაიონები;

XII. ახალციხე (ცენტრი):—ახალქალაქის რაიონი;

XIII. თეთრიწყარო (ცენტრი):—ბოლნისის, დმანისის, მარნე-
ულის, წალკის რაიონები;

XIV. თელავი (ცენტრი):—ყვარლის, ახმეტის, ლაგოდეხის რა-
იონები;

XV. გურჯაანი (ცენტრი):—საგარეჯოს, სიღნაღის, წითელ-
წყაროს რაიონები;

XVI. დუშეთი (ცენტრი):—ყაზბეგის, თიანეთის რაიონები;

XVII. მახარაძე (ცენტრი):—ლანჩხუთის, ჩოხატაურის რაიო-
ნები.

14. ზონაში შემავალი რაიონების სკოლების მოსწავლეები (მეორე დასწრებულ ტურში გამარჯვებულები) იკრიბებიან ზონის ცენტრში მესამე დასწრებულ ტურში მონაწილეობის მისაღებად.

15. მესამე დასწრებული ტური ჩატარდება 1963 წლის 1-დან 20 აპრილამდე საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ დადგენილ დღეს.

16. მესამე დასწრებულ ტურს ატარებს ზონის ცენტრში არ-
სებული მეორე დასწრებულ ტურის ჩამტარებელი კომისია ზონაში
შემავალი რაიონების წარმომადგენლებთან ერთად. კომისიის მუშაო-
ბაში მონაწილეობას ლეზულობს განათლების სამინისტროს წარმო-
მადგენელი.

17. მესამე დასწრებული ტურის ჩატარების წინ რესპუბლი-
კური საორგანიზაციო კომიტეტი ზონის ცენტრში არსებულ კომი-
სიას უგზავნის მესამე დასწრებული ტურის ჩატარების ინსტრუქ-
ციას და ტურზე დაშვებულ მოსწავლეთა სიას, ხოლო ამოცანები
დალუქული პაკეტით მიაქვს განათლების სამინისტროს წარმო-
მადგენელს.

18. იგივე სია დაეგზავნება მეორე დასწრებული ტურის ჩამ-
ტარებელ სარაიონო (საქალაქო) კომისიებს, რომლებიც უზრუნველ-

ყოფენ მითითებულ დროს ზონის ცენტრში ტურზე დაშვებულ მოსწავლეთა გამოცხადებას.

19. მესამე დასწრებული ტურის დამთავრებისთანავე ნაშრომები გაუსწორებლად ბარდება განათლების სამინისტროს მადგენელს, რესპუბლიკურ საორგანიზაციო კომიტეტში წარსადგენად.

20. რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი აჯამებს ჩატარებულ მუშაობას, ამოწმებს მესამე დასწრებული ტურის ნაშრომებს და ავლენს გამარჯვებულებს. გამარჯვებულად ჩაითვლებიან ის მოსწავლეები, რომელთაც ორივე დასწრებულ ტურში დააგროვეს არანაკლებ 12 ქულისა.

21. ოლიმპიადაში გამარჯვებულები ჯილდოვდებიან სიგელე-ბით. ჯილდოვდებიან აგრეთვე მასწავლებლები, რომელთა მოსწავლეებმა საუკეთესო ცოდნა გამოამჟღავნეს.

22. ოლიმპიადის შედეგები ეცნობება ოლიმპიადის ჩამტარებელ სარაიონო (საქალაქო) კომისიებს და ქვეყნდება პრესაში.

ოლიმპიადის საორგანიზაციო კომიტეტის მისამართი:

ქ. თბილისი, აკ. წერეთლის პროსპექტი № 1

ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური.

П Р И К А З

ПО МИНИСТЕРСТВУ ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 990

4 ноября 1962 г.

Об итогах 15-ой Республиканской олимпиады юных физиков и юных химиков и о мероприятиях по проведению 16-ой Республиканской олимпиады

Отмечаю, что проведение олимпиад юных физиков и юных химиков стало хорошей традицией для учащихся нашей Республики.

На современном этапе политехнического обучения это мероприятие сыграло значительную роль в усвоении учащимися теоретических знаний и решении экспериментальных задач по физике и химии и в деле выработки навыков самостоятельной исследовательской работы. По сравнению с олимпиадами, проведенными в прошлые годы, 15-я Республиканская олимпиада юных физиков и юных химиков была организована лучше. Третий очный тур олимпиады проводился зонально в присутствии представителя Министерства просвещения. Это способствовало организованному проведению олимпиады и объективности в деле выявления знаний учащихся.

В 15-ой Республиканской олимпиаде приняло участие более 20 тысяч учащихся восьмилетних и средних школ 70 районов Республики.

Во втором очном туре приняли участие 6271 юных физиков и 5015 юных химиков; в третьем очном туре участвовали 337 юных физиков и 446 юных химиков, из которых победителями вышли 55 юных физиков и 174 юных химика.

Особенной активностью в олимпиаде выделялись школы гг. Тбилиси, Кутаиси, Рустави и Ахалцихского района.

Хорошие знания по физике показали учащиеся Амбролаурской 1-ой, Ахалцихской 1-ой, Цхакаевской 4-ой средних школ; по химии — учащиеся 23-ей, 37-ой, 42-ой школ г. Тбилиси, 9-ой и

10-ой г. Кутаиси, Цхакаевской 2-ой, Самтредской 2-ой и 4-ой школы г. Гори, а также учащиеся Наманевской Амбролаурского района, Квашхиетской Онского района, Вaleyской Ахалцихского района, Телавских 1-ой и 4-ой, Цхалтубской русской, Гурджаанской и Сачхерской 2-ой средних школ.

Низкий уровень знаний по физике выявили учащиеся школ Горийского, Орджоникидзеvского и Зестафонского районов; по химии—учащиеся школ Цулукидзеvского, Махарадзеvского, Чохатаурского, Ланчхутского районов.

П р и к а з ы в а ю:

1. Наградить грамотами победителей 15-ой Республиканской олимпиады юных физиков:

1. Тварадзе Ингу—Цагерская средняя школа
2. Коберидзе Руизану—Онская 1-я средняя школа
3. Джмухадзе Дареджан—Амбролаурская 1-я средняя школа
4. Бакурадзе Тамаза—Амбролаурская 1-я средняя школа
5. Двали Реджиба—Наманевская средняя школа Амбролаурского района
6. Сепиашвили Шота—Потийская 2-я средняя школа
7. Кукуладзе Азу—Ахалцихская 1-я средняя школа
8. Натенадзе Тину—Ахалцихская 1-я средняя школа
9. Читадзе Булгари—Ахалцихская 1-я средняя школа
10. Лаглагян Джульетту—Ахалцихская 3-я средняя школа
11. Гулания Сергея—Ахалкалакская русская средняя школа
12. Терсенова Отари—Храмгэсская средняя школа Цалкского района
13. Пошнагова Григория—Храмгэсская средняя школа Цалкского района
14. Бакурадзе Тинатин—Болнисская средняя школа
15. Мамедова Самеда—Фахралинская средняя школа Болнисского района
16. Фотову Олимпиаду—Цалкская средняя школа
17. Киртибая Лейлу—Шуаквалонисская средняя школа Хобского района
18. Шония Наиру—Хибульская средняя школа Хобского района
19. Беселия Нугзара—Цхакаевская 2-я средняя школа
20. Дарджания Нингу—Цхакаевская 4-я средняя школа
21. Гогава Иямзе—Цхакаевская 4-я средняя школа
22. Руруа Ламзиру—Гегечкорская 2-я средняя школа

23. Русия Гиули—Бандаская средняя школа Гегечкорского района
24. Мелкоян Мераба—Бандаская средняя школа Гегечкорского района
25. Шония Мадонну—Цаишская средняя школа Зугдидского района
26. Церцвадзе Тенгиза—Зугдидская 1-я средняя школа
27. Левченко Петра—Чайсовхозская средняя школа Цаленджикского района
28. Маршанишвили Мзевинари—Гагрская 1-я средняя школа
29. Надарая Маквалу—Гагрская 1-я средняя школа
30. Лациса Рихарда—Сухумская 7-я средняя школа им. Н. Бараташвили
31. Сейлемезиди Ивана—Сухумская 4-я средняя школа им. Маяковского
32. Лапину Елену—Сухумская 2-я средняя школа
33. Ратиани Этери—Сухумская 5-я средняя школа
34. Мжаванадзе Манану—Батумская 2-я средняя школа
35. Микелашвили Лили—Кобулетская 3-я средняя школа
36. Джариашвили Тину—Мчадиджерисская средняя школа Душетского района
37. Махатадзе Светлану—Тбилисская 69-я средняя школа
38. Павленко Ларису—Тбилисская 96-я средняя школа
39. Джелядина Ростому—Тбилисская 70-я средняя школа
40. Тертерашвили Амирана—Тбилисская 112-я средняя школа
41. Чикваидзе Иосифа—Тбилисская 77-я средняя школа
42. Георгадзе Темури—Тбилисская 111-я средняя школа
43. Гольдбаума Бориса—Тбилисская 97-я средняя школа
44. Закариадзе Ингу—Тбилисская 69-я средняя школа
45. Хажомия Сулико—Тбилисская 14-я средняя школа
46. Карапетян Розу—Тбилисская 92-я средняя школа
47. Африкян Анну—Тбилисская 92-я средняя школа
48. Ходжаян Розу—Тбилисская 93-я средняя школа
49. Вешагури Шота—Пасанаурская средняя школа Душетского района
50. Кариаули Дали—Душетская 2-я средняя школа
51. Куршавишвили Турфа—Тианетская средняя школа

52. Гарибашвили Роберта—Руиспирская средняя школа
Телавского района

53. Георгадзе Реваза—Кутаисская 8-я средняя школа

54. Гварамадзе Мераба—Ксуйская средняя школа
Цхинвальского района

55. Цахилова Бориса—Цхинвальская 3-я средняя школа

Наградить грамотами победителей олимпиады юных химиков:

1. Павлюк Галину—Кутаисская 9-я средняя школа

2. Алейникова Юрия—Кутаисская 9-я средняя школа

3. Буадзе Елизавету—Кутаисская 9-я средняя школа

4. Хаиндрава Сергея—Кутаисская 9-я средняя школа

5. Молчанова Виктора—Кутаисская 9-я средняя школа

6. Цинцадзе Валерьяна—Кутаисская 9-я средняя школа

7. Алтыщер Эиду—Кутаисская 10-я средняя школа

8. Джикия Гуранду—Кутаисская 10-я средняя школа

9. Ященко Ларису—Кутаисская 10-я средняя школа

10. Зарцеву Ларису—Кутаисская 10-я средняя школа

11. Лайтадзе Наргизу—Кутаисская 10-я средняя школа

12. Сердянову Ларису—Кутаисская 17-я средняя школа

13. Цуладзе Нину—Кутаисская 4-я средняя школа

14. Бошня Валерия—Цхалтубская русская средняя школа

15. Касимову Тамару—Цхалтубская русская средняя школа

16. Мухке Тамару—Цхалтубская русская средняя школа

17. Федько Елену—Цхалтубская русская средняя школа

18. Нишнианидзе Георгия—Ткибульская 3-я средняя школа

19. Бардавелидзе Иямзе—Самтредская 2-я средняя школа

20. Вашакидзе Лиану—Самтредская 2-я средняя школа

21. Закареишвили Мадонну—Самтредская 2-я средняя школа

22. Осетрову Аллу—Цхакаевская 4-я средняя школа

23. Беселия Нугзара—Цхакаевская 2-я средняя школа

24. Михелашвили Бесики—Цхакаевская 2-я средняя школа

25. Сепиашвили Моше—Цхакаевская 2-я средняя школа

26. Сепиашвили Иосифа—Цхакаевская 2-я средняя школа

27. Парцваня Дали—Цхакаевская 2-я средняя школа

28. Дихамвнджия Екатерину—Цхакаевская 2-я средняя

школа

29. Латария Реваза—Хетская средняя школа Хобского
района

30. Кварацхелия Медею—Ноджихевская средняя школа Хобского района
31. Бедошвили Нанули—Горийская 1-я средняя школа
32. Хитарову Изольду—Горийская 1-я средняя школа
33. Адлиашвили Екатерину—Горийская 6-я средняя школа.
34. Пастурова Юрия—Горийская 7-я средняя школа
35. Томилову Галину—Горийская 7-я средняя школа
36. Эцадашвили Лейлу—Горийская 1-я средняя школа
37. Киракозову Ларису—Горийская 2-я средняя школа
38. Сихарулидзе Манану—Горийская 1-я средняя школа
39. Рубак Тамару—Горийская 7-я средняя школа
40. Жандарова Григория—Горийская 7-я средняя школа
41. Арсенидзе Цисану—Горийская 4-я средняя школа
42. Меладзе Луизу—Зестафонская 4-я средняя школа
43. Квиникадзе Медею—Зестафонская 2-я средняя школа.
44. Швелидзе Георгия—Шромская средняя школа Зестафонского района
45. Чикову Нателу—Молитская средняя школа Орджоникидзевого района
46. Полихрониди Георгия—Ирагская средняя школа Тетрицкаройского района
47. Кристесашвили Елену—Сачхерская 2-я средняя школа.
48. Камушадзе Манану—Сачхерская 2-я средняя школа
49. Келехсашвили Джимшера—Сачхерская 2-я средняя школа
50. Садунишвили Асмаг—Сачхерская 1-я средняя школа
51. Гоголадзе Людмилу—Сачхерская 2-я средняя школа.
52. Хубулава Алексея—Зугдидская 1-я средняя школа
53. Бицадзе Мери—Чиатурская 2-я средняя школа
54. Абжандадзе Нани—Чиатурская 2-я средняя школа
55. Киласония Лили—Хашурская 3-я средняя школа
56. Чантурия Нинару—Сачинская средняя школа Цаленджихского района
57. Тварадзе Ингу—Цагерская средняя школа
58. Мушкудиани Нинель—Окурешская средняя школа Цагерского района
59. Силагадзе Наили—Орбельская средняя школа Цагерского района

60. Чакветадзе Изольду—Твишская средняя школа Цагерского района
61. Мамардашвили Мелори—Окурешская средняя школа Цагерского района
62. Пруидзе Маквалу—Алпанская средняя школа Цагерского района
63. Роснадзе Дареджан—Сорская средняя школа Онского района
64. Гугешашвили Нателу—Онская 2-я средняя школа
65. Джапаридзе Гиули—Онская 2-я средняя школа
66. Кервалишвили Надежду—Сорская средняя школа Онского района
67. Бидзишвили Светлану—Онская 1-я средняя школа
68. Тагвадзе Юрия—Онская 1-я средняя школа
69. Лобжанидзе Гиви—Гебская средняя школа Онского района
70. Месхи Нору—Квашхетская средняя школа Онского района
71. Гоциридзе Давида—Квашхетская средняя школа Онского района
72. Николаишвили Циалу—Амбролаурская 2-я средняя школа
73. Агладзе Джелиру—Амбролаурская 2-я средняя школа
74. Гиоргобиани Грозу—Амбролаурская 2-я средняя школа
75. Санеблидзе Давида—Наманевская средняя школа Амбролаурского района
76. Каразанишвили Этери—Бугеулская средняя школа Амбролаурского района
77. Зедгинидзе Мзагве—Ахалцихская грузинская средняя школа
78. Подоян Асмик—Ахалцихская русская средняя школа
79. Цинцкаладзе Нателу—Валейская 1-я средняя школа Ахалцихского района
80. Надирадзе Нату—Валейская 1-я средняя школа Ахалцихского района
81. Поликонова Валерия—Ахалцихская 4-я русская средняя школа
82. Марушак Людмилу—Ахалцихская 4-я русская средняя школа
83. Кочладзе Зураба—Телавская 1-я средняя школа

84. Авакову Луизу—Телавская 1-я средняя школа
85. Кевхишвили Дамико—Пшавельская средняя школа Телавского района
86. Утиашвили Виссариона—Телавская 4-я средняя школа
87. Калавишвили Нану—Телавская 4-я средняя школа
88. Чхотуа Русудан—Телавская 4-я средняя школа
89. Хелашвили Шота—Лелианская средняя школа Лагодехского района
90. Натрошвили Нану—Цителцкарройская средняя школа
91. Джагашвили Луизу—Цителцкарройская грузинская средняя школа
92. Кемашвили Ивана—Вакирская средняя школа Сигнахского района
93. Шошиашвили Тамару—Вакирская средняя школа Сигнахского района
94. Бутлиашвили Нанули—Вакирская средняя школа Сигнахского района
95. Нанобашвили Виктора—Вакирская средняя школа Сигнахского района
96. Таралашвили Анну—Ульяновская средняя школа Сигнахского района
97. Давитури Лейлу—Барисахосская школа-интернат Душетского района
98. Шаликашвили Лиану—Душетская 2-я средняя школа
99. Асламазову Нанули—Душетская 1-я средняя школа
100. Кунтеладзе Изольду—Мчадиджврисская средняя школа Душетского района
101. Манижашвили Леди—Гурджаанская средняя школа
102. Туташвили Нателу—Гурджаанская средняя школа
103. Бицадзе Дали—Гурджаанская средняя школа
104. Шаншиашвили Марину—Гурджаанская средняя школа
105. Дзевбисашвили Важа—Качретская школа-интернат Гурджаанского района
106. Атабегашвили Нугзара—Качретская школа-интернат Гурджаанского района
107. Базерашвили Лиду—Качретская школа-интернат Гурджаанского района
108. Схиртладзе Цисмари—Гурджаанская средняя школа
109. Чучулашвили Циури—Гурджаанская средняя школа

110. Майсурадзе Нодари—Патардзеульская средняя школа
Сагареджойского района

111. Симонян Сильву—Ахалкалакская средняя школа
112. Караханян Алиду—Ахалкалакская средняя школа
113. Овсепян Светлану—Тбилисская 93-я средняя школа
114. Моисеева Леонида—Потийская 3-я средняя школа
115. Борзенко Владимира—Потийская 4-я средняя школа
116. Терсенова Юрия—Потийская 4-я средняя школа
117. Нария Реваза—Гагрская 1-я средняя школа
118. Соляникову Татьяну—Сухумская 2-я средняя школа
119. Ерохину Галину—Сухумская 2-я средняя школа
120. Кешелава Иродиона—Гагрская 2-я средняя школа
121. Гвоздик Людмилу—Ткварчельская 2-я средняя школа
122. Чичинадзе Евгению—Ткварчельская 2-я средняя школа
123. Липатова Генадия—Ткварчельская 2-я средняя школа
124. Хавтаси Георгия—Батумская 5-я средняя школа
125. Мионову Аллу—Махинджаурская русская средняя

школа

126. Фёдорову Елену—Руставская 12-я средняя школа
127. Кекелидзе Дали—Тбилисская 4-я средняя школа
128. Цицкишвили Циури—Тбилисская 4-я средняя школа
129. Басиашвили Нанули—Тбилисская 5-я средняя школа
130. Кахилзе Нико—Тбилисская 6-я средняя школа
131. Чантладзе Нанули—Тбилисская 6-я средняя школа
132. Дронова Виктора—Тбилисская 2-я средняя школа
133. Кулиджанова Вячеслава—Тбилисская 2-я средняя

школа

134. Кларджейшвили Исидора—Тбилисская 100-я средняя

школа

135. Барамидзе Вахтанга—Тбилисская 61-я средняя школа
136. Арепина Ю.—Тбилисская 64-я средняя школа
137. Чкония Хатуну—Тбилисская 23-я средняя школа
138. Цагарейшвили Зизо—Тбилисская 23-я средняя школа
139. Шадури Марину—Тбилисская 23-я средняя школа
140. Гогишвили Лиану—Тбилисская 23-я средняя школа
141. Харашвили Отари—Тбилисская 23-я средняя школа
142. Котрикадзе Этери—Тбилисская 30-я средняя школа
143. Базадзе Мераба—Тбилисская 30-я средняя школа

144. Цалкаламанидзе Нинель—Тбилисская 36-я средняя школа
145. Хмаладзе В.—Тбилисская 39-я средняя школа
146. Розентера Льва—Тбилисская 32-я средняя школа
147. Ширакян Гургена—Тбилисская 33-я средняя школа
148. Егорова Александра—Тбилисская 37-я средняя школа
149. Джикия Валентину—Тбилисская 37-я средняя школа
150. Зильберфарб Беллу—Тбилисская 37-я средняя школа
151. Дадиани Левана—Тбилисская 37-я средняя школа
152. Ягджян Татьяну—Тбилисская 37-я средняя школа
153. Бут Екатерину—Тбилисская 38-я средняя школа
154. Рухая Арчила—Тбилисская 1-я средняя школа
155. Сукнидзе Мзию—Тбилисская 42 я средняя школа
156. Паниашвили Лиану—Тбилисская 42-я средняя школа
157. Абуладзе Манану—Тбилисская 42-я средняя школа
158. Двали Циалу—Тбилисская 42-я средняя школа
159. Немсадзе Нестана—Тбилисская 42-я средняя школа
160. Долидзе Лиану—Тбилисская 42-я средняя школа
161. Рухадзе Наргиз —Тбилисская 47-я средняя школа
162. Гилаури Зураба—Тбилисская 47-я средняя школа
163. Джелядина Ростом—Тбилисская 70-я средняя школа
164. Офицерян Роберта—Тбилисская 70-я средняя школа
165. Цветкова Валерия—Тбилисская 78-я средняя школа
166. Мартынову Наталью—Тбилисская 81-я средняя школа
167. Павленко Ларису—Тбилисская 96-я средняя школа
168. Кипшидзе Эльзу—Чикаанская средняя школа Кварель-

ского района

169. Берая Мзисадари—Потийская 1-я средняя школа
170. Хорава Цисану—Потийская 1-я средняя школа
171. Пышную Нелли—Руставская 3-я средняя школа
172. Ширшову Ларису—Руставская 3-я средняя школа
173. Гогуа Мтварису—Руставская 12-я средняя школа
174. Бежанишвили Марину—Телавская 4-я средняя школа

2. За активное участие в деле проведения олимпиады наградить похвальной грамотой Министерства просвещения Грузинской ССР и Грузинского Республиканского комитета профсоюза работников просвещения, высших школ и научных учреждений:

1. Мирианашвили Матэ—профессора, проректора Тбилисского государственного университета:

2. Пирцхалава Ноэ—доцента, декана химического факультета Тбилисского государственного университета;
3. Авалиани Тамару—преподавателя химии 9-ой средней школы г. Кутаиси;
4. Дахундаридзе Варлама—преподавателя химии 10-ой средней школы г. Кутаиси;
5. Туския Кетевану—преподавателя химии 42-ой средней школы г. Тбилиси;
6. Качарава Тинатин—преподавателя химии 23-ей средней школы г. Тбилиси;
7. Ярошенко Татьяну—преподавателя химии 37-ой средней школы г. Тбилиси;
8. Хавтаси Давида—доцента кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
9. Угулава Михаила—доцента кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
10. Джохадзе Галактиона—доцента кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
11. Каченшвили Георгия—старшего преподавателя кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
12. Инджия Медею—лаборанта кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
13. Чиковани Ольгу—аспиранта кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
14. Гоциридзе Елену—старшего преподавателя кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета.
15. Гургенишвили Лейлу—ассистента кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
16. Хинтибидзе Лили—ассистента кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
17. Арешидзе Тамару—ассистента кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
18. Сидамочидзе Шота ассистента кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;
19. Датебашвили Давида—старшего преподавателя кафедры общей физики Тбилисского государственного университета;

20. Папиашвили Нину—лаборанта кафедры общей физики Тбилисского государственного университета;

21. Кобахидзе Валерьяна—доцента кафедры общей физики Тбилисского государственного университета.

3. С октября 1962 года по 15 апреля 1963 года провести 16-ую Республиканскую олимпиаду юных физиков и юных химиков.

4. Для руководства олимпиадой утвердить организационный комитет в следующем составе:

1. Джавахия Давид—начальник Управления школ Министерства просвещения Грузинской ССР—председатель организационного комитета;

2. Гургенидзе Нелли—секретарь ЦК ЛКСМ Грузии—заместитель председателя организационного комитета;

3. Эгадзе Теимураз—заведующий отделом просвещения г. Тбилиси;

4. Дарсалия Кетевана—инспектор Министерства просвещения Грузинской ССР;

5. Эпиташвили Георгий—директор Центральной станции юных техников—секретарь организационного комитета;

6. Талаквдзе Герман—доцент кафедры неорганической химии Тбилисского государственного университета;

7. Кобахидзе Валерьян—доцент кафедры общей физики Тбилисского государственного университета;

8. Джапаридзе Николай—преподаватель химии 23-ей средней школы г. Тбилиси;

9. Тония Сергей—заведующий отделом производственного обучения Министерства просвещения Грузинской ССР;

10. Месхи Давид—преподаватель физики 77-ой средней школы г. Тбилиси;

11. Унгиадзе Клара—заведующая лабораторией химии Центральной станции юных техников;

12. Туския Кетевана—преподаватель химии 42-ой средней школы г. Тбилиси;

13. Тваури Людмила—секретарь Грузинского Республиканского комитета профсоюза работников просвещения, высших школ и научных учреждений.

5. Положение 16-ой Республиканской олимпиады юных физиков и юных химиков утвердить.

6. Организационному комитету по проведению 16-ой Республиканской олимпиады юных физиков и юных химиков:

а) Руководить проведением олимпиады и периодически рассматривать вопросы хода олимпиады;

б) оказать необходимую помощь и консультацию преподавателям физики и химии и руководителям внешкольных детских учреждений в проведении 16-ой Республиканской олимпиады;

в) своевременно провести подготовительную работу к олимпиаде и обеспечить районы нужными методическими материалами;

г) для руководства третьим очным туром командировать специалистов в зональные центры.

7. Расходы, связанные с проведением олимпиады юных физиков и юных химиков (организационные, учебные, командировочные, типографские), производит Центральная станция юных техников.

8. Министрам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, зав. отделом просвещения Юго-Осетинской автономной области, заведующим районными и городскими отделами просвещения:

а) на секциях учителей физики и химии при педагогических кабинетах рассмотреть положение 16-ой Республиканской олимпиады юных физиков и юных химиков и наметить мероприятия по улучшению теоретических и практических знаний учащихся по физике и химии;

б) обеспечить широкое вовлечение учащихся в олимпиаду;

в) руководить проведением отдельных туров олимпиады и о проведенной работе своевременно представить отчет в организационный комитет.

9. Управлению снабжения и подсобных предприятий Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Арвеладзе С.) выделить Центральной станции юных техников для нужд олимпиады 500 кг бумаги.

10. Планово-финансовому управлению Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Квачадзе А.) предусмотреть в бюджете Центральной станции юных техников на 1963 год необходимую сумму для проведения олимпиады.

11. Редакциям газеты „Сахалхо ганатлеба“ и журнала „Скола да цховреба“ периодически освещать вопросы хода олимпиады.

06/10/62
202/0110033

Основание: постановление коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР от 26-го октября 1962 года

Министр просвещения
Грузинской ССР—Лашкарашвили Т.

Утверждено
постановлением коллегии Министер-
ства просвещения Грузинской ССР
от 26-го октября 1962 года

ПОЛОЖЕНИЕ

О проведении 16-ой Республиканской олимпиады юных физиков и юных химиков

1. 16-я республиканская олимпиада юных физиков и юных химиков проводится с октября 1962 года по апрель месяц 1963 года.

2. Олимпиада имеет целью углубить знания учащихся по физике и химии, выявить наиболее способных юных физиков и юных химиков, оказать помощь в работе физическим и химическим кружкам школ.

В олимпиаде обязательно участие всех восьмилетних и средних школ.

3. Для руководства олимпиадой создаётся Республиканский организационный комитет.

4. Для проведения олимпиады в отдельных районах и городах Республики под руководством отдела просвещения, при участии представителей районного (городского) комитета ЛКСМ, внешкольных учреждений и работников школ создаются комиссии.

5. Олимпиада проводится в три тура: первый—заочный, второй и третий—очные туры.

6. Первый заочный тур проводится непосредственно в школах.

Задачи для первого тура подбирает преподаватель. Надо подобрать три задачи: вычислительную, вопрос-задачу и экспериментальную. Преподаватель проверяет работы участников первого тура, оценивает их и выделяет победителей.

7. Оценка решения задач производится по очковой системе. За правильное и полное решение каждой задачи засчитывается

два очка, за правильно, но недостаточно полное решение — 1 очко, за неправильное решение очки не засчитываются.

8. Учащиеся, победившие в первом заочном туре, допускаются ко второму очному туру. Второй очный тур проводится в установленное оргкомитетом время до 25-го января 1963 года, одновременно с 10 до 13 часов для учащихся 7, 8, 9, 10, 11 классов по физике и с 14 до 17 часов для учащихся 8, 9, 10, 11 классов по химии. Второй тур проводит районная (городская) комиссия.

9. Для проведения второго очного тура олимпиады в районе (городе) создается один пункт.

Примечание: если количество участников в туре окажется больше, чем это предусмотрено пунктом (предполагается на здание средней школы пропустить 200 участников), выделяется дополнительный пункт.

10. Комиссия, проводящая второй очный тур, получает задачи в запечатанном пакете и подробную инструкцию о проведении второго тура.

11. После проведения второго очного тура комиссия подводит итоги проведенной работы, проверяет решенные задачи, оценивает очками и выявляет победителей. Победителями считаются учащиеся, которые наберут не менее 6 очков. Отчет о проведенной работе вместе с именованным списком и работами победителей комиссия высылает Республиканскому организационному комитету до 10 февраля 1963 года.

12. Республиканский организационный комитет проверяет работы учащихся—победителей второго очного тура и отбирает тех учащихся, которые допускаются к третьему очному туру.

13. Третий—очный тур проводится централизованным способом по зонам (в Республике создано 17 зон):

1. г. Тбилиси (центр):—г. Рустави, Самгорский и Мухетский районы;

2. г. Сухуми (центр):—Абхазская АССР;

3. г. Батуми (центр):—Аджарская АССР;

4. г. Цхинвали (центр):—Юго-Осетинская АО;

5. г. Кутаиси (центр):—Цхалтубский, Маяковский, Ткибульский, Самтрედский, Ванский, Цулукидзеvский районы;

6. г. Поти (центр):—школы г. Поти;

-
7. Цагери (центр):—Онский, Амбролаурский, Лентехский районы;
  8. Цхакая (центр):—Хобский, Гегечкорский, Абашский, Чхороцкусский районы;
  9. Зугдиди (центр):—Цаленджихский, Местийский районы;
  10. Зестафони (центр):—Орджоникидзевский, Чиатурский, Сачхерский, Терджольский районы;
  11. г. Гори (центр):—Хашурский, Боржомский, Каспский, Карельский районы;
  12. Ахалцихе (центр):—Ахалкалакский район;
  13. Тетри Цкаро (центр):—Болнисский, Дманисский, Марнеульский, Цалкский районы;
  14. Телави (центр):—Кварельский, Ахметский, Лагодехский районы;
  15. Гурджаани (центр):—Сагареджойский, Сигнахский, Цителцаройский районы;
  16. Душети (центр):—Казбегский, Тианетский районы;
  17. Махарадзе (центр):—Ланчутский, Чохатаурский районы.
  14. Учащиеся школ районов, входящих в зону (победители во втором туре), собираются в центре зоны для участия в третьем очном туре.
  15. Третий—очный тур проводится в установленное организационным комитетом время с 1-го по 20-е апреля 1963 года.
  16. Третий очный тур проводит комиссия по проведению второго тура, организованная в центре зоны, вместе с районными представителями, входящими в зону. В работе комиссии участвует представитель Министерства просвещения ГССР.
  17. Перед проведением третьего очного тура, Республиканский организационный комитет посылает в зональные центры инструкцию по проведению третьего очного тура и список учащихся, допущенных к третьему туру, а задачи, запечатанные в пакете, везет представитель Министерства просвещения.
  18. Тот же список рассылаются районным (городским) комиссиям, которые обязаны в центре зоны в установленное время обеспечить явку учащихся, допущенных к третьему туру.
  19. По окончании третьего очного тура все работы учащихся сдаются представителю Министерства просвещения для представления в Республиканский организационный комитет.
  20. Республиканский организационный комитет подводит

итоги проведенной работы, рецензирует письменные работы третьего тура и выявляет победителей. Победителями считаются учащиеся, которые набрали в обоих турах не менее 12 очков.

21. Победители в олимпиаде премируются грамотами. Премируются также преподаватели, учащиеся которых показали хорошие знания.

22. Итоги олимпиады сообщаются районным (городским) комиссиям и публикуются в прессе.

Адрес Республиканского организационного комитета:
г. Тбилиси, проспект А. Церетели № 1, Центральная станция юных техников.

საქართველოს სსრ ბანათლების სამინისტროს 1962 წ.

4 ნომერის ბრძანება № 991

**ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-3 რესპუბლიკური კონკურსის
შედეგებისა და მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარების
ლონისძიებათა შესახებ**

აღვნიშნავ, რომ 1962 წელს გამოცხადებული ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-3 რესპუბლიკური კონკურსი, რომელიც მიძღვნილი იყო ვ. ი. ლენინის სახელობის პიონერთა ორგანიზაციის 40 წლისთავისადმი, წარმოადგენდა რესპუბლიკის ნორჩ ფოტომოყვარულებისა და ფოტოსაქმით დაინტერესებული მოსწავლე-ახალგაზრდობის გამოვლინებისა და წახალისების მნიშვნელოვან ღონისძიებას. ფოტოკონკურსმა დაადასტურა, რომ ჩვენი მოსწავლეების მნიშვნელოვანი ნაწილი მზარდ ინტერესს იჩენს ფოტოგრაფიული შემოქმედებისადმი. რაც ნათლად ჩანს კონკურსის შედეგებიდან.

კონკურსში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სსრ 243 რვაწლიანი და საშუალო სკოლისა და 21 სკოლისგარეშე დაწესებულებისათვის მოსწავლემ, რომლებმაც საკონკურსოდ წარმოადგინეს 1318 ფოტოსურათი.

რესპუბლიკურ გამოფენაზე კარგი სურათები წარმოადგინეს: ქ. ქ. თბილისის, ქუთაისის, ბათუმის, სოხუმის; აგრეთვე მცხეთის, ახალქალაქის, მახარაძის, ოჩამჩირის, ზუგდიდის, კასპისა და ზოგიერთი სხვა რაიონის სკოლებმა და სკოლის გარეშე დაწესებულებებმა. სკოლის გარეშე დაწესებულებებიდან განსაკუთრებით აღსანიშნავია ქ. ბათუმის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის და ქ. ქუთაისის პიონერთა სასახლის ფოტოლაბორატორიის, დუშეთის, მახარაძის და მცხეთის პიონერთა სახლების ფოტოწრების ნამუშევრები.

კონკურსის შემაჯამებელ გამოფენაზე შინაარსიანი სურათები წარმოადგინეს: ქ. თბილისის 43-ე საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლე მერაბ ძაგანიამ (წარმოადგინა ფოტოსურათი „მშვიდობისათვის“); ქ. ქუთაისის მე-12 საშუალო სკოლის VIII კლასის მოს-

წავლე ლეონ ნარჩემაშვილმა (ფოტოსურათები „მოსწყურდა“ და „ლა რუსთაველის პროსპექტზე“ და „დემონსტრაციაზე“); ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლე ომარ გორდაძემ (ფოტოსურათი „პიონერები მხატვრულ ლიტერატურას კრებულში“ და სხვ.

გამოფენა მოკლე ხნის განმავლობაში დაათვალიერა 35.000-მდე კაცმა.

მიუხედავად აღნიშნული წარმატებისა, ფოტოკონკურსის ჩატარებაში ადგილი ჰქონდა მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს; მასში ძალიან მცირე რაოდენობით იყო ჩაბმული სოფლის სკოლების წრეები და ცალკეული მოსწავლეები. მასალები ძირითადად რაიონის ცენტრებიდან და ქალაქებიდან იყო წარმოდგენილი, ხოლო აბაშის, ახმეტის, დმანისის, ყაზბეგის, მესტიის, წითელწყაროს, ხობის და სხვა რაიონებს სრულიად არ მიუღიათ მონაწილეობა.

აქვე აღენიშნავ, რომ ყაზბეგის, ქარელის, მაიაკოვსკის, თერჯოლის, თეთრი წყაროს, თიანეთის, ხობისა და წალენჯიხის რაიონებს არასდროს არ მიუღიათ მონაწილეობა ასეთ მასობრივ ღონისძიებებში, რაც ადასტურებს იმას, რომ დასახელებული რაიონების განათლების განყოფილებები ჯეროვან ყურადღებას არ აქცევენ ფოტოგრაფიის შესწავლის საქმეს, რის გამოც ამ სახის წრეები ან სულ არ არის ჩამოყალიბებული ბევრ სკოლასა და სკოლის გარეშე დაწესებულებაში, ანდა საწრეო მუშაობა სუსტად არის დაყენებული.

კონკურსმა ისიც დაადასტურა, რომ რესპუბლიკის ზოგიერთი რაიონის სკოლების ფოტოწრეები არ არის უზრუნველყოფილი ფოტოაპარატებით, სხვადასხვა საჭირო მოწყობილობითა და მასალებით. ამასთან სკოლები განიცდიან ფოტოსაქმის მკოდნე სპეციალისტების დიდ ნაკლებობას.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-3 რესპუბლიკური კონკურსის ეიურის მიერ წარმოდგენილი პროექტი 20 მოსწავლის ფასიანი საჩუქრებითა და სიგელებით დაჯილდოების შესახებ, დამტკიცდეს.

პირველი პრემიით (30 მანეთის ფასიანი საჩუქრითა და 1-ლი ხარისხის დიპლომით) დაჯილდოვდნენ:

1. ნარჩემაშვილი ლეონ—ქ. ქუთაისის მე-12 საშუალო სკოლა
2. ძაგანია მერაბ—ქ. თბილისის 43-ე საშუალო სკოლა
3. გორდაძე ომარ—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა

მეორე პრემიით (20 მანეთის ფასიანი საჩუქრითა და მე-2 ხარისხის დიპლომით):

1. მალრადე სოსო—ქ. ქუთაისის I-ლი საშუალო სკოლა
2. ვაშაქიძე გრიგოლ—ქ. თბილისის I-ლი საშუალო სკოლა
3. მოსეშვილი რევაზ—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა
4. კახაროვი სამველ—ქ. თბილისის 64-ე საშუალო სკოლა
5. ბენდელიანი ზაურ—ქ. ქუთაისის 21-ე საშუალო სკოლა

მესამე პრემიით (15 მანეთის ფასიანი საჩუქრითა და მე-3 ხარისხის დიპლომით):

1. მჭავანაძე თ.—ქობულეთის რაიონის მუხავესტატეს საშუალო სკოლა

2. გოგორელიანი ბონდო—ამბროლაურის I-ლი საშუალო სკოლა

3. პურსანოვი გენადი—წალკის საშუალო სკოლა

4. აფციაური გენიოზა—დუშეთის I-ლი საშუალო სკოლა

ს ი გ ე ლ ი თ:

1. ბენიანი რობინზონ—ქ. გორის მე-4 საშუალო სკოლა

2. იმერლიშვილი ლეო—მცხეთის საშუალო სკოლა

3. ჩატიანი სერჯიკ—მარნეულის რაიონის შალშიანის

საშუალო სკოლა

4. წაქაძე ავთანდილ—ბოლნისის საშუალო სკოლა

5. მელაძე მურაზ—მცხეთის რაიონის ჩარდახის საშუალო

სკოლა

6. მირველაშვილი მეველუდ—გურჯაანის რაიონის ჩუმლაყის საშუალო სკოლა

7. წულუკიძე ივანე—ამბროლაურის I-ლი საშუალო სკოლა

8. წეველიძე ზენიბა—ქ. თბილისის მე-10 საშუალო სკოლა

2. კონკურსში აქტიური მონაწილეობისათვის დაჯილდოებული იქნენ:

I-ლი ხარისხის დიპლომით

ქ. ქუთაისის პიონერთა სასახლის ფოტოლაბორატორია.

მე-2 ხარისხის დიპლომით:

ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური და აპარის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურების ფოტოლაბორატორიები.

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის, ახალქალაქისა და მცხეთის პიონერთა ბისა და ქ. თბილისის მე-2 საშუალო სკოლის ფოტოწრეები.

3. ნორჩ ფოტომოყვარულთა წრეების მუშაობაზე ნაყოფიერი ხელმძღვანელობისათვის და რესპუბლიკურ ფოტოკონკურსში მოსწავლეთა მასობრივად ჩაბმისათვის დაჯილდოებულ იქნან სიგელებით:

1. მეძველია ვარლამ—ქ. ქუთაისის პიონერთა სასახლის ფოტომოყვარულთა წრის ხელმძღვანელი;

2. კაბანაძე ო.—მცხეთის პიონერთა სახლის ფოტომოყვარულთა წრის ხელმძღვანელი;

3. კობაიძე თ.—დუშეთის რაიონის ფასანაურის საშუალო სკოლის ფოტომოყვარულთა წრის ხელმძღვანელი;

4. ენგიბარიანი ა.—ახალქალაქის პიონერთა სახლის ფოტომოყვარულთა წრის ხელმძღვანელი;

5. ბასილაძე ო.—ქობულეთის რაიონის მუხავესტატეს საშუალო სკოლის ფოტოწრის ხელმძღვანელი.

4. ყაზბეგის, ქარელის, მაიაკოვსკის, თერჯოლის, თეთრი წყაროს, თიანეთის, ხობისა და წალენჯიხის განათლების განყოფილებათა გამგეებს დასახელებული რაიონების სკოლების ფოტოკონკურსებში მონაწილეობის უგულვებელყოფისათვის მიეთითოთ.

4. 1962 წლის ოქტომბრიდან 1963 წლის I-ლ მაისამდე გამოცხადდეს ნორჩ ფოტომოყვარულთა მეოთხე რესპუბლიკური კონკურსი დევიზით „ჩვენი თანამედროვეობა“.

6. ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის დებულება დამტკიცდეს (თან ერთვის).

7. ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის ხელმძღვანელობისათვის დამტკიცდეს საორგანიზაციო კომიტეტის შემდეგი შემადგენლობით:

1. ქოჩიაძე მიხეილი—საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის მოადგილე—თავმჯდომარე;

2. ოსტროვსკაია ვალენტინა—საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის სასკოლო განყოფილების გამგის მოადგილე;

3. ფერაძე ბიძინა—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სკოლების სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

4. პეტრიაშვილი ნათელა—ქ. თბილისის ალკკ საქალაქო კომიტეტის მდივანი;

5. ეპიტაშვილი გიორგი—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის დირექტორი;

6. ვგაე თეიმურაზი—ქ. თბილისის განათლების განყოფილების გამგე;

7. დედარიანი შოთა—ქ. თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის დირექტორის მოადგილე;

8. თვაური ლუდმილა—განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის მდივანი;

9. თიქანაძე გურამ—ჟურნალისტთა კავშირის საქალაქო ფოტოსექციის თავმჯდომარე;

10. დადვაძე ბონდო—ჟურნალისტთა კავშირის საქალაქო ფოტოსექციის წევრი;

11. კიქანაძე გიორგი—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის მეთოდისტი;

12. წულეისკირი ნოდარი—საქართველოს ტელევიზიის საბავშვო გადაცემათა რედაქციის უფროსი რედაქტორი.

8. ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის ჩამტარებელმა საორგანიზაციო კომიტეტმა:

ა) უხელმძღვანელოს კონკურსის ჩატარებას და პერიოდულად განიხილოს კონკურსის მიმდინარეობის საკითხები;

ბ) საჭირო დახმარება და კონსულტაცია გაუწიოს ფოტოწრეების ხელმძღვანელებსა და ცალკეულ მოსწავლეებს;

გ) მიაწოდოს სპეციალისტები ქალაქებსა და რაიონებში კონკურსისათვის მზადების საქმეში დახმარების აღმოსაჩენად;

დ) უახლოეს ხანში დასტამბოს და რაიონები უზრუნველპყოს საჭირო რაოდენობის დებულებით და აფიშა-პლაკატებით.

9. აფხაზეთისა და აჭარის განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რაიონებისა და ქალაქების განათლების განყოფილებათა გამგებმა:

ა) ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-3 რესპუბლიკური კონკურსის შედეგები და მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის აირობები გააცნონ რვაწლიანი და საშუალო სკოლების დირექტორებს, მასწავლებლებსა და კომკავშირული და პიონერული ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს და უზრუნველყონ კონკურსში მოსწავლეთა ფართო მასების ჩაბმა;

ბ) მიიღონ საჭირო ზომები, რათა თითოეულ სკოლაში, სკოლის გარეშე დაწესებულებაში შექმნან ფოტომოყვარულთა წრეები და ყოველმხრივ ხელი შეუწყონ მათ ნაყოფიერ მუშაობას.

10. ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-4 რესპუბლიკური კონკრეტული რსის სარაიონო, საქალაქო დათვალეირება და გამოფენები მოეწესრიგა 1963 წლის 15 აპრილამდე, ხოლო რესპუბლიკური გამოფენის 1963 წლის I-ლ მაისს ქ. თბილისში.

11. ქ. ქ. თბილისისა და ქუთაისის პიონერთა სასახლეების, ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურებისა და პიონერთა სახლების დირექტორებმა ჩაატარონ სათანადო მოსამზადებელი მუშაობა იმ მიზნით, რათა ფოტოწირების საქმიანობა მჭიდროდ დაუკავშირონ კონკურსის ამოცანებს.

12. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დამხმარე წარმოებათა და მომარაგების სამმართველომ (ამხ. ს. არველაძე) თვალსაჩინო ხელსაწყოთა ბაზის მეშვეობით უზრუნველჰყოს სკოლები და სკოლის გარეშე დაწესებულებები ფოტოგრაფიული წრეებისათვის საჭირო ფოტოაპარატებით, მოწყობილობებითა და მასალებით.

13. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საგეგმოსაფინანსო სამმართველომ (ამხ. ა. კვაჭაძე) გაითვალისწინოს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის 1963 წლის ბიუჯეტში ფოტოკონკურსის ჩატარებისათვის საჭირო თანხა.

14. გაზეთ „სახალხო განათლების“ რედაქციამ სისტემატურად გააშუქოს კონკურსის მიმდინარეობა.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი

თ. ლაშქარაშვილი.

დამტკიცებულია
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1962 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებით

ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის დებულება

1. ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-4 რესპუბლიკური კონკურსი დევიზით „ჩვენი თანამედროვეობა“ ტარდება 1962 წლის ოქტომბრიდან 1963 წლის 1-ლ მაისამდე.

2. კონკურსის მიზანია:

ა) ფოტოწარების ქსელის გაშლა და ამ მიმართულებით მუშაობის გაუმჯობესება;

ბ) მოსწავლეთა შორის ფოტოგრაფიისადმი ინტერესის გაძლიერება, ფოტოგრაფიული კულტურის ამაღლება, ნიჭიერი ფოტომოყვარულების გამოვლინება და ფოტოსაქმეში მოსწავლეთა ფართო მასების მიზიდვა.

3. კონკურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ: რვაწლიანი და საშუალო სკოლების მოსწავლეებს, სკოლა—ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების აღსაზრდელებს, სკოლის გარეშე საბავშვო დაწესებულებათა მოსწავლეებს და ცალკეულ ფოტოწარებს.

4. კონკურსზე მიიღება:

ა) ჩვეულებრივი (შავ-თეთრი) და ფერადი ფოტოსურათები, ფოტოგაზეთები, ფოტომონტაჟები და ალბომები ძირითადი თემის მიხედვით;

ბ) სასწავლო დიაპოზიტივები და დიაფილმები სხვადასხვა სასწავლო დისციპლინებში;

გ) მოყვარულთა კინოფილმები მოსწავლეთა ცხოვრებიდან და სკოლების საქმიანობათა შესახებ.

წარმოდგენილი სურათები უნდა ასახავდნენ მოსწავლეთა და მშრომელთა საქმიანობას, სწავლას, შრომას, დასვენებას.

5. კონკურსის თითოეულ მონაწილეს შეუძლია წარმოადგინოს სურათების განუსაზღვრელი რაოდენობა.

წარმოდგენილ სურათებს აუცილებლად თან უნდა ახლდეს ნეგატივი და პასპორტი შემდეგი მონაცემებით: სურათის წინააღმდეგობა, გადაღების დრო და ადგილი, რომელი აპარატითაა გადაღებული, ექსპოზიცია და დიაფრაგმა, ფირის მგრძობიარობა და სხვა. მიერაა გადაღებული სურათი (გვარი, სახელი, სკოლა, კლასი, სკოლის გარეშე დაწესებულება და ბინის მისამართი), აგრეთვე წრის ხელმძღვანელის გვარი და სახელი. პასპორტი უნდა დაიწეროს ცალკე ფურცელზე და ერთი ბოლოთი მიეკრას სურათს მეორე მხარეზე.

6. ანაბეჭდის ზომა უნდა იყოს არანაკლები 13 X 18 სმ.

7. სურათი შეიძლება დაიბეჭდოს ნებისმიერ ქალაქზე (გაფერადებული და ბლანკზე დაწებებული ანაბეჭდები კონკურსზე არ მიიღება).

8. რესპუბლიკურ გამოფენაზე ექსპონატების წარმოდგენის უკანასკნელი ვადაა 1963 წლის 20 აპრილი. დაგვიანებით წარმოდგენილი ექსპონატები განხილული არ იქნება.

9. ნორჩ ფოტომოყვარულთა მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის საერთო ხელმძღვანელობას ახორციელებს რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტი.

10. ფოტოკონკურსის ჩატარებისათვის საქართველოს რაიონებსა და ქალაქებში იქმნება ხელშემწყობი კომისიები, რომლებიც მთელ თავის მუშაობას წარმართავენ რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის მითითებათა საფუძველზე.

კომისიებში გაერთიანდებიან განათლების განყოფილებების, ალკვ რაიკომების (ქალაქკომების), პიონერთა საბჭოების, სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სკოლის გარეშე დაწესებულებათა წარმომადგენლები და ფოტოსაქმის მკოდნე პირები.

11. სარაიონო (საქალაქო) ხელშემწყობი კომისიები ატარებენ შემდეგ მუშაობას:

ა) ფართოდ აცნობენ ფოტოკონკურსის ჩატარების პირობებს ყველა პიონერსა და მოსწავლეს;

ბ) კონკურსის მონაწილეობისათვის ატარებენ კონსულტაციებს თემატიკის, კომპოზიციისა და სურათების დამუშავების საკითხებზე;

გ) 1963 წლის 1- დან 15 აპრილამდე აწყობენ კონკურსზე წარმოდგენილი ფოტოსურათების გამოფენას;

დ) გამოფენიდან შეარჩევენ საუკეთესო ნამუშევრებს და შესაფერისი გაფორმებით 20 აპრილამდე აგზავნიან რესპუბლიკურ გამოფენაზე მონაწილეობის მისაღებად;

ე) აწესებენ რაიონულ (საქალაქო) კონკურსში გამარჯვებულთათვის ჯილდოებს.

12. *წარმოდგენილი მასალებიდან ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური აწყობს რესპუბლიკურ შემაჯამებელ გამოცენას.

13. გამოცენის მიმდინარეობის პერიოდში გამოყოფილი ერთ-ერთი გადასინჯავს ყველა ექსპონატს, შეარჩევს საუკეთესოებს და აჯილდოებს მათ ავტორებს. ჯილდოვდებიან აგრეთვე წრეების ხელმძღვანელები, სკოლები, სკოლა-ინტერნატები, საბავშვო სახლები და სკოლის გარეშე საბავშვო დაწესებულებანი.

რაიონული, საქალაქო კონკურსის სახსრები გამოიყოფა განათლების განყოფილების მიერ, ხოლო რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარებისათვის საჭირო სახსრებს გამოყოფს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური.

საუკეთესო სურათები დაიბეჭდება რესპუბლიკურ გაზეთებში. კონკურსში გამარჯვებულთათვის დაწესებულია შემდეგი ჯილდოები:

1-ლი პრემია (20 მანეთის ფასიანი საჩუქარი და I-ლი ხარისხის დიპლომი)—3;

მე-2 პრემია (15 მანეთის ფასიანი საჩუქარი და მე-2 ხარისხის დიპლომი)—5;

მე-3 პრემია (10 მანეთის ფასიანი საჩუქარი და მე-3 ხარისხის დიპლომი)—10;

სიგელი—15.

კოლექტივებისათვის დაწესებულია I, II და III ხარისხის დიპლომები.

ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის მისამართი: ქ. თბილისი, აკ. წერეთლის პროსპექტი № 1.

П Р И К А З

МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 991

4 ноября 1962 года

Об итогах 3-го республиканского конкурса юных фотолюбителей и о мероприятиях по проведению 4-го республиканского конкурса

Отмечаю, что объявленный в 1962 году 3-й республиканский конкурс юных фотолюбителей, посвященный 40-летию пионерской организации имени В. И. Ленина, представлял значительное мероприятие по выявлению и поощрению юных фотолюбителей и заинтересованной фотоделом учащейся молодежи Республики. Фотоконкурс подтвердил, что значительная часть наших учеников проявляет растущий интерес к фотографическому творчеству, что видно из результатов конкурса.

В конкурсе приняли участие тысячи учащихся из 243 восьмилетних и средних школ и 21 внешкольных учреждений Грузинской ССР, которые представили конкурсу 1318 фотоснимков.

На республиканскую выставку хорошие снимки представили школы и внешкольные учреждения г. г. Тбилиси, Кутаиси, Батуми, Сухуми, также Мцхетского, Ахалкалакского, Махарадзевского, Очамчирского, Зугдидского, Каспского и некоторых других районов. Из внешкольных учреждений особо нужно отметить фотолaborаторию областной станции юных техников г. Батуми и дворца пионеров г. Кутаиси, а также работы фотокружков домов пионеров Душетского, Махарадзевского и Мцхетского районов и 2-ой средней школы г. Тбилиси.

На итоговую выставку конкурса содержательные снимки представили: Мераб Дзаганя—ученик X класса 43-й средней школы г. Тбилиси (представил фотоснимок „За мир“); Леон Нарчешавили—ученик VIII класса 12-ой средней школы г. Кутаиси (фотоснимки „Пить хочется“, „Утро на проспекте Руставели“ и „На демонстрации“); Омар Гордадзе—ученик X класса 7-ой средней школы г. Кутаиси (фотоснимок „Пионеры читают художественную литературу“) и др.

Выставку за короткое время осмотрело до 35.000 человек.

Несмотря на отмеченные успехи, в проведении фотоконкурса имели место серьезные недостатки; в нем в малом количестве участвовали кружки сельских школ и отдельные учащиеся. Материал в основном был представлен из районных центров и городов, а Абашский, Ахметский, Дманисский, Казбегский, Местийский, Цителцаройский, Хобский и другие районы совершенно не приняли участия.

Здесь же отмечаю, что Казбегский, Карельский, Маяковский, Терджольский, Тетрицаройский, Тианетский, Хобский и Цаленджихский районы никогда не принимали участия в таких массовых мероприятиях, что подтверждает то, что районные отделы просвещения не уделяют соответствующего внимания делу изучения фотографии, из-за чего во многих школах и внешкольных учреждениях совсем нет кружков этого вида, или кружковая работа поставлена слабо.

Конкурс подтвердил и то, что фотокружки некоторых школ районов Республики не обеспечены фотоаппаратами, различными необходимыми принадлежностями и материалом. Также школы испытывают большой недостаток в специалистах фотодела.

Приказываю:

1. Проект о награждении 20 учеников ценными подарками и грамотами, представленный жюри 3-го республиканского конкурса юных фотолюбителей, утвердить.

Первой премией (ценным подарком стоимостью 30 рублей и дипломом I степени) наградить:

1. Нарчемашвили Леона—12-я средняя школа г. Кутаиси
2. Дзаганя Мераба—43-я средняя школа г. Тбилиси
3. Гордадзе Омара—7-я средняя школа г. Кутаиси

Второй премией (ценным подарком стоимостью 20 рублей и дипломом II степени):

1. Маградзе Сосо—1-я средняя школа г. Кутаиси
2. Вашакидзе Григория—1-я средняя школа г. Тбилиси
3. Мосешвили Реваза—7-я средняя школа г. Кутаиси
4. Казарова Самвела—64-я средняя школа г. Тбилиси
5. Бенделиани Заура—21-я средняя школа г. Кутаиси

Третьей премией (ценным подарком стоимостью 15 рублей и дипломом III степени):

1. Мжаванадзе Т.— Мухаэстатская средняя школа Кобулетского района
2. Гогорелиани Бондо—Амбролаурская I-я средняя школа
3. Пурсанова Геннадия—Цалкская средняя школа
4. Апциаури Гениоза—Душетская I-я средняя школа

Грамотой:

1. Бениани Робинзона—4-я средняя школа г. Гори
  2. Имерлишвили Лео—Мцхетская средняя школа
  3. Чатинян Сергея—Шаумянская средняя школа Марнеульского района
  4. Цакадзе Автандила—Болнисская средняя школа.
  5. Меладзе Мураза—Чардахская средняя школа Мцхетского района.
  6. Мпрвелашвили Мевлуда—Чумлакская средняя школа Гурджаанского района
  7. Цулукидзе Ивана—Амбролаурская I-я средняя школа
  8. Цевелидзе Зейнаб—10-я средняя школа г. Тбилиси
2. За активное участие в конкурсе наградить:

Дипломом I степени:

Фотолабораторию дворца пионеров г. Кутаиси;

Дипломом II степени:

Фотолабораторию Центральной станции юных техников и областной станции юных техников Аджарской АССР;

Дипломом III степени:

Фотокружки областной станции юных техников Юго-Осетинской автономной области, Ахалкалакского и Мцхетского домов пионеров и 2-ой средней школы г. Тбилиси.

3. За отличное руководство работой кружков юных фотолюбителей и за массовое вовлечение учащихся в республиканский фотоконкурс наградить грамотами:

1. Медзвелия Варлама—руководителя кружка фотолюбителей дворца пионеров г. Кутаиси;

2. Капанадзе О.—руководителя кружка фотолюбителей Михе-тского дома пионеров;

3. Кобаидзе Т.—руководителя кружка фотолюбителей Паса-наурской средней школы Душетского района;

4. Енгибарян А.—руководителя кружка фотолюбителей Ахал-калакского дома пионеров;

5. Басиладзе О.—руководителя фотокружка Мухаэстатской средней школы Кобулетского района.

4. Заведующим отделами просвещения Казбегского, Каре-льского, Маяковского, Тердждольского, Тетрицкаройского, Тиане-тского, Хобского и Цаленджихского районов за пренебрежение конкурсом школ вышеозначенных районов указать.

5. С октября 1962 года по 1-е мая 1963 года объявить 4-й республиканский конкурс юных фотолюбителей под девизом „На-ша современность“.

6. Положение 4-го республиканского конкурса юных фото-любителей утвердить (прилагается).

7. Для руководства 4-м республиканским конкурсом юных фотолюбителей утвердить организационный комитет в следующем составе:

1. Кочакидзе Михаил—заместитель министра просвещения Грузинской ССР—председатель;

2. Островская Валентина—заместитель заведующего школь-ным отделом ЦК ЛКСМ Грузии;

3. Перадзе Бидзина—заместитель начальника Управления школ Министерства просвещения Грузинской ССР;

4. Петриашвили Натела—секретарь Тбилисского городского комитета ЛКСМ Грузии;

5. Эпиташвили Георгий—директор Центральной станции юных техников;

6. Эгадзе Теймураз—заведующий отделом просвещения г. Тбилиси;

7. Девдариани Шота—заместитель директора Тбилисского дворца пионеров и школьников;

8. Тваури Людмила—секретарь Грузинского Республикан-ского комитета профсоюза работников просвещения, высших школ и научных учреждений;

9. Тиканадзе Гурам—председатель городской фотосекции союза журналистов;

10. Дадвадзе Бондо—член городской фотосекции союза журналистов;

11. Кикнадзе Георгий—методист Центральной станции юных техников;

12. Цулеискири Нодари—старший редактор редакции детского вещания Грузинского телевидения.

8. Организационному комитету 4-го республиканского конкурса юных фотолюбителей:

а) руководить ходом конкурса и периодически рассматривать вопросы конкурса;

б) оказывать необходимую помощь и консультации фотокружкам и отдельным учащимся;

в) командировать специалистов в города и районы для оказания помощи в деле подготовки к конкурсу;

г) в ближайшее время напечатать типографским способом и обеспечить районы положением и афишами-плакатами в необходимом количестве.

9. Министрам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, заведующему отделом просвещения Юго-Осетинской автономной области, заведующим районными и городскими отделами просвещения:

а) ознакомить директоров, учителей и руководителей комсомольских и пионерских организаций восьмилетних и средних школ с итогами 3-го республиканского конкурса юных фотолюбителей и условиями 4-го республиканского конкурса и обеспечить вовлечение в конкурс широких масс учащихся;

б) принять необходимые меры для организации в каждой школе, внешкольном учреждении кружков юных фотолюбителей и оказывать всестороннюю помощь для их плодотворной работы.

10. Районные, городские смотры и выставки 4-го республиканского конкурса юных фотолюбителей организовать до 15-го апреля 1963 года, а республиканскую выставку 1-го мая 1963 года в г.р. Тбилиси.

11. Директорам дворцов пионеров гг. Тбилиси и Кутаиси, станций юных техников и домов пионеров провести соответствующую подготовительную работу с той целью, чтобы тесно увязать работу кружков с задачами конкурса.

12. Управлению снабжения и подсобных предприятий Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Арвеладзе С.)

через базы наглядных пособий обеспечить школы и внешкольные учреждения необходимым количеством фотоаппаратов, принадлежностей и материалов.

13. Планово-финансовому управлению Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Квачадзе А.) предусмотреть в бюджете 1963 года Центральной станции юных техников сумму, необходимую для проведения конкурса.

14. Редакции газеты „Сахалхо ганатлеба“ систематически освещать ход конкурса.

Основание: постановление коллегия Министерства просвещения Грузинской ССР от 26-го октября 1962 года.

Министр просвещения Грузинской ССР—Т. Лашкарашвили

У Т В Е Р Ж Д Е Н О
постановлением коллегии Министерст-
ва просвещения Грузинской ССР от
26 октября 1962 года

П О Л О Ж Е Н И Е

4-го Республиканского конкурса юных фотолюбителей

1. С октября 1962 года по 1-е мая 1963 года проводится 4-й республиканский конкурс юных фотолюбителей под девизом „Наша современность“.

2. Цель конкурса:

а) расширение сети фотокружков и улучшение работы в этом направлении;

б) усиление интереса среди учащихся фотографией, повышение культуры фотографии, выявление способных фотолюбителей и вовлечение в фотодело широких масс учащихся;

3. В конкурсе могут участвовать: учащиеся восьмилетних и средних школ, воспитанники школ-интернатов и детских домов, учащиеся внешкольных детских учреждений и отдельные фотокружки.

4. На конкурс принимаются:

а) обыкновенные (черно-белые) и цветные фотоснимки, фотгазеты, фотомонтажи и альбомы по основной теме;

б) учебные диапозитивы и диафильмы по различным учебным дисциплинам;

в) любительские кинофильмы из жизни учащихся и деятельности школ.

Представленные снимки должны отображать деятельность учащихся и трудящихся, учебу, труд, отдых.

5. Каждый участник конкурса может представить неограниченное количество снимков.

К представленным снимкам обязательно должны прилагаться негатив и паспорт со следующими данными: содержание снимка, время и место съемки, каким аппаратом снят, экспозиция и

диафрагма, чувствительность пленки и кем сделан снимок (фамилия, имя, школа, класс, внешкольное учреждение и домашний адрес), а также фамилия и имя руководителя кружка. Паспорт должен быть написан на отдельном листе бумаги и одной стороной приклеен к обратной стороне снимка.

6. Размер отпечатка должен быть не менее 13 X 18 см.

7. Снимок может быть напечатан на любой бумаге. Раскрашенные и приклеенные к бланку отпечатки на конкурс приниматься не будут.

Последний срок представления экспонатов на республиканскую выставку 20 апреля 1963 года. Экспонаты, представленные с опозданием, рассматриваться не будут.

9. Общее руководство 4-м республиканским конкурсом юных фотолюбителей осуществляет республиканский организационный комитет.

10. Для проведения фотоконкурса в районах и городах Грузии создаются комиссии содействия, которые всю свою работу проводят на основе указаний республиканского организационного комитета.

В комиссиях объединяются представители отделов просвещения, райкомов ЛКСМ (горкомов), советы пионеров, школ, школ-интернатов, внешкольных учреждений и фотоспециалисты.

11. Районные (городские) комиссии содействия проводят следующую работу:

а) знакомят всех пионеров и школьников с условиями проведения фотоконкурса;

б) для участников конкурса проводят консультации по вопросам тематики, композиции и обработки снимков;

в) с 1-го по 15-е апреля 1963 года проводят выставку снимков, представленных на конкурс;

г) на выставке отбирают лучшие работы и посылают с соответствующим оформлением до 20-го апреля для участия в республиканской выставке;

д) учреждают награды для победителей районных (городских) конкурсов.

12. Центральная станция юных техников из представленного материала организует республиканскую итоговую выставку.

13. В период проведения выставки выделенное жюри рассматривает все экспонаты, выбирает лучшие и награждает их

авторов. Награждаются также руководители кружков, школы, школы-интернаты, детские дома и внешкольные детские учреждения.

Ресурсы районных, городских конкурсов выделяются органами просвещения, а ресурсы республиканского конкурса выделяет Центральная станция юных техников.

Лучшие снимки будут напечатаны в республиканских газетах. Для победителей конкурса учреждены следующие награды:

1-я премия (ценный подарок стоимостью 20 рублей и диплом I степени)—3;

2-я премия (ценный подарок стоимостью 15 рублей и диплом II степени)—5;

3-я премия (ценный подарок стоимостью 10 рублей и диплом III степени)—10;

Грамота—15;

Для коллективов учреждены дипломы I, II и III степени.

Адрес Центральной станции юных техников: г. Тбилиси, проспект А. Церетели № 1

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1962 წ. 4 ნომბრის № 992 ბრძანება

ვანის საბავშვო ბაღის მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ

შემოწმებით დადასტურდა, რომ ვანის საბავშვო ბაღის მუშაობაში ადგილი აქვს სერიოზულ დარღვევებს. საბავშვო ბაღის ბინა არ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას. ჯგუფის ოთახები პატარაა და არ არის იზოლირებული ერთმანეთისაგან. ფართობი რაციონალურად არ არის განაწილებული და გამოყენებული.

ინვენტარი უვარგისია, არა აქვთ საბავშვო და მეთოდური ლიტერატურა და საშუალო მასალები. ცოტა აქვთ სათამაშოები. საერთოდ დაწესებულებაში არ იგრძნობა პედაგოგიური გარემო და ხელმძღვანელის ხელი. ავეჯი მოუვლელი და მტვრიანია, იატაკები მოურეცხავი და ადგილ-ადგილ ჩამტვრეული. საწყობსა და სამზარეულოში სრული ანტისანიტარიაა. კანალიზაციის მილების უწყესრიგობის გამო სამზარეულოს იატაკი ჭაობად არის ქცეული. ეზო მოუწყვრიგებელია. არა აქვთ საკუთარი საპირფარეშო, რის გამოც ბავშვები სარგებლობენ სკოლის საპირფარეშოთი.

ბავშვები მეტად მოუვლელი, თმადუვარცხნელი, ფრჩხილებდაუწმენდავი არიან, არა აქვთ ცხვირსახოცები.

კუდადაა დაყენებული პროდუქტებით მომარაგების საქმე. მენიუ ლარიბია და კვება უხარისხო, კვების თანხები აუთვისებელია. მაგალითად, შემოწმების დღეს საუზმეზე ბავშვებს ჰქონდათ ჩაი და პური, სადილად მხოლოდ პირველი, ხოლო სამზარეულოში წყალზე დამზადებული ვერმიშელი უცხიმოდ.

საბავშვო ბაღი ვანიცილის ინვენტარის დიდ ნაკლებობას, ჭურჭლის უქონლობის გამო სადილს აძლევენ ალუმინის ჭურჭლით. არა აქვთ პირსახოცები.

პროდუქტების საწყობის აღწერის შედეგად გამოვლინდა პროდუქტების მეტნაკლებობა, ასე მაგალითად, მეტი აღმოჩნდა შაქარი 700 გ, მაკარონი 4. 5, კგ, ხორცი 1. 7 კგ. ნაკლები აღმოჩნდა ნამცხვარი 1. 6 კგ, ვერმიშელი 2. 6 კგ, კარტოფილი 3, 6 კგ და სხვა.

საბავშვო ბაღის ზოგიერთ მუშაკს არა აქვს სპეციალური განათლება. საბავშვო ბაღის გამგე გეოგრაფია, ისიც უმაღლეს დაუმთავრებელი, აღმზრდელი, ქ. ბერიძე ელექტრო-ინჟინერი, მუსიკის მასწავლებელს თ. რობაქიძეს არა აქვს მუსიკალური განათლება. აღმზრდელები არ დგანან თავიანთი მოწოდების სიმალეზე. არა აქვთ მუშაობის აგეგმვა-აღრიცხვა. ვერ ერკვევიან სახელმძღვანელოს პროგრამულ მოთხოვნებში; ბავშვებს არა აქვთ საჭირო განვითარება.

არაკეთილსინდისიერად ასრულებენ თავიანთ მოვალეობას დამლაგებლები, მზარეული და მოანგარიშე.

მზარეულ მ. ჩახუნაშვილის მიერ აღგილი აქვს საბავშვო ბაღის კუთვნილი პროდუქტების გადამალვის შემთხვევებს.

საბავშვო ბაღის მოანგარიშე ლ. ნიკოლეიშვილი ვერ ერკვევა თავის საქმიანობაში. მშობელთა გადასახადები დაგვიანებით იკრიფება და ფულის შეტანა დიდი დაგვიანებით ხდება ბანკში. ბაღში საკმაო რაოდენობით არის ჩარიცხული არამომუშავე მშობელთა ბავშვები, რომლებიც კვების გადასახადს არ იხდიან ბაღის ხელმძღვანელობის უვიცობის გამო.

მიუხედავად არაერთგზის შემოწმებისა და საჭირო მითითებებისა საბავშვო ბაღის მუშაობა ჩაშლილია და საბავშვო ბაღის პერსონალი არ გრძნობს პასუხისმგებლობას.

ვანის განათლების განყოფილება (გამგე გრ. ძაგნიძე) არავითარ კონტროლსა და ხელმძღვანელობას არ ახორციელებს საბავშვო ბაღის მუშაობაზე.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. საბავშვო ბაღზე სუსტი ხელმძღვანელობისა და კონტროლისათვის გაფრთხილებულ იქნას ვანის რაიონის განათლების განყოფილების გამგე ამხ. გ. ძაგნიძე. მასვე დაევალოს: განიხილოს პედაგოგიური კადრის საკითხი, სასწრაფოდ გაანთავისუფლოს პედაგოგიური მოვალეობიდან შეუფერებელი მუშაკები და მათ მაგივრად დანიშნოს სპეციალური განათლების მქონე პირები.

2. მიღებულ იქნას ცნობად, რომ ვანის რაიონის განათლების განყოფილების მიერ საბავშვო ბაღის გამგე ა. ი. ქვანია განთავისუფლებულია თანამდებობიდან, ხოლო საბავშვო ბაღის მოანგარიშე ლ. შ. ნიკოლეიშვილი და მზარეული მ. გ. ჩახუნაშვილი მოხსნილი არიან.

3. ეთხოვოს ვანის რაიონის მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს შეამოწმოს საბავშვო ბაღის პრო-

დუქტებით მომარაგების საკითხი და გაატაროს სათანადო ღონისძიება.

4. სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართველომ 1963 წლის მეორე კვარტალში შეამოწმოს ამ ბრძანების შესრულების მდგომარეობა და შედეგები მოახსენოს კოლეგიას.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1962 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

Утверждаю:
Министр просвещения Грузинской
ССР

Т. Лашкарашвили
23 июля 1962 года

ПОЛОЖЕНИЕ

О школьной и межшкольной учебно-производственной мастерской

1. общие положения

1. Учебно-производственная мастерская функционирует на основе пункта „б“ 8-го параграфа Закона „Об укреплении связи школы с жизнью и о дальнейшем развитии системы народного образования в Грузинской ССР“.

2. Учебно-производственная мастерская открывается по постановлению Совета Министров Грузинской ССР, Абхазской и Аджарской АССР и решению Исполнительного комитета Совета депутатов трудящихся Юго-Осетинской Автономной области в случае отсутствия соответствующих баз для производственного обучения, и обслуживает одну или несколько общеобразовательных политехнических средних школ с производственным обучением.

3. Школьная и межшкольная учебно-производственная мастерская и её цеха (слесарный, столярный, пошивочный и др.) открываются в соответствии с профилями, установленными вышестоящими органами для профессиональной подготовки учащихся школы.

4. Основной задачей учебно-производственной мастерской является подготовка учащихся 9-II классов школ с производственным обучением квалифицированными рабочими для их использования в той или иной области народного хозяйства в соответствии с требованиями перспективного плана народного хозяйства.

5. В учебно-производственной мастерской учащиеся занимаются по согласованному с директором школы календарному расписанию. Теоретическое и практическое обучение учащихся

ся в учебно-производственной мастерской осуществляют специалисты с соответствующей квалификацией по программам, утвержденным Министерством просвещения Грузинской ССР.

6. Выделенные для школьных и межшкольных учебно-производственных мастерских помещения должны удовлетворять санитарно-техническим нормам, утвержденным Главной государственной инспекцией СССР.

7. Учебно-производственная мастерская свою деятельность направляет согласно ежемесячному производственно-финансовому плану, утвержденному исполкомом районного (городского) Совета депутатов трудящихся; в соответствии с этим планом мастерская приглашает требуемое количество инженеров-техников и квалифицированных рабочих.

8. Школьная и межшкольная учебно-производственная мастерская возмещение труда инженеров-техников и квалифицированных рабочих (инструкторов) за теоретическое и практическое обучение учащихся производит по утвержденным законодательством нормам и в установленные сроки из сумм, выделяемых школами по соответствующим счетам.

9. Учебно-производственная мастерская в период профессионального обучения труд учащихся за созданную ими годную продукцию возмещает по действующим тарифам.

10. Школьные и межшкольные учебно-производственные мастерские в соответствии с их производственно-финансовыми планами снабжаются фондируемым сырьем, а также материалами заказчиков.

Фондируемым сырьем мастерские снабжают министерства просвещения Грузинской ССР, Абхазской и Аджарской АССР, отделы просвещения Юго-Осетинской Автономной области и города Тбилиси.

11. Продукция, выпускаемая учебно-производственным мастерскими из фондируемых материалов, идет на удовлетворение нужд школ, школ-интернатов, детских домов, детских садов и других учреждений системы Министерства просвещения Грузинской ССР. Продукция из материалов, получаемых по заказам, отпускается заказчикам-учреждениям, организациям.

12. Реализация продукции, выпускаемой учебно-производственными мастерскими, производится через Министерство просвещения Грузинской ССР.

13. Учебно-производственная мастерская находится на полном хозяйственном расчете или имеет специальные средства и пользуется всеми правами юридического лица. Мастерской открывается свой счет в отделении Государственного банка.

14. Заведующие учебно-производственными мастерскими назначаются и освобождаются министрами просвещения Грузинской ССР, Аджарской и Абхазской АССР, зав. отделом просвещения соответствующего района, города.

Заведующим учебно-производственной мастерской назначается работник с высшим специальным образованием, имеющий соответствующий опыт и стаж работы на производстве не менее трех лет.

Бухгалтер учебно-производственной мастерской, зав. цехами и мастера (квалифицированные работники) назначаются и освобождаются зав. районным (городским) отделом просвещения по представлению зав. мастерской.

15. Школьная и межшкольная учебно-производственная мастерская имеют свою печать и штамп.

II. Средства учебно-производственной мастерской

16. Основными средствами учебно-производственной мастерской являются:

а) уставный фонд, утвержденный в размере . . . рублей, что может увеличиваться или уменьшаться по результатам хозяйственного года;

б) средства капиталовложений, предусмотренные по плану народного хозяйства на приобретение инвентаря и оборудования, для мастерских же, находящихся на специальных средствах-суммы, ассигнованные по соответствующему бюджету на приобретение инвентаря и оборудования;

в) прибыль, получаемая от реализации продукции, выпускаемой учебно-производственными мастерскими в соответствии с хозяйственно-финансовым планом;

г) оборотные средства учебно-производственных мастерских, выделяемые им исполкомами советов депутатов трудящихся из прибыли мастерской, а также их ассигнований, предусмотренных по бюджету;

д) фондируемое оборудование (станки, приборы-инструме-

нты и другой учебный инвентарь) а также оборудование, переданное мастерской разными ведомствами Грузинской ССР;

е) прибыль, получаемая в результате хозяйственной деятельности учебно-производственной мастерской в соответствии с положением, предусмотренным действующим законодательством, идет на усиление учебно-материальной базы мастерской (капитальный ремонт, новое строительство, приобретение оборудования, установок и инвентаря), школ и на организацию внеклассной работы учащихся согласно утвержденным сметам.

III. Руководство учебно-производственной мастерской

17. Во главе учебно-производственной мастерской, находящейся на хозрасчете, стоит заведующий мастерской.

18. Заведующий учебно-производственной мастерской обязан:

а) в порядке единоначалия направить всю деятельность мастерской, её оперативную работу, отвечать за материальное и финансовое состояние мастерской, заключать договора и соглашения хозяйственного характера со всеми государственными, хозяйственными и общественными организациями, а в нужных случаях — и с отдельными лицами;

б) вестись материальными ценностями и денежными средствами учебно-производственной мастерской по утвержденным планам и сметам;

в) принимать и увольнять рабочих и служащих согласно тем же планам и сметам;

г) подписывать денежные чеки, счета и фактуры, выдавать аккредитивы и доверенности;

д) предъявлять иск в суд и арбитраж, защищать интересы мастерской во всех государственных и общественных организациях;

е) составлять производственно-финансовые планы мастерской;

ж) по утвержденным планам и сметам вести капитальное строительство, производить реконструкцию и ремонт здания-строения, установок, машин и инструментов, обеспечить сохранность имущества мастерской и проведение противопожарных мероприятий;

з) обеспечить профессиональную подготовку учащихся в соответствии с учебными программами и выполнение производственного плана мастерской;

- и) заботиться о реализации продукции мастерской;
к) обеспечить выполнение правил техники безопасности и
производственной санитарии.

IV. Отчетность учебно-производственной мастерской

19. Операционный год учебно-производственной мастерской начинается 1 го января и заканчивается 31 декабря.

20. Учебно-производственная мастерская самостоятельно производит расчеты и ведет отчетность по установленной системе и формам.

21. Учебно-производственная мастерская отчеты и балансы представляет в отдел просвещения соответствующего района (города) и в соответствующие же вышестоящие органы по установленным формам и в требуемые сроки.

V. Ревизия учебно-производственной мастерской

22. Ревизию учебно-производственной мастерской производит районный (городской) отдел просвещения или правомочные на то органы.

VI. Ликвидация учебно-производственной мастерской

23. Ликвидация учебно-производственной мастерской происходит по постановлению Совета Министров Грузинской ССР, Аджарской и Абхазской АССР, по решению исполкома Юго-Осетинской Автономной области.

24. Порядок ликвидации учебно-производственной мастерской вырабатывают и состав ликвидационной комиссии создают Совет Министров Грузинской ССР, Советы министров Аджарской и Абхазской АССР и Исполком Юго-Осетинской А/О.

25. Оставшиеся после ликвидации учебно-производственной мастерской все средства-имущество и материально товарные ценности после удовлетворения кредиторов передаются школам по распоряжению Министерства просвещения ГССР, Аджарской и Абхазской АССР и Юго-Осетинской Автономной области.

შინაარსი

1. ბრძანება № 928—სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქ ცხინვალისა და ცხინვალის რაიონის ზოგიერთა სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ	3
2. დადგენილება მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის 1962 წლის საზაფხულო საკურსო ღონისძიებათა შესრულების შესახებ	21
3. ბრძანება № 838—მე-11 რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები სამშობლოს“ შედეგებისა და მე-12 რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარების ღონისძიებათა შესახებ	26
4. Приказ № 838—Об итогах XI Республиканского конкурса „Юные техники Родине“ и о мероприятиях по проведению XII Республиканского конкурса	49
5. ბრძანება № 990—ნორჩ ფიზიკოსთა და ნორჩ ქიმიკოსთა მე-15 რესპუბლიკური ოლიმპიადის შედეგებისა და მე-16 რესპუბლიკური ოლიმპიადის ჩატარების ღონისძიებათა შესახებ	71
6. Приказ № 990—Об итогах 15-ой Республиканской олимпиады юных физиков и юных химиков и о мероприятиях по проведению 16-ой Республиканской олимпиады	87
7. ბრძანება № 991—ნორჩ ფოტომოცეარულთა მე-3 რესპუბლიკური კონკურსის შედეგებისა და მე-4 რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარების ღონისძიებათა შესახებ	104
8. Приказ № 991—Об итогах 3-го Республиканского конкурса юных фотолюбителей и о мероприятиях по проведению 4-го Республиканского конкурса	113
9. ბრძანება № 992—ვანის საბავშვო ბაღის მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ	122
10. Положение о школьной и межшкольной учебно-производственной мастерской	125

რედაქტორი უშ. აბოლაძე
კორექტორი ე. აგლაძე

ბელმოწერილია დასაბეჭდად 23/XII-62 წელი. ანაწყო-
ბის ზომა 6X10. კალაღდის ზომა 60X84. სასტამბო
ფორმათა რაოდენობა 8¹/₄.

ფასი 10 კპვ.